



YILDIRIM AİLESİNİN ALTI KARDEŞİ

Münih'te yaşayan Yıldırım ailesinden 6 kardeş bir arada. Biri askerliğini yaptı, öteki 5 kardeş daha gidecekler. 20'şer bin Mark'tan 100 bin Mark bulmaları gerekiyor. Bu kadar parayı kim verecek? Nasıl verecek?

Osmanlı İmparatorluğu devrinde devlet, Hristiyanlardan "harac" adı altında özel bir vergi alırdı. Müslüman olmama cezasıydı bu vergi. Artık o devir geçti, "modern" olduk. Şimdi Hristiyanlar değil de, yurtdışında yaşamak ve çalışmak zorunda kalmış Türkiye gençler bedelli askerlik adı altında haraca bağlandılar.

1980 yılında ilk önce Demirel Hükümeti'nin 11 bin Mark olarak, 12 Eylül'den sonra da generallerin 22 bin Mark olarak saptadıkları askerlik bedelinin gerçek anlamını "harac" sözcüğünden daha iyi belirten bir sözcük bulmak kolay değil. Türk Dil Kurumu sözlüğü "harac" sözcüğünü, bir kimseden zorbalıkla alınan para diye tanımlıyor. İnsanların içine düştükleri açmazları yaratanlara, onları, zorla, herkesten farklı bir biçimde ve bütün bir gelecekle ilgili karar-tacak büyük yüksek bir para ödemeye mecbur bırakmak zorbalık değil de nedir?

Gerçi generaller ilk başta 22 bin Mark'a çıkarıldıkları bedelli, yükselen tepkiler karşısında 20 bine indirmek zorunda kalmışlardı. Ama yabancı gençler arasındakı işsizliğin yüzde 16'yı bulduğu ve yabancı düşmanlığın hızla tırman-dığı şu ortamda değil 20 bin Mark'ın bir defada ödeme, takatleri bile denkleştir-mek büyük meselidir. Bedelli asker-liğe zorlanan gençlerin önemli bir kısmı bu bedeli bulundukları ülkedeki bankalardan kredi çekerek ödemeye çalışıyor. Yapılan bir hesaba göre, Federal Almanya'daki bankalardan alınacak 20 bin Mark'lık kredinin sadece faizi, masraflarıyla birlikte 7 bin Mark'ı geçiyor.

Schwabing-Gmünd'de, Münih'te Stuttgart'da, Ehrenberg'de ve Karlsruhe'de "bedelli askerlik" toplantıları yapıldı. Gençlerin ailelerinin de destekleyip katıldıkları toplantıların bir çoğunda daha sonraki çalışmalar yürütürken üzere "Bedelli Askerlik Çağında Gençler" adı altında kalıcı komiteler kuruldu.

Öte yandan, Tercüman gazetesinin, bundan bir süre önce Düsseldorf'ta gençlerin bir okul salonunda düzenledikleri bedelli askerlik toplantısını, "20 Mark'lık bilette girilen bir diskoteke yer-leme gençler" biçiminde garptarak verme-sine, gençler tarafından sert bir biçimde protesto edildi.

● Yazısı 16. Sayfada

Bedelli askerlik

Ahmet KARDAM

Türkiye'ye gidiş-geliş yol parası ve diğer harcamaları birlikte bu bedel aslında 30 bin Mark'a yaklaşmaktadır.

Aynı zamanda evlenmek, kendisine bir anne ve gelecek kurmak zorunda olan hiçbir genç, yurt dışındaki ana ve babasının yardımı olmaksızın böyle bir yükün altına kolay kolay giremez. Giremez ama, askerlik çağına aynı anda giren iki ya da üç, hatta dört ve daha fazla erkek çocuğu olan ve kendileri de işsizlik karşı karşıya kalan ana ve baba ne yapar?

"Madem 20 bin Mark'ı ödeyemiyor, öyleyse gidip 20 ay askerlik yapısın" da denebilir. Ama bu askerlik haracını öde-meye razı olmayan gencin cezası daha da ağırdır. 20 ay askerlik demek, yurt dışındaki işinden çıkmak, oturma ve çalış-ma iznini kaybetmek, Türkiye'ye kesin dönüş yapmak, ardundan sonra da Türkiye'deki işsizler ordusuna katılmak demektir. Ya askere gitmeyi hepten reddetmek?... 12 Eylül'den sonra yurt dışına çıkmak zorunda kalan ilericiler gibi "vatan haini" ilan edilip vatandaşlıktan çıkartılmak, 12 Eylül rejimi tamamen tasfiye edilmedikçe Türkiye'ye dö-nememek demektir.

işyeri açmıyor

F.Almanya'da sendikaların 35 saat istemine karşı direniş, patron "yürüyüşleri"nden hükümet önlemlerine kadar uzanıyor. Federal Çalışma Bakanı Blum, son olarak sözde "işsizliği azaltacak", gerçekle patron çıkarılından yana ve tek bir işyeri bile sağlamaya çalışılan "paket" ini basına açıkladı.

● Yazısı Sayfa 7'de

6. sayfa

Üç ayrı ülkeden üç barış savaşçısı 10. sayfa

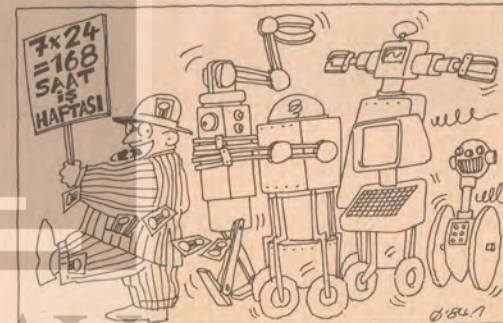
MHP'lilerin Özal'a desteğinin ödülü: Aklanmal 5. sayfa

Türkiye, Konsey'den çıkma tehdidi savurmıştu

Özal, tükürdüğünü yalamaktan tercümanların grevile kurtuldu

Avrupa Konseyi'nin 30 Ocak'ta başlayan 35. dönem çalışmaları tercümanların grevi yüzünden 2 Şubat günü dağılmak zorunda kaldı. Eğer tercümanların bu grevi olmasaydı ve Konsey'nin gönderdiği delegasyonun yetki belgelerinin kabul edilip edilmemesi oylanabilseydi, sonuç cunta ve Özal için ağır bir yenilgi olabilirdi. Konsey çalışmaları boyunca Türkiye'li ilericiler de Konsey içinde yoğun faaliyet yürüttürdüler. Yurt dışındaki DISK temsilcisi Yücel Top, gazeteci Feridun Aksin, Bank-Sen Genel Başkanı Metin Denizmen, İKD Genel Sekreteri Zülal Kılıç ve TIP Genel Başkanı Behice Boran Avrupa parlamentoerle görüşti görüşmeler yapıldı.

● Yazısı 4. Sayfada



İŞ PATRONA KALIRSA...

ŞU BİZİM TÜRKİYE

100'ü aşkın okul kapatıldı

"Eğitim seferberliği" laflarından geçil-meyen Türkiye'de, Doğu Anadolu'da öğ-retimsizlik ve benzeri nedenlerle kapalı olan 48 ilkokul ve ortaokula ek olarak, 66 ilkokul daha kapatıldı. Binlerce öğ-retmenin hapisnelerinde olduğu, yüzlerce-sinin yurt dışına çıkmak zorunda bırakıldığı, binlercesinin kıyıldığı, pekkök öğ-retmenin işsiz dolaştığı Türkiye'de, okulların kapatılma nedeninin öğ-retimsizlik olduğu açıklandı.

Bitpazarına nur yağıyor

Siyasal partiler, 12 Eylül'de kapatılan partilerin, özellikle AP ve CHP'nin adı ünnü duyulmuş parlamenterlerini, yöneticilerini partilerine törenle kağıt demetle yarasını sürdürürlerken, en "iyi" olmasa da en eski, en antika transferi Özal'ın Ana-Pa'sı yaptı. Bazı "hayatı gittiymiş hayatı kalmış" Demokrat Parti'liler Anavatan Partisi'ne "büyük tören"le girdiler. Türkiye'de, siyaset alanında bugünlerde eskiye rağbet fazla.

118 bin kitap idam kararını bekliyor

TRT Genel Müdürü'nün film yaktığı, Atatürk Dil ve Kültür Akademisi Başkanı'nın "Benden depolarla bulunan Türk Dil Kurumu'na ya da bazı eserleri yakmamı istedikler ama yapmadı" diyerek övündüğü Türkiye'de Kültür ve Turizm Bakanlığı depolarında bulunan bakanlık ya-yını 118 bin kitap, haklarında verilecek kararı korkuyla bekliyorlar. 1978-1979 yıllarında, CHP döneminde Kültür Bakanlığı'nın resmi yayınları olarak yayın-lanmış şiir, araştırma, öykü, roman tür-ründen 18 eserin toplam 118 bin baskısı, Cunta tarafından "Millî birlik ve bütünlük zedeleyici" bulunduğundan depolarla kaldırılmıştı. Özal'ın Kültür Bakanlığı Müsteşarı bu kitapların kaldırılmasını istedi.

Suçlular, suçlular, suçlular... Peki asıl SUÇLU nerede ?



Toplumsal çürüme ve yozlaşmanın faturası çocuklarımıza kesiliyor

Türkiye'de yoksulluğun, cehaletin, parasızlığın, sefaletin yol açtığı büyük bir toplumsal çöküş ve çürüme yaşanıyor. Bu konuda, Türkiye gazetelerinin çoğu zaman üçüncü veya beşinci sayılarında bu türde haberlere meraklı bazar-ların da birinci sayılarına yer alan "adliye" ve "facia" ha-berleri pekkök bilimsel araştırmanın daha öğretici, 3.5 milyon kişinin işsiz olduğu; 3 milyon insanın "açlık" anlamına geçen asgari ücretle çalıştığı; umutsuzluğun günden güne arttığı ve emekçi halk kesimlerinin yıkıma sürüldükleri ülkenizde toplumsal çöküş, pekkök çocukların genç kadın-lara, yaşlılardan gençlere kadar milyonlarca "umutsuz çoğun-luğu" pençesinde sürükliyor.

İşte yüzlerce, binlercesi arasında ve sadece birkaç gün-lük gazeteden gelişigüzel seçilmiş ve "en acı", "en korkunç" "en feci" olmayan birkaç örnek:

● 10 yaşındaki Vedat (üç yaş çalmış, mahkûme koridorun-da bekliyor. Koridora zina suçundan yargılanacak bir kadın getiriliyor. Vedat'ın annesi. Vedat annesine sarılarak işi-yor. Babası ve jandarmalar engelliyor. Akliyye Vedat... İs-te 1984 Türkiye'sinde, Adliye'de bir ana oğul karışması...

● Gene kan-koca, yarım milyonluk mücevherine taran- edip komşularını öldürmekten yargılanıyorlar. Futuküste

● Bir hafta önce aldığı 250 bin liralık fındık parasını çalmak için 61 yaşındaki Melek Saydam'la birlikte, aynı evde kalan yekeni 13 yaşındaki Yüksel Ergül de öldürüldü. Hem de ne kadar vahşi biçimde...

● Bu da 15 yaşında bir katil. Kendisine kartopu atan 5 yaşındaki küçük Levent'i kablo ile boğarak öldürdü. Sim-di toplumda "genç katil" olarak yerini alıyor...

● 10 yaşındaki Elif, gece uykusunda boğularak öldürüldü. Hem de 20 yaşındaki amca oğlu tarafından. Elif'in katili İbrahim "Onun babası, annemi ve babamı öldürmüştü. Yıl-larca intikam hisri ile büyüdüm" diyor. "Kan davası" deni-len korkunç toplumsal belalı. Ve biri "katil", biri "maktul" iki çocuk, ya da iki kurban...

● Rukiye Kumral, eve her akşam içkili gelip kendisini döven kocasını balta baltı parçalayarak öldürdü. Cesedi ba-hçe-görmek için 12 yaşındaki 7600 Cemil'e 13 yaşındaki Salih kendisine yardım ederler veya yardım etmek zorunda kaldılar. Babalarının niçizami kazıp cesedini sakladılar. Simdi yargılanıyorlar. Annelerin kaderini paylaşacaklar.

● Necmettin Avel 16 yaşında. Çalıştığı dokuma fabrika-sında öldü. Hafta sonunda işsiz babasına para götürcebil-

Kerbela İstanbul'da ameliyatlar bile durdu

İstanbul'un kiş iş ortasında Kerbela ol-ma durumu sürüyor. Başta Şişli ve Fin-dikzade-Cerrahpaşa semtlerindeki has-tahaneler olmak üzere, pekkök hastaha-ne susuzluk yüzünden ameliyatları ve hasta kabulünü durdurdu. İstanbul Su-e Kanalizasyon İdaresi Müdürü Ahmet Öler durumu kısaca "Su durumu feci" diyerek nitelendi. İstanbul kentine bir günde verilmesi gereken 1 milyon 300 bin metreküp su yerine şu sırada kente en iyimser tahminlerle 500 bin metreküp su ulaşabiliyor. Semtlere sırayla su veril-mesi uygulaması da yürümüyor. Uçaydır mustugundan tek damla su akması semtler, mahalleler, sokaklar, evler var. İstanbul'lular, yaz aylarında her zaman su sıkıntısı olduğunu, ancak bu yıl susuz-luğun kiş aylarında da sürdüğünü ve gör-ülmemiş boyutlara vardığını söylüyor-lar. Mikroplu ve sağlıklı zararlı olduğu için kapatılan çeşitli semt çeşmelerinden çoğu, susuzluktan kıvrıran halk tarafın-dan yeniden açılırken, gazeteler susuzlu-ğun bit ilacı satanlara yaradığını yazıyor.

Yeni ihrac öllerimiz

Türkiye'nin öllerimiz bir ihrac ettiği en karlı mal işgücü... Federal Almanya baş-ta olmak üzere, dünyanın pekkök ülke-sinde çalışan Türkiye işçilerin gönder-ildikleri dövizlerle ekonomiyi katkılarları or-tada. Son zamanlarda, Özal'ın "herşey ihracat için" diye çıplıklarına rağmen ih-racatta ciddi bir kırılmada görölme-ken iki müjdeli (1) haber geldi. Süudi Ara-bistan'a lahmuncu ve dönerci; başta yine Süudi Arabistan olmak üzere bazi Ortadoğu ve Afrika ülkelerine de hostes ihrac ediyoruz...

Süudi Arabistan'da çalıştırılmak üzere dönerci ve lahmuncu ustaları arandığı ilânına, sadece bir günde, 250 kişi ge-

bekleyen 118 bin kitabın durumunu ve nasıl bir işlem yapılması gerektiğini sordu. Bu kitapların da sonu "**sakıncalı**" bulunduğunu gerekçesiyle TRT Genel Müdürü tarafından yayır cayır yakılan "**Yorgun savaşçı**" filmine benzemez insallah!

Yanarak öldüğü iddia edilen Necmettin Büyükkaya'nın işkence edilerek öldürüldüğü açığa çıktı

Diyarbakır'da yeni bir cankırımı: 6 Kürt yurtseveri daha öldürüldü

- Diyarbakır, Metris ve Mamak cezaevlerinde tutuklular üzerindeki baskı ve işkenceler sürüyor. Diyarbakır cezaevindeki son 6 ölüm olayı ile birlikte 6 Kasım seçimlerinden sonra verilen 23 yeni idam kararı ve savcıların 106 kişi için daha idam cezaları istemeleri, genel politik af isteminin yaşama hakkını savunmak anlamına geldiğini bir kez daha gösterdi.

Diyarbakır cezaevine 6 Ocak günü başlayan direnişin ve 6 Ocak günü cezaevinde çıkan yangından sonra 6 tutuklunun öldüğü, çok sayıda tutuklunun ise hastahaneye kaldırıldığı anlaşıldı. Ölü sayısının artmasından endişe ediyor. Öte yandan Metris cezaevindeki direniş yüzünden 17 Ocak günü hücreye kapatılan tutuklulardan 22 si, hücre koşullarının ağırlığı yüzünden vereme ya kaldandıklarından ve mide kanaması geçirdiklerinden dolayı 28 Ocak günü Haydarpasa Hastahanesi'ne kaldırıldılar. Durum İstanbul TKP davasının son duruşmasında mahkeme başkanının açıklamasıyla öğrenen tutuklu yakınları hastahaneye sokulmadılar ve yakınlarını ulaştırmak istedikleri paralar da alınmadı.

Ayrıca Diyarbakır hapishanesinde öldüğü gibi Metris cezaevinde de ziyaretçilerin tutuklulara ulaştırmak istedikleri paralar alınmıyor. Bu yüzden cezaevlerindeki beslenme ve sağlık koşullarının daha da ağırlaştığı bildiriliyor.



NECMETTİN BÜYÜKKAYA
8 yıl önce çekilmiş bir fotoğrafında

Öte yandan Ankara'daki Mamak cezaevindeki koşulların çok ağır olduğu, tek tip elbise giymeye reddeden tutukluların soyularak üzerlerine tazyikli su sikildiği ve sonra da dövüldükleri bildiriliyor. Bu nedenle zatürreeye yakalanan pek çok tutuklu hastahaneye kaldırılmış durumda.

Diyarbakır, İstanbul ve Ankara'daki sıkıyönetim tutuklevlerinde uygulanan baskı ve işkencelerin genel af konusunun gündeme gelmesiyle birlikte aynı zamanda başlaması ve uygulanan baskı yöntemlerinin benzerliği, bunları merkez bir karar uyarınca yapıldığını gösteriyor.

Hatırlanacağı gibi, Diyarbakır, İstanbul Metris ve Ankara Mamak cezaevlerindeki direnişleri aynı zamanda başlamışlardır.

Diyarbakır'da 6 ölü

Diyarbakır'dan tutuklu yakınlarından edinilen bilgilere göre, 3 Ocak'ta başlayan direnişten sonra cezaevinde uygulanan baskı ve işkenceler sonucunda ölenlerin sayısı en az 6'ya ulaşmış durumda. 6 Ocak günü cezaevinde yangından sonra hastahaneye kaldırılan 17 kişiden işe gazetemiz baskıya girdiği ana kadar bir haber alınmadı.

Ölenlerden cenazeleri ailelerine teslim edilen tutuklular şunlar: Necmettin Büyükkaya, Yılmaz Demir, Remzi Aydıllı ve Ahmet Bayık. Sıkıyönetim Komutanlığı 6 Ocak yangınından önce yaptığı açıklamada İsmet Karak'ın da öldüğünü açıklamıştı. Halil Çarık'ın ailesine ise kendisinin öldüğü haberi resmi makamlar tarafından ulaştırılmış fakat ailesinin bu iddia çabalarına rağmen cenazesi kendilerine bugüne kadar gösterilmemiştir. Gene Diyarbakır'dan gelen fakat henüz kesinlik kazanmayan haberlere göre, tutuklulardan Keman Aktür ve Ahmet Toprak da ölmüşlerdir. Eger son iki tutuklunun da öldüğü doğru ise, bu durumda bugüne kadarki ölü sayısı 8'dir.

25 Ocak günü yapılan KIP-DDK duruşmasında 50'yi aşkın tutukludan salona ancak 5-6 kişi gelmişti ve bunlar şu şekilde: "Hapishane korkunç olaylar yaşıyor. İçerden cesetlere basarak buraya geldik" demişler ve askerlere karşı dövüldüklerinden bahsetmişlerdir.

Necmettin Büyükkaya cezaevindeki direniş başlayınca Mehmet Şener'le birlikte alınarak işkencehane haline getirilen Diyarbakır'daki bir hamama götürülmüşler ve burada ağır işkence görmüşlerdir. Mehmet Şener ise komaya girmiş ve o da öldü zannedilerek Büyükkaya ile birlikte hastahaneye gönderilmiştir.

Otopsisini yapan doktorun, yakınlarını söylediğine göre, Necmettin Büyükkaya boğazı sıkılarak öldürülmüştür. Sıkıyönetim yetkililerinin Büyükkaya'nın 6 Ocak'ta çıkan yangından aldığı yaralarla öldüğünü iddia etmesine rağmen, oğlunun cesedini gören annesi, cesete hiçbir yanık izi görmediğini söylemiştir.

DDK davasından yargılanmakta olan Necmettin Büyükkaya Urfa'nın Siverek İlçesinden olup evli ve bir çocuk sahibiydi. 12 Mart döneminde yurt dışına çıkmış, İsveç'ten sığınma hakkı almış, 1974 affından sonra tekrar Türkiye'ye dönmüştü.

OYA BAYDAR Yorum

Unutma!

"UNUTMA... Bugünlere gelindiye eğer, /babaları çocukların ölmesini bildiler de onandılar /Kanlar aktı, /İrnaklar döküldü tel tel... /Bugünlere gelindiye eğer, /insanları sevmesini bildiler de onandılar. UNUTMA, unutturana eğer, /bunca hayat, /bunca ölüm boşa gider..."

BUGÜNLERDE, bu dizeleli hatırlayıp duruyorum. Hep "unutma" diye tekrarlıyorum kendi kendime. Sabahları, içimden bir buruklukla uyanıyorum zaman; geceleri, uykusuzlukla çarpışıyorum. "unutma" diye fısıldıyorum. Oysa unutuluyor. İnsan beyni bazar rahatlamak için, bazan ağırlığını kaldırmadığından, bazar günlük hayatın, günlük işlerin akışına kapılıp gittiğinden, unutuyor.

BİR "28/29 Kanunusani"yi daha geride bıraktık. Önemiz 13 Şubat, DISK'in kuruluşu. Türkiye İşçi Partisi yöneticileri 12 yıllarla, 8 yıllarla hüküm giydiler. Başlıca Derneği yöneticileri, Türkiye'nin en iyi demokratları zindanlardılar. İdam kararları, idam istemleri kaçtı buldu? TKP davasında savunmalar bakıldı. PKK, Dev-Yol davalarında ölüm kol geziyor. Ve faşizmin en ünlü zindanlarından Diyarbakır zindanında açığa cinayet işleniyor...

BARİS Derneği davasının karar anının resmini gördüm gazetelerde. Bombos, insanız ve soğuk salonda, bir süngüler, bir de barış savunucuları için zindanlara giren o rümdük o rümdük o rümdük insanlar vardı. DISK

15 yıl sonra 6. Filo tekrar limanlarımıza geldi

TİP davası

bitti ve sıkıyönetim mahkemesi yasal bir partiye ceza yağdırdı

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde 12 Eylül görüşmelerinde ABD Türkiye İşçi Partisi davası sonuçlandı. 145 TİP yönetici ve kurucusundan 102'si mahkum edildi.

12 Eylül öncesinde yasal bir parti olan, seçilmiş katılan TİP, 12 Eylül'de diğer siyasal partilerle birlikte kapatılmış, daha sonra TİP yöneticileri hakkında dava açılmış. Genel Başkan Behice Boran ve diğer bir bölüm yöneticiler yurt dışına çıkmak zorunda kalmışlardır.

Askeri Mahkeme'nin karar gereğince Parti Merkez Yürütme Kurulu ve Başkanlık üyeleri oldukları için Yavuz Ünal, Nurdan Orpın, Dinçer Doğu ve Gündüz Mutluay'a 141 maddede uyarınca 12'er yıl ağır hapis, yönetim kurulu üyeleri Alp Seklek, Müşfik Ermen, Vedat Barançoğlu, Bekir Yenigün, Çetin Gözaçtı, Mustafa Akgül, Özcan Keleş, İbrahim Sönmez, Hüsamettin Bakan ve Vedat Pekel'e 8'er yıl, diğer sakırlara 5'er yıl ağır hapis cezası verilmiştir.

Karar oturumuna katılan sanıkların da Alp Seklek ve Müşfik Ermen hem tutuklanırken Yavuz Ünal, Nurdan Orpın, Dinçer Doğu, Gündüz Mutluay, Vedat Barançoğlu, Bekir Yenigün, Çetin Gözaçtı, Mustafa Akgül, Özcan Keleş, İbrahim Sönmez, Hüsamettin Bakan ve Vedat Pekel için de gıyabi tutuklama kararları çıktı.

Baş Duruşması davasından sonra TİP davası kararı "Türkiye'de siyasal tutukluk yoktur", "siyasal dava yoktur" demek cüretini gösteren Dışişleri Bakanı'na bir kez daha itiraz kabul etmez biçimde yapıldı. TİP davasının, askeri mahkemede hüküm giydirilen 102 sanığı toplam 584 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

ABD askeri yardımları bu sefer neyin karşılığında çıkacak?

Ocak ayı içinde ABD Kongresi'nde 1985 yılında Türkiye'ye yapılacak olan askeri yardımlar görüşülmeye başlandı. Yardımlara ilişkin görüşmelerin başlamasıyla birlikte çeşitli ABD heyetlerinin birbiri ardından Türkiye'yi ziyaretleri, ABD'de yapılan işi ülkenin üst düzeyde askeri yetkililerinin de katıldığı bazı toplantılar, 1985 yılı yardımlarının da her zamanki gibi bazı pazarlıklar sonucu çıkacağını gösteriyor. Bilindiği gibi bundan önceki yardım pazarlıkları sonucunda cunta, ABD'ye Doğu'da yeni üşer sağlamayı, Lübnan'daki ABD askeri birliklerine kolaylıklar göstermeyi kabul etmişti. Bu seferki pazarlıklarda da ABD yetkilileri, Türkiye'nin ABD'yi Ortadoğu politikasına da daha aktif destek vermesini yanısıra, Türkiye'ye nükleer füzeler yerleştirilmesini hazırlıyor yapıyorlar.

Ocak ayı içinde 22 kişilik bir Amerikan Kongre heyeti, Amerikan Kara Kuvvetleri Komutanı, IMF heyeti ve Dünya Bankası heyetinin ardından, 15 yıldık bir aradan sonra 6 Şubat'ta da Lübnan kıyılarını top atıcı altından tutan 6 Filo'ya ait savaş gemilerinin İstanbul'a bir "nezaket ziyareti" yapacakları açıklandı. Aralarında dünyanın sayılı uçak gemilerinin de "Independence" nın da yer aldığı. 6 Filo'ya ait gemilerin, beş bin askeri ile ülkeye mize geleceği ve üç-dört aylık ihtiyacı karşılayacağı açıklandı.

Hatırlanacağı gibi 1969'da 1974'de 6 Filo'nun İstanbul'a gelişinde özellikle anti-emperyalist gençlerin protesto gösterilerine yol açmış, olaylara neden olmuş, gençlik hareketi ilk şehidi Vedat Demircioğlu'nu bu gösterilerde yitirmişti. 1969 yılından sonra ABD yetkilileri resmî bir davet olmadıkça 6 Filo'yu Türkiye limanlarına getirmeme karar almışlardır.

Ancak geçtiğimiz Aralık ayı içinde ABD ile Türkiye arasında yapılan anlaşma sonucunda, ABD'nin Lübnan'daki birliklerine sağlanan kolaylıklar arasında İncirlik üssünün kullanılması yanı sıra, 6 Filo'nun gemilerine bakım ve ikmal kolaylıkları sağlanması da kabul

edildi. Böylece cunta kanlı filonun limanlarımızda gelmesini resmen kabul etmiş oldu.

Geçtiğimiz ay içinde Türkiye'yi ziyaret eden Amerikan heyetleri Türkiye'nin ABD'ye Ortadoğu'da sağladığı yardımlar üzerinde önemle durdular ve bu yardımların artması gerekliliğini vurguladılar. Türkiye'nin bölgede ABD'ye daha aktif destek sağlaması ve İsrail'e yardımcı bir rol oynaması konularını ele aldılar.

5 Şubat günü Washington'da "Türkiye'nin Amerika Dışında Demeği" tarafından düzenlenen seminerde de Türkiye'nin bölgedeki rolü ve bu rolü daha iyi yapabilmesi için alınacak önlemler üzerinde duruldu. Toplantıya ABD'nin Ankara Büyükelçisi ve cunta partilerinin kurulmasında doğrudan görev almış olan Strauss-Hupe, ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi Parker Hard, Türkiye'nin Washington Büyükelçisi Şükrü Elekdağ ve İktisadî Üst Düzeydeki Askeri Yetkililer katıldılar.

Toplantıdaki konuşmasında, Türkiye'nin hava savunmasında ve özellikle karadan atılan füzelede çok zayıf olduğunu vurgulayan Hupe, Türkiye'nin 1985 yılı içinde 15 adet yeni F-4E ile Amerikan savaş uçacağı alacağını, ittifakı yetilerinin Türkiye'ye 10 yıl içinde 600 milyon dolarlık yardım yapmaları gerektiğini belirtti. ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi Parker Hard da Türkiye'nin NATO ittifakı için katkıları önemine dikkati çekerek, "NATO dayanışması ve bütünlüğünün önemli olduğu bir dönemde, bu ittifak, NATO'nun ikinci büyük ordusunu modernizeyonu sağlamadan sağlıklı olamaz" dedi. Öte yandan üst düzeydeki ABD generalleri de Türkiye'nin bölgedeki konumu üzerinde durarak, "NATO savaş planları çerçevesinde Amerikan kuvvetleri bir savaş anında Türkiye'ye yerleştirilecektir" dediler. Türkiye'nin Washington Büyükelçisi Şükrü Elekdağ ise "bir savaş halinde gelebilecek saldırıyı durduracak iki ülke Türkiye'ye ABD'dir" diyerek, Türkiye'nin modern silahlara gereksinimini vurguladı.

dukları için zindanlara atılan o dimdik, o güzel insani vardı. DİSK davalarının resminin gözünde gazetelerle, Tek tip mahkûm edilebilir giydirmiş DİSK yöneticileri; suçları işi sınıfa daha güzel bir gelecek hazırlamak için savaşmak... 8 idam kararının çıktığı Dev-Yol davalarının da resmi varlıklar gazetelerle. Tek tip edilebilirin içinde fidan giydi delikanlılar, ölüm hükmünü dinlerken bile.

RESİMLERİNİ görmemiş, haberlerini bile okumadım, duymadım bir yerlerde... Ama görmüş gibi oldum, tutuklevlerinde, zindanlardaki, işkence odalarında, idam sehpalarında tanıdığım, tanımadığım tüm dostları. Gece yarısı, ellerindeki aşıfelerle, puantiye, balmisire sokaklara dağılın, ölüm zindanı göze alıp "eylem" e çıkan, kavgaı sürdüren işçileri, gençleri gördüm. Cezaevlerinde çağırıp, kapıda olgusun olusu teslim edilen işçiler babayı; sonra işçi mahallelerinde kol gezem, ama üstünlük kolkola geçen korkuyu gördüm. Asıl adını arktı, kendisi bile unutmus, artık sadece cebindeki kimlikten ibaret olan, karısını çocuğunu görmeyeli neredeyse üç yıl olacak "kaçak" savaşını gördüm. Ve sonra belki de en yakınımda oldukları için, belki kendim de onlardan biri olduğum için içinde geçecek bir sızıyla, yurdından, yerinden, dostundan yoldasından, çocuğundan anasından, eşinden kopup kimi gece, kimi yağlı "göçmen" olanları gördüm. Geceyarıları basılan evleri düşündüğüm gibi gece yarısı dilini yalın yordamlı bilmediği bir yabancı kentin bir odasında uyanıp gözlerini tavana dikeni. Sabahın karış, henüz şafak sökmemişken daracıkta götürülen kardeşini düşündüğüm gibi düşündüm 64 yıl önce Karadeniz'in karanlık sularında boğdurulanları. Bir zamanlar aynı masada direk direğe, ayrı amaç için, barış ve özgürlük için çalıştığımız barış savaşçıları, o tüm suçları insandan, umuttan, hayattan yana olmak olanları düşündüğüm gibi düşündüm... daha sanki, daha, daha değilse belki üstü önce-aynı gazetedeki, aynı işyerinde aynı kavga için çalıştığımız, faşizmin zindanlarında yatan genç arkadaşlarımızı...

BUGÜNLERDE, Türkiye konusunda karara varamıyor mu yabancı dostlarımız? Türkiye'de demokrasi var mı yok mu diye gılgırdır kafa ve çene mi yoruyorlar? Evren-Özal faşizminin "Parlamento Heyeti" Avrupa Konseyi'ndeki yerlerini- hiç değişile simdilik- birer "demokrasi şampiyonu" olarak "gururla" almışlar mı? Türkiye'deki demokrasi Avrupa'da "çok demokrat" dostlarımız tarafından da komisyona havale edilmiş mi bir kez? Geriçilçilik, faşizmin, halk düşmanlığının utanmaz kalemlerini, kimi açık, kimi "ama'llı", Evren-Özal demokrasisi-ne övgüler düzüyor, demokrasiye ne biçim geçtiğimiz anılatı anlatı-bıretiyorlar mı?

BUNLARI hatırladım, bunları düşündüm bir kez daha. Avrupa Konseyi'ndeki Türkiye tartışmalarını bir kez daha okudum. Sonra sütlürlü bir küfür savurdum kendim kendime. Küfür kötürdür, hele kadın ağzına hiç yakışmaz mı? Bazen öyle bir yakışıyor ki sormayın gitsin! Nazî hanımlara, çik balyere birakalım ağzlarını büzse büzse faşizme "demokrasiye geçiş" adını veremeyi ve güllükler yapmayı. Bir küfür savurdum, şöyle insanı bir an olsun rahatlatsın cinsten. Bütün yalancıların sahtekârlarını, soyguncularını, satılmışlarını, halk düşmanlarını, vatan hainlerini yeni cedidine bir küfür... Bir savaş anında dönen bir küfür... Sonra bütün gücümü UNUTMA diye haykırdım. Bu yalancı dünyasında, bu töz dumana boğulmuş, tüm değerleri altüst edilmiş, susturulmuş ülkeyi, gerçek Türkiye'yi; zindanların, işkencelerin, daracıkların, acıların, ama aynı zamanda savaşçıların, işçilerin, yığılmanın, direliğinizi ve çocuklarımızın Türkiye'sini, bizim Türkiye'mizi unuttu. Unuttuk. bunca acının boş gıltısı; unuttuk, kendimizi inkâr; unuttuk, yok olmak ve ölümümüzü bir kez daha öldürmek demek.

VE UNUTMAK SAVAŞMAKLA EŞ ANLAMLIYIR UNUTMA...

Türkiye, delegasyonun yetki belgeleri kabul edilmezse Konsey'den çıkma tehdidi savurmuştu

Özal, tükürdüğünü yalamaktan tercümmanların greviyle kurtuldu

30 Ocak günü Strasbourg'da başlayan ve 2 Şubat günü tercümmanların grevi yüzünden sonuçlanmadan dağılmak zorunda kalan Avrupa Konseyi'nin 35. dönem çalışmaları, belki de Konsey tarihini en karışık toplantısı olarak niteleniyor. Türkiye'nin gönderdiği delegasyonun Avrupa Konseyi'ne kabul ediliş edilmeyeceği sorunu gündemindeki en önemli sorun haline gelen Konsey'in çalışmaları, NATO üyesi ülkelerin hükümetlerini kendi heyetleri üzerinde kurdukları baskıları ve başını Sir F. Bennett'in çektiği İngiliz muhafazakarlının protestolarına yol açan manevraları altında sürdü.

Babası, Kurtuluş Savaşı sırasında Türkiye'de İngiliz gizli servisinin ajanı olan, kendisi de 1947-49 yıllarında Yunanistan'da aynı işi sürdüren İngiliz muhafazakar Sir F. Bennett'in, Türkiye delegasyonunu himayesi altına alması ve NATO'nun hükümetler aracılığıyla Konsey üzerinde kurmay çalıştığı baskıları, bazı gözlemcilerce Reagan yönetiminin Batı Avrupa müttefiklerine karşı uyguladığı dayatmacı politikanın bir parçası olarak yorumlandı. Aynı şekilde, Özal'ın, Türkiye'nin Konsey'den çıkmasıyla sonuçlanabilecek bir biçimde Türkiye delegasyonunu bütün ısrarlara rağmen Konsey'e göndermekle ısrar ettiği de, bir yandan Özal'ın her alandaki "kumarbaz" politikasına, öte yandan da Reagan yönetiminin aldığı yöne ve güvencesine bağlıdır.

Toplantı başlıyor

Konsey'in 35. Dönem çalışmaları 30 Ocak günü başkanlık divanının ve politik grupların toplantıları ile başladı. Grup toplantıları bitkinde durum, "Avrupa Konseyi ya bizi Ocak toplantısında kabul eder, ya da Konsey'den çıkartır" tehdidini savurmuş olan Özal için pek de içaçıcı görünmüyordu. Komünist ve sosyal-



TÜRKİYE ÜSTÜNE VE DEMOKRASİ (1) ADINA PAZARLIK

Soldan birinci Avrupa Konseyi Siyasi Komisyonu Başkanı Bouine (Fransız) ve soldan üçüncü Parlamento Başkanı Alenquer

Foto: Türkiye Postası (İzmir)

AVRUPA KONSEYİ NEDİR?

Avrupa Konseyi İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, 5 Mayıs 1949'da, Avrupa'nın kapitalist ülkelerindeki devrimci hareketlere ve sosyalist devletlere karşı Batı Avrupa devletlerinin ortak ve uyumlu bir politika izlemelerini sağlamak amacıyla kuruldu. Temel hedefi, Avrupa'daki kapitalist düzenin korunması ve istikrara kavuşturulmasıydı.

1950 yıllarındaki soğuk savaş döneminde Avrupa Konseyi, anti-komünist bir konumda sosyalist ülkelerdeki duruma ilgilendi ve sosyalist ülkelerin Batı Avrupa üzerindeki etkilerini kırmaya çalıştı.

Uluslararası güçler dengesinin sosyalizmden yana değişmesi sonucunda 1960'lı yıllardan başlayarak Avrupa Konseyi'ne üye birçok ülke, Konseyi sosyalist ülkelere karşı tavında adım adım daha esnek olmaya zorladı. Bunun sonucunda bir olarak 1975 yılında Helsinki'de yapılan Avrupa Silahsızlanma ve İşbirliği Konferansı'nın toplantısında Avrupa Konseyi de rol oynadı.

Avrupa Konseyi çeşitli bağlarla ilişkili içinde olduğu NATO ve Ortak Pazar (AET) tarafından sürekli olarak akla plana itilmiştir. Ama bununla birlikte Konseyi çeşitli sorunlar konusunda olumlu oyalmalarda çok önemli bir uluslararası foruma dönüşmüştür. Konsey'de alınan kararların üye devletler için bağlayıcı bir yönü yoksa da, diğer üye devletler Konsey'de alınan kararları dikkate almak zorunda kalıyorlar.

Şu anda Avrupa Konseyi'ne 21 ülke üye. Bunlar: Belçika, Danimarka, Fransa, İngiltere, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, İsveç, Yunanistan, Avusturya, Kıbrıs, İsviçre, Malta, Lihtenştayn, Portekiz ve İspanya'dır.

Avrupa Konseyi'nin iki temel organı bulunmaktadır. Bunlardan birisi Danimarka Meclisidir. Bu meclis, üye 21 ülkenin parlamentolarının seçip gönderdikleri 170 temsilciden oluşuyor. Türkiye'nin burada sahip olduğu sandalye sayısı 12. Her ülkenin parlamentosunun gönderdiği temsilciler, üye ülkelerin parlamento göre parlamenter Meclis'te 16 politik grupla birleşiyor ve belgeleri

lamaya gidiyorsa, bu cunta ve Özal için onarılmaması olanaksız bir yeniliğe sonuçlanabilir. Konsey'de tam bir kutuplaşma olmuştur. Bu durumda kararızların İngiliz muhafazakarlardan verdikleri ve Cunta'yı savunan karar tasarıları lehine oy kullanmaları hemen hemen imkansızdır.

sey'de sözleşmeli olarak görev yapan tercümmanların, 31 Ocak günü biten sözleşmeleri yenilenmemiştir. Ve Konsey tarihinde ilk kez tercümmanlar birdenbire greve başladılar. Böylece Konsey çalışmaları karar tasarıları görüşülmeden daha Perşembe günü bitilirdi.

Bu grev olayı Konsey çevrelerinde Sir

İçişleri Bakanlığı'nın, Eskişehir'de 30 Ocak Pazartesi akşamı yaptığı toplantıda bir uzlaşma metni hazırlandı. Bu metinde, Türkiye, Konsey'e de-

ğiden sonra, Danışma Meclisi toplantısı başlangıcında Türkiye delegasyonuna Danimarkalı bir parlamentör üzaz edince toplantı tatil edildi ve Tüzük Komisyonu durumu görüşmek üzere toplandı. Tüzük Komisyonu, sorunun hukuki ve siyasi açılarındaki incelenmesi için konunun Hukuk Komisyonu'na ve Siyasal Komisyon'a da görüşülmesini istedi. Genel Kurul bu işlemleri uygun buldu.

Konunun "komisyonlara havale"yle başını İngiliz muhafazakârlarının çektiği bir grup, Konsey içinde manevralara başladı. NATO üyesi ülkelerin hükümetlerinin kendi parlamento grupları üzerinde baskıdan da bundan sonra başladı. Bu baskılar sonucunda Norveç delegasyonu önemli bir tavır değişikliği gösterirken, başlangıçta Türkiye delegasyonunun yetki belgelerinin kabul edilmesine karşı olan bazı muhafazakârlarda, liberalerde, hatta ilımlı sosyalistlerde bir yumuşama görülmeye başlandı.

Türkiye delegasyonunda bölünme

Bu yumuşama sonucu Politik Komisyon'un 30 Ocak Pazartesi akşamı yaptığı toplantıda bir uzlaşma metni hazırlandı. Bu metinde, Türkiye, Konsey'e de-

ğiden sonra, Danışma Meclisi toplantısı başlangıcında Türkiye delegasyonuna Danimarkalı bir parlamentör üzaz edince toplantı tatil edildi ve Tüzük Komisyonu durumu görüşmek üzere toplandı. Tüzük Komisyonu, sorunun hukuki ve siyasi açılarındaki incelenmesi için konunun Hukuk Komisyonu'na ve Siyasal Komisyon'a da görüşülmesini istedi. Genel Kurul bu işlemleri uygun buldu.

Ertesi gün saat 12'de Ankara'dan gelen bir teleks, işlerin rengini büsbütün değiştirdi. Ankara uzlaşma metnini kabul etmemişti. 1 Şubat Çarşamba günü yapılan uzlaşma toplantıları da bir sonuç veremeyince sosyalistler tutumlarını değiştirdiler ve Politik Komisyon'un bir karar tasarıyı sunması olanaksız hale geldi. Hukuk Komisyonu'nun hazırladığı karar tasarısı ise Politik Komisyon tarafından benimsenmeyince, Genel Kurul'a tek bir karar tasarısı sunulması olanaksızlaştı.

2 Şubat Perşembe sabahı Konsey çalışmalarına tekrar başladıkları ortada, biri Hukuk Komisyonu'nun, biri sosyalist grubun, diğeri de İngiliz muhafazakârlarının hazırladığı üç karar tasarısı vardı. Sosyalist grubun karar tasarısı, Türk delegasyonunun yetki belgesinin bu dönemde kabul edilemeyeceğini söylüyor ve bu yetki belgesinin Mayıs ayında toplantıda kabul edilebilmesini sıkıyönetim kaldırılmasına, parlamenter demokrasinin güçlendirilmesine, politik tutuklulara af çıkarılmasına, insan haklarına, fikir özgürlüğüne ve politik ve sendikal haklara saygı gösterilmesine bağlıyordu.

Eğer 2 Şubat Perşembe sabahı bir oy-

du

İşte tam bu sırada başını Sir F. Bennett'in çektiği İngiliz muhafazakârları, görüşmelerin Perşembe günü yapılmasını engellemek üzere manevralara başladılar. Görüşmeler Cuma gününe ertelenince, parlamenterlerin bir kısmı Cuma günü oturma katından Strasbourg'u terk edeceklerdi. Toplantı yoğunlukla sağlanamazsa görüşmelerin Cuma günü yapılması da engellenebilirdi. İşte bu hesaplara Sir Bennett, seyahat şirketlerine adan yol-layarak "kaç parlamenterin kenti Cuma sabahında terkedeceğini" bile araştır-ttı. Ama sonra, buna gerek kalmadı. Kon-

Bu grev olayı Konsey çevrelerinde Sir F. Bennett'in ve onu piyasaya süren güçlerin bir "ayatını" olarak yorumlandı. Baş-ta Fransız Sosyalist Partisi'nden Belis olmak üzere kapanış oturumunda söz alan bazı parlamenterler, İngiliz muhafazakârların "manevra çevirmek" suçladılar. Söz alan diğer parlamenterler de Avrupa Konseyi'nin prestijinin ağır bir darbe ye-diğini belirttiler.

Türkiye delegasyonunun Avrupa Konseyi çalışmalarına katılabilmesi sorunu, ve buna bağlı olarak şıkkı af, sıkıyönetim kaldırılması ve insan hakları gibi sorunlar Mayıs ayındaki toplantılarda tekrar gündeme gelecek.

İleri görüşte olmayan Meclis'teki 6 politik gruba bağlı olarak çalışmalar katılıyor. Bu gruplar Sosyalist, Hristiyan Demokrat, Avrupa Demokratik Grubu (Muhafazakârlar), Liberal, Komünist ve Demokratik Birlik gruplarıdır. Danışma Meclisi, Avrupa Konseyi'nin yetki alanına girmeyen askerel sorunlar dışında kalan konularda, Bakanlar Komitesi'ne tavsiye niteliğinde, kararlar alır. Konsey'in ikinci temel organı olan Bakanlar Komitesi, üye devletlerin dışişleri bakanlarından oluşur ve politik sorunlarda oybirliği ile üye hükümetlere tavsiye niteliğinde kararlar alır.

Türkiyeli ilericiler Konsey içinde yoğun bir çalışma yürüttüler

Türkiye'nin Strasbourg'a gönderdiği resmi delegasyona çok sayıda Türkiyeli gazeteci ve "uzman" rahat etmek-teydi. Bu "uzmanların" arasında, arkasında Tercüman Gazetesi'nin bulunduğu SISAV grubu özellikle dikkati çekmekteydi. Bu grupta, 1982 Anayasası'nı hazırlayan Danışma Meclisi Komisyonu'na başkanlık etmiş Orhan Aldı-kaçı'nın yanı sıra Uğur Alaca-kaptan da yer alıyordu. Alaca-kaptan, Konsey'deki demokrat parlamenterlerin kafasını karıştırmak için elinden geleni esirgemedi.

Ama Konsey'e giden Türkiyeli resmi delegasyonla sınırlı kalmadı. Türkiyeli demokrat örgütler de Konsey'e delegasyonlar göndererek Avrupalı parlamenterlere Türkiye'deki gelişmeler konusunda bilgi verdiler ve ülkemizdeki demokratik güçlerin sesini burada da duymayı başardılar.

Yurt dışındaki DISK temsilcisi Yücel Top, 30 Ocak sabahı Parlamento Assemblys Başkanı Ahrens ile bir görüşme yaptı. Bu görüşmede Yücel Top, Ahrens'e özellikle sendikal haklara getirilen anti-demokratik kısıtlamaları anlattı ve bu tür uygulamaların olduğu bir ülkede demokrasiden söz edilemeyeceğini söyledi. Bu görüşmeye bir TÖB-DER yöneticisi de katıldı.

Çok sayıda Türkiyeli demokratik örgütün şu anda Avrupa'da bulunan 32 yöneticisi adına hareket eden gazeteci Feridun Aksın, Bank-Sen Genel Başkanı Metin Denizmen ve İKD Genel Sekreteri Zühal Kılıç'tan oluşan bir diğer heyet de Konsey'in çalışmalarını süresince görüşmeler yaptı. Bu heyet çalışmalarını, TIP adına Strasbourg'a gelen Genel Başkan Behice Boran ile birlikte sürdürdü. Demokratik örgütler adına hareket eden heyet ve TIP temsilcisi çeşitli politik grup ve ulusal delegasyonlarla görüşmeler yaparak Türkiye'deki durumu anlattılar ve Avrupa Konseyi daha önce bu konuda aldığı kararlardan dönerse, bunun Konsey'in

prestij için ağır bir darbe olacağını söylediler. Temsilciler, bazı parlamenterle de tek tek görüşmeler yaptılar. Bu arada Politik Komisyon ve Sosyalist Grup Başkanı Tom Uwin'le de görüşme kendisine bilgi verdiler.

Demokratik örgütler adına hareket eden heyet ve Türkiye İşçi Partisi'nin temsilcisi, Parlamento Başkanı Ahrens ile de bir görüşme yaptı. Bu görüşmeye demokratik örgütler adına Feridun Aksın'la Zühal Kılıç, TIP adına da Behice Boran katıldılar. Görüşmede Ahrens Türkiye'deki görüşmelerinden edindiği izlenimleri anlattı. Ahrens'e göre, Türk yetkililer kendisine silahlı eylemler dışında ideolojik suçları da kapsayacak bir af vaadettirmiş bulunuyorlar. Ayrıca davalara son verilmesi konusunda ileri sürdüğü istemler karşısında da tepki göstermemiş durumdaylar.

Demokratik örgüt temsilcileri ve TIP Genel Başkanı Boran da, Ahrens'e, Türkiye'deki durumda bir değişiklik olmadığını, Özal'ın cunta ile anlaşma içinde olduğunu, işi göstermek bir af ve ufak tefek tavizlerle kurtarmak istediğini, bu durumda Konsey'in Türk delegasyonunun temsil gücü konusunda daha önce takındığı tutumdan dönerse bunun kendisi için büyük prestij kaybına yol açacağını anlattılar.

35. Dönem Konsey toplantısı Türkiyeli ve Avrupalı demokratik örgütlerin daha başka girişimlerine de sahne oldu. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu Konsey'e bir telgraf çekerek Türk delegasyonunun kabulüne karşı çıkarken, CGT Strasbourg örgütü ile Strasbourg Türk İşçi Derneği (STİD) yöneticileri Konsey yetkililerini ziyaret ederek Türkiye'nin Konsey'den çıkarılmasını istedi. Ayrıca Konsey önünde Birlik Yolu, Gerek, STİD ve KKKW'nın ortak çağrısıyla ve Fransız Komünist Partisi ve CGT'nin aktif desteğiyle bir gösteri yapıldı. PKK ise ayrıca bir gösteri daha düzenledi.



İşte Avrupa Konseyi Parlamentosu'nun birleşimlerinin yapıldığı salon



Bu yasayla, sığınmacıların burada yaşamaktan korkmaları hedefleniyor

Batı Berlin sığınmacılar yasası uluslararası bir komisyonca da kınandı

20-21 ve 22 Ocak günleri Batı Berlin'de **Berlin Göçmen Konseyi**'nin girişimi ve çok sayıda demokratik örgütün desteğiyle yapılan bir toplantıda, Uluslararası bir Jüri, Berlin'de sürdürülen sığınmacılar politikasını inceledi. Üç gün boyunca sığınmacıların kendi deneyimleri, uzman raporları dinlenip tartışıldıktan sonra yapılan açıklamada, Batı Berlin Senatosu'nun, izlediği bir sığınmacılar politikasıyla sığınmacıların, burada yaşama korkusundan, ülkesine geri gönderilme korkusundan daha büyük olmasını hedeflediği söylendi.

Uluslararası Jüri'de, Norveçli Uluslararası Hukuk profesörü **Madsen**, Norveçli hukukçu **Greve**, Birleşmiş Milletler Göçmen Komisyonu eski Belçika temsilcisi **Jaeger**, Frankfurt Psiko-Sosyal Merkez Yöneticisi **Diallo**, Federal Anayasa Mahkemesi eski yargıcı **Prof. Hirsch**, Berlin Hür Üniversitesi profesörlerinden **Wesel** ve gazeteci **Spaich** yer aldılar.

Toplantıda Batı Berlin'deki sığınmacıların yüz yüze bırakıldıkları sağlık, konut gibi sorunların "caydırıcı" niteliği üzerinde duruldu. Sığınmacıların ilgili uygulamaların, özellikle başvuruda bulunmuş kişilere hem 2 yıl çalışma vizesi getirilip hem de çok düşük ücretlerle çalışmaya zorlanmalarının insan haklarına, Cenevre Konvansiyonu maddelerine aykırı olduğu vurgulandı. Diğer bir

"caydırıcı" unsur olan sınır dışı tutukevi uygulamasının, tutukevi koşulları ve hukuk dışı gerçeklerle tutulmalarıyla belirlenen caydırıcı niteliğinin yanında, diğer kişilerin sınır listelerine alınarak Federal Almanya ve Batı Berlin'e bir kez daha girişlerini önlemek olduğu belirtildi. Sığınma başvurusunda bulunmuş kişilere nakit para yerine her alışıvermiş merkezinde geçerli olmayan "işler" verilmesi de insanlık onurunu kırıcı olarak nitelenirken, bir konuşmacı bu uygulamayı Almanya'daki faşizm döneminde özü uygulamarla karşılaştırarak "Yahudilere de bazı dükkanlardan alışveriş emteleri yasaklanmış" dedi.

Toplantıda üzerinde en çok durulan konulardan birisi de sığınmacılara verilen sosyal yardımın miktarı oldu. Federal Sosyal Yardım Yasası'nın "Kendi ülkelerindeki yaşam standartlarını buradaki sosyal yardımdan düşük olduğu" gerekçe-

siyle sığınmacılara sosyal yardım alan Almanlardan yüzde 22 oranında daha az yardım verilmesi şiddetle eleştirilerek bu maddenin yasadan çıkarılması istendi.

Toplantıyı düzenleyenler Batı Berlin Senatosu'na da katılma çağrısı gönderdikleri halde hiçbir yetkili gelmediği gibi Lummer de gönderdiği yanıtta kendisine sığınmacılar politikası ile ilgili olarak yapılan suçlamaları reddettiğini yazdı. Ya-za, 6 kişinin ölümüyle sonuçlanan sığınmacı tutukevi yangınından yalnız 19 gün, bu nedenle AL ve SPD milletvekillerinin kendisinin istifasını istediği öngeden ise bir iki gün sonrasının tarihini tasıyordu. Lummer'in Berlin Göçmen Konseyi yöneticilerine "örgütlülüğün devlete bağlı bir örgüt zannedilmesinden kaçınmaz" şeklindeki sözleri de eklediği yazısına, toplantıya katılanlara son gün yanıt verildi: "Tüm bu uygulamaları öğrendikten sonra, zaten kim yeri bir devletin örgütlü olmak ister ki?..."

Geri dönüş için patronlar da ek prim veriyor

Federal Almanya'da, Duisburg'daki Mannesmann firmasının başlatığı ve "İyi sonuç verdi" gözlemlenince bir dizi diğer işletmede de denemeye başlanan "geri dönüş teşvik için ek prim" yöntemi, Batı Berlin'deki Mercedes firmasında da uygulanmaya isteniyor.

Edinilen bilgilere göre Mercedes patro-

nu örneğin izin yapan yabancı işçileri bürosuna çağırarak "Niçin krank yapıyorsun? İşyerinizden mümkün değil misiniz? Ülkemize geri dönmek istiyor musunuz?" şeklinde sorular soruyor. Sonra da geri dönüş teşvik için Federal Hükümetin verdiği 10 bin 500 marklık prim yanıtında, firmanın da "kolaylık sağla-



Belçika'da yeni yabancılar yasasına karşı yürüyüş

Belçika'da Başbakan Yardımcısı ve Adalet Bakanı J.Gof'un hazırladığı yeni yabancılar yasasına karşı tepkiler sürüyor. 22 Ocak günü bu tasarıya ve yabancı düşmanlığına karşı Brüksel'de bir yürüyüş düzenlendi. Aralarında iki büyük sendikadan, öğrenci örgütlerinin, yabancı işçi örgütlerinin ve partilerin bulunduğu 150 örgüt tarafından düzenlenen yürüyüş, şiddetli kar fırtınasına rağmen 7 bin kişi katıldı. Yürüyüşe katılanlar arasında Belçika Komünist Partisi Başkanı Van Goyt, Avrupa Parlamentosu üyesi Dury de yer aldı. Yürüyüş sonundaki mitingde söz alan konuşmacılar Gol tasarısını, ırkçılığ yediller, yerli ve yabancı işçilerin haklarını savunmak için birlikte savaşımın önemini vurguladılar.

bileceğini" söylüyor, yani "ekstra prim" teklif ediyor.

İşletmelerdeki bu uygulama, Federal hükümetin primli ya da primsiz, mümkün olduğu kadar çok sayıda yabancı işçiyi ülkesine geri gönderme politikasının, fabrikalarda patronlar eliyle desteklenmesin-

den başka bir şey değildir. Amaç hem kriz döneminde işten öncekile çıkarılan yabancı işçilere verilen çıkışı en azından "cayız" kılmak, hem de Federal Alman ekonomisini onaylıyor işgücüne karşı satacak tekelilerin karnaları en yüksek düzeyde çıkararak birinci kuşaktan yabancı işçilerin emeklilik "yük"ünden hafifletmektir.

Veliler Derneği'nin kurulmasıyla, yerli ve yabancı işçiler Ford'da birlikte çalıştıkları gibi şimdi mahallede de uyum içinde yaşıyorlar

Yerli yabancı kaynaşmasında kilit: Çocuklar

Yücel FEYZİOĞLU

sürede eğitimciler bulundu. İkisi Alman, ikisi Türk, dört tane. İki grup çocuğumuz

Bir semt vardır Köln'de. Yabancıları çok, kalabalık bir semttir. Kalabalık olduğu kadar da ünlüdür. Ünlü, işçi mahallesi olduğundan gelmez. Çünkü Ford fabrikaları oradadır. Adına Niehl derler. Niehl'de oturanların çoğunluğu Ford'da çalışır. Hallederle, banlılarda, perşelerde aynı arabayı üretirler, aynı bardaktan kahve yudumladıkları olur. Bant hızları arttıkça, robotlar kendilerini kapıdan çıkartıp aynı hızla küfrederler. Sevinçleri de ortaklar, üzüntüleri de. Niehl sokaklarına dağılıncı ilişkileri kiran-kırp kesilir. Evlerine girip kapıları örterler. Hele saat 18'den sonra insan karartışını, namlamak zorlaşır. Vardiyaaya gidenler, vardiyaandan dönenler geç saatlerde göze çarpar. Birbirlerine küs gibi gidip gelirler. İnsan ilişkileri böylesine kopuk geçmiştir.

Aradan 20 yıldır yakın zaman geçtiği halde "birbirimizi hele bir fabrika dışında da tanıyalım. Evlerimizde nasıldır" demek pek aklına gelmemiş, ya da buna uzun süre gerek görmemişler. Girişimci bulunanlar da pek başarılı olamamış. Bu, böyle sürüp gelmiş. Taa iki yıl öncesine dek. Ford, insan yerine daha çok robotlara ilgi göstermeye başlayanda işsizlik artmış. Arkasından "bu işsizlik hep de yabancılara yüzünden" diye kıskırtınlar artmış. Öte yandan çocuklar da büyümüş, Türkiye'den, Yunanistan'dan, İtalya'dan kopan çıp gelmiş. İşler daha da karışmış. Çocuklar göze battıkça iş daha da karmaşık hale gelmiş. Bir de bakmışlar ki, ne görürseniz: Niehl'deki çocukların iki tanesinden biri Türkiye'den gelme. Ya da "Almanya'lı Türk". Tek Türk İtalyan ve Yunan. Çocukların birlikte oynadıkları, birlikte top koştukları, namlarını göstermelerini mi?.. "Ya velâder biziz kaynaştırılabilir" demişler. Ford'da çalışan bir grup Alman-Türk bir araya gelmiş. "Yahu bu böyle sürmez" demişler. Paçayısı sınavı vermişler.

Bir de baktık ki, diyor bu gruptan bir arkadaş, Köln'ün tüm semtlerinden en sorumlu bizim semtimiz. Çocukların ancak yüzde 40'ına çocuk yuvalarında yer var. Gerisi açıkta. Genel sayışı öğrendik ki, ne öğrenelim. Öteki semtlerin ortalaması yüzde 71 dolaylarında. Bir de tuzu kuru lüks semtlere baktık ki, iş bambaşka. Örneğin Beyenthal ile Rodenkirchen'de çocuk yuvalarındaki yerler, orada yaşayan çocukların sayısından da fazla. Bu böyle olmalı dedik.

Sözü öge bir hanım arkadaş alıyor. Heyecanlı anlatıyor. İşi böylesine ciddiye



Veliler Derneği'nin girişimiyle Köln'ün Niehl semti bir de çocuk yuvasına kavuştu

almış, böylesine benimsemişler ki, doğrusu hoşuma gidiyor:

— Bak ahi, diyor, yabancı çocukların okullarında başarılı olmaları için okul öncesi eğitim yuvalarına gitmesi daha çok gerekiyken, bunu eğitimciler kabul etmişken, bu semtte olanak yok. Olacak şey mi?

Öteki arkadaş araya giriyor:

— Üstelik biz de aynı vergiyi veriyoruz. 20 yıldan beri tüm Köln'de olduğu gibi Niehl'de de ekonominin gelişmesinden, yaşamın düzelmesinde büyük katkıda bulunduk. Şu gördüğün Ford'da 8500 yabancı işçi çalışmaktayız. Alman arkadaşlarla hiçbir ayırdımız yok.

— Sonra Alman arkadaşlarla birşeyi daha anlattık. Eğer bizim bu kadar çocuklarımız olmasaydı, birçok okul kapanmak zorunda kalacak, öge çocukları da semt semt öge okullara taşınıp duracaktı. Alman arkadaşlar anlattıklarını

zın hepsine katıldılar. Daha aynı, daha boyutlu sorunları da getirdiler. Ne yapalım dedik, düşünüp taşınır karar verdik, oturup dedik kurallam dedik. Eee adı ne olsun? Herkesi ilgilendiren bir isim bulduk: "Niehl Veliler Derneği".

Derneği kurmuşlar. Uye sayıları yarı yerli, yarı özülük. Başkanlığına iyi bir demokrat ve sevilen bir kişi olan Dr. Günter Yeckeli'yi getirmişler. Sorunları içeren birkaç broşürü Almanca-Türkçe olarak çıkarmışlar. Yalnızca çocuk sorunlarını üzerine tüm güçleriyle giderek aklınca bir iş yapmış, dikkati bir yere toplamışlar. Okul müdürlerine gitmişler, papazlara başvurmuşlar. Çeşitli görüşten politikacıları çağırılmışlar. Durumu anlatmışlar. Bir yandan eğitimcilerle, öge alandaki uzmanlarla bir araya getirmişler. İşin pedagojik yanını irdelleyen bir broşür çıkarmış, onu yaygınlaştırmışlar. Çalışmayı halkla halkla büyütmüş-

ler. Basın buna yer vermiş. Çocuk velilerinin ve çocukların katıldığı gösteriler yürüyüşler düzenlenmişler. Herkesin kafasında bu olay işice aydınlığa çıkmış ve yandaş kazanmış, destek büyümüş. Sonunda şehir belediyesi 1900 metrekarelik bir arsayı "Çocuk yurdu yapalım" diye vermek zorunda kalmış. "Bir demek koca binayı nasıl yaptın" diye umutsuzluğa kapılanlar olmuş. Ama yılmamışlar, yeni bir çalışma başlamış. Kuzey Ren Westfalya Eyaleti yönetimi 203 bin DM, Köln yönetimi 78 bin DM vermiş kararlarştırmış. Fakat para gene yetmemiş. 100 bin DM'a yakın işi ücreti gerekmiş. Bunu da demek üyeleri parasız çalışarak karşılayacaklarını bildirmişler.

— Tam işe başlayacağımız sırada, diyor yöneticilerden bir, Niehl'de bir okul boşaldı. O okulu bize vermek önerdiler. Biz de hemen kabul ettik. Kolları sıvayıp çocuk yuvasını kurmaya giriştik. Kısa

sürede eğitimci bulundu. İkisi Alman, ikisi Türk, dört tane. Kırgrup çocuğu var şimdi. Sayıları 35 tane. Yarı yarıya. Bir yandan sıcak taşın kanı çayımı zı yudumluyoruz. Bir yandan gülyörüz.

— Neden gülyörsünüz?

— Biliyor musunuz? diyor yönetici arkadaş. 35 tane çocuk var. Tam yarı-yarıya olmuyor. Birimizden bir fazla olması gerek. Biz ona da bir sol bulduk. Sayıyı tam yarı yarıya getirdik.

Nasıl? diyoruz. Belki de işin içinde biraz da şaka var.

— Cidden, diyor, 35 çocuk melez. Anası Alman, babası Türk. Bu zorlu işi de böyle çözdük.

Hep birlikte gülyörüz. "Ötümüz çocuğumuz var" der gibi seviniyorlar.

— Çocuklara ayrı ayrı ulusalardan oldukları anımsatılmıyor, diyorlar, birer insan, birer arkadaş olduklarının üstünde duruluyor. Böyle eğitiliyor.

Yüksel baci atılıyor:

— Ama mutlaka Türk usulü yemekler çikıyor. Alman çocuklar da çok ıştırhal yapıyorlar.

Niehl Veliler Derneği'nin yaptıkları yalnızca bunlar değil şimdi. D semtteki tüm okul müdürleriyle anlaşmışlar. Ögleden sonraları okullarda 130 çocuğun ögevelerine yardım ediliyor. Çocuklar öğleden önce olduğu gibi, öğleden sonra da birlikte oturuyorlar. Aralarında sorun çikmıyor. Çıkığı an öğretmenler tartışarak çözüyorlar. Türkiye'den yeni gelen çocuklar için Almanca kursu yapıyorlar. Bunların sayısı da 25'den aşığı imiyor. Ford'da çalışan Türkiye'li işçi sabah ve öğle vardiyaasında çalışan işçi ayrı ayrı di kuruları var. Ama bu kurslar bazarı yürütüyor. Almanlar için Türkçe kursları dolu oluyor, bir İtalyanla bir Finlandiyalı da kursun disiplinli öğrencilerinden. Daha öge kurslar da var. Önemli bir etkinlik de, tüm üyeler ve komşuları için yulbaş, haftasonu, ulusal ve dini bayram kutlamaları düzenleniyor. Bu günlerde insanlar çok kaynaşıyorlar.

Bize sorarsan, diyor yönetici arkadaş, işin en önemli yanı. Ford'da birlikte çalıştığımız gibi, mahallede de Almanlarla uyum içiği çalışmamız hayal edemeyeceğimiz kadar göze sonuçları çıkıyor. Karışmıza. Örneğin, yabancı çocukların nifak tohumlarını serpmek için toprak bulamıyorlar. Bizim en önemli kazanımlarımızdan bir de budur. Semtimizde birbirleriyle kaynaşan yerli ve yabancılar arasında böyle birşeyi gözlemek mümkün değildir. Bizler Ford işçileri olarak böyle güzel bir adımı başarmış bulunuyoruz.

"Döviz hesabı"na yüksek faiz veren bankalar her an batabilir

Özal Hükümeti'nin aklı fikri gurbetçilerin dövizlerinde

- **Özal Hükümeti** getirdiği bir dizi yeni uygulama ile yurtdışında çalışan Türkiye'li göçmen işçilerin tasarruflarını ve dövizlerini tekeli sermaye adına Türkiye'ye çekmeye çalışıyor.

Özal hükümeti getirdiği bir dizi yeni uygulama ve yasa değişikliği ile yurt dışında çalışan Türkiye'li göçmen işçilerin tasarruflarını ve dövizlerini tekeli sermaye adına Türkiye'ye çekmeye çalışıyor. Geri dönüş primleri, yeni konut yasağı, gümrük mevzuatındaki değişikliklerin yanı sıra, yeni getirilen "döviz hesabı" uygulaması ve hükümete "kamu kuruluşlarının gelirini vatandaşın satma yetkisi veren yasa tasarısı" gibi önlemlerle de, Özal hükümeti gözlerini Türkiye'li göçmen işçilerin dövizlerine dikmiş bulunmaktadır.

Hükümetin yürürlüğe koyduğu "döviz hesabı" uygulamasına göre, yurt dışında çalışan Türkiye'li işçiler devlet ve özel bankalarda döviz hesabı açtırabilir ve bu paralarını faizleri döviz olarak ödenir. Uygulamanın Türkiye'li göçmen iş-

ÖZETLE

27 OCAK günü Düsseldorf Türkiye İşçi-Gençlik Birliği'nde IG-Metall Bölge Sekreteri Ümit Köseoglu tarafından "geri dönüş teşvik primi" konulu bir seminer verildi. İşçiler izlenen seminerde yasa hakkındaki bilgi verildikten sonra, Özal hükümetinin sigorta primlerini Türkiye'ye, Sosyal Sigortalar Kurumu'na aktarması için ne gibi girişimlerde bulunduğuna açıklandı. Toplantıda üzerinde en çok durulan konulardan birisi de, kesin

ULUSLARARASI Hİ BANK OF AMERICA

Döviz uluslararası bir değerdir.

Uluslararası bilgi, uluslararası iş, uluslararası kazanç ortamı ister. Bank of America ile teknik işbirliği anlaşması imzalayan Uluslararası, şimdi "Döviz Paketi"ni açıyor!

DÖVİZ HESABI

SERBEST FAİZ: Uluslararası Döviz Hesabı'nda faiz serbesttir. Dövizle ödenir. Faiz oranını Uluslararası ile hesap sahibi birlikte kararlaştırır. Faiz, dövizin miktarına göre yükselir. Cinsine göre yükselir. Vadesine göre yükselir.

Amerikan ve Türk bankaları elede gurbetçilerin tasarruflarını çekmek için "kandıma" kampanyaları açıyorlar

çiler için "özendirici" gibi görülen yanı, faiz oranlarının Avrupa bankalarına göre hayli yüksek olmasıdır. Aynen bankalar örneğinde olduğu gibi, Özal faiz oranlarını serbest bıraktı ve banka ile müşteri arasında pazarlık yapma usulü getirdi.

İşçileri bekleyen tehlike

Şimdi Türkiye'de işçi dövizlerini ele geçirebilmek için, bankalar arasında büyük bir rekabet başladı. Avrupa bankalarında yaklaşık yüzde 6 olan yıllık faiz oranı, Türkiye'deki devlet bankalarında yüzde 8-9 olmasına karşılık, özel bankalarda yüzde 15-16 dolayına tırmadı. İşçi dövizlerinin, daha güçlü devlet bankalarına yönelmesini engellemek için holding bankaları ve özellikle de küçük bankalar, döviz hesabına ödenen faiz oranlarını

batan bankalar olaylarında olduğu gibi, aslında büyük bunalmış içinde olan bankacılık sektöründe, yüksek faiz uygulamaları ve döviz hesabına yüksek faiz ödeme politikalarının sonucunda bunalmış daha da derinleşecek ve büyük bir ihtimalle bu bankaların çoğu kısa bir süre sonra batacaktır. Sonuçta da, hırakalım yüksek faizler, Türkiye'li göçmen işçilerin "ana paraları" da uçup gidecektir. Bildiği gibi, yüksek faiz yansıının sonucunda, başta Banker Kastelli olmak üzere bankaların yanı sıra, İstanbul Bankası, OdiBank, HisarBank, İşçi Yatırım Bankası, Bağcılar Bankası batmış veya "batmak" yalanıyla yüzbinlerce yurttaşın ve Türkiye'li göçmen işçilerin paralarını dolandırmıştır.

Ayrıca, Türkiye ekonomisi büyük döviz darboğazı içinde bulunmakta ve döviz açığı Özal'a büyük destek veren ABD

rebillir. Bu durumda da, Özal hükümeti, göçmen işçilerin döviz hesabındaki paralarını döviz olarak değil, Türk parası olarak ödemeye kalkabilir.

Özal hükümeti, hükümete "kamu kuruluşlarının gelirini satma yetkisi veren yasa tasarısı"yla da, Türkiye'li göçmen işçilere yeni bir tuzak hazırladı. İlgili yasa teklifi Büyük Millet Meclisi'nden geçip yasalasınca, Özal hükümeti, başta Boğaz Köprüsü olmak üzere barajların ve bazı kamu kuruluşlarının gelirlerini satışa çıkaracak. Aynen işçi şirketlerinde olduğu gibi, Türkiye'li göçmen işçilere bu yolla büyük para kazanacakları propaganda edilerek bu kanalla işçi dövizleri Türkiye'ye çekilmeye çalışılacak. Ancak, Türkiye'li işçilerin bu alana yatacakları ana paraya oranla elde edecekleri yıllık gelir, veya ödenecek yıllık kâr, şu an yüzde 40 dolaylarında olan enflasyon oranının yısını bile zor bulacaktır. Bu ise, yatırılan ana paranın her yıl yüzde 20 dolayında gerçek değerini kaybetmesi demektir.

Bir başka tuzak daha

Federal Almanya teklileri de şimdi Türkiye'li emekçilerin tasarruflarını Federal Almanya'da harcamaları için kimi yeni özendirici önlemler üretmeye çalışıyorlar. Kesin dönüş yapan Türkiye'li tasarrufların, bugüne kadar Türkiye'ye döndükleri belgenince ödenmekteydi. Oysa şimdi ödeme "Baden-Württemberg Modeli" uyarınca Federal Almanya'da yapıyor, sadece işçinin kesin olarak dönmesine ilişkin güvencelerle yeniliyor. Böylece bu paraların Federal Almanya'da harcaması hesaplanıyor. Özellikle Ruhr bölgesinde kesin dönüş yapan Türkiye'li bankalarındaki tüm birikimlerin çekilmesi, Alman bankalarının telaşlandırdı ve bir an-

İşçi şirketleri bir kaç büyük holdingin kontrolüne veriliyor

- **Özal hükümeti** DESİYAB yasa-sını değiştirerek işçi şirketleri hisselerinin yüzde 30'unun büyük holdinglere satılmasını planlıyor

Özal hükümeti, halen faaliyetlerini sürdüren, ancak çoğunluğu "zor durumda" olan ve ortakları arasında Türkiye'li göçmen işçilerin de bulunduğu 450 bin ortaklı 235 işçi şirketini "kırtarmak" amacıyla yeni bir formül buldu. Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESIYAB) Genel Müdürü Halit Kara'nın yaptığı açıklamaya göre, DESİYAB Yasa-sı'nda bir değişiklik yapılarak işçi şirketlerinin hisselerinin yüzde 30'u büyük holdinglere satılacak. Bu arada, büyük holdinglere satılacak yüzde 30 hisselerden gelecek paraların yansısı, şirket ortakları işçilerden de sermaye artırım için yeni para istenecek.

Özal hükümeti, bu uygulama ile de, bir tasla iki kuş birden vurmak istiyor. Bir yandan, yüzde 30 payla işçi şirketlerini, destekleşi büyük holdinglerin kontrolüne geçirecek ve öte yandan da, bu kanalla Türkiye'li göçmen işçilerin dövizlerini Türkiye'ye getirmiş olacak.

Bu konuda da, Özal hükümeti yakında yoğun bir propaganda yap-layacak ve Türkiye'li göçmen işçilere "eski işçi şirketleri işi yitirdi-miği için battı, ya da zor durumda dı-ş-tı" denilecek, "holdinglerin yitir-mesinin" bu şirketlerin çok para kazanacakları" diye sürülecektir. Nitekim konuya ilgili bir açıklama yapan Sanayi ve Ticaret Bakanı Cahit Aral, "şirketlerin yönetim yetensizli-ğinden, atıl duruma düştiklerini"

duğu açıkladı. Toplantıda üzerinde çok durulan konulardan birisi de, kesin donüş yapacak ailelerin çocuklarını durumu oldu. Katılan işçiler, kendilerini en çok düşündüren konunun bu olduğunu, okullardaki eğitim sisteminin farklılığı, uyum, çocukların Türkiye konuşmalarını gibi sorunları dile getirdikten sonra "çocuklarımızın geleceği için 1500 Mark m" dediler.

FEDERAL Almanya, 1984 Ocak'ında 2.539.300 işsizli tarihinin en yüksek işsiz sayısına ulaştı. Ocak ayında, bir ay önce-sine oranla işsiz sayısı 190 bin 300, yani yüzde 8 oranında arttı.

KARLSRUHE'nin Linkenheim kasaba-sında Arbeiterwohlfahrt'ın düzenlediği ve yabancıların da yer aldığı "Gençlik Haf-tası"nın bir toplantısına Avrupa Parla-mento üyesi SPD'li Seefeld de katıldı. Türkiye'ye ilişkin soruları yanıtlayan See-feld, Türkiye'de demokrasiye geçildiğini inandığını, Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye hakkındaki bilgileri değerlendirdiğini söyledi. Seefeld ayrıca 20 bin Mark-lık askerlik bedeli sorununu da Avrupa Parlamentosu'na götüreceğini belirtti.

SEÇİLDİĞİNDEN bu yana 9 kişinin tutuklu bulunduğu 6 şüphelinin, Ç.Kemal Altın'ın, Rattay adındaki ev iş-galcisinin ve polis kursuna hedef olan Piper adı işsiz gençin ölümünden sorum-lu olduğu gerekçesiyle Alternative Liste, Batı Berlin İçişleri Senatörü Lummer'in istifası için öngör verdi. Oylama sonucu 55 SPD, AL ve bağımsız milletvekili Lummer'in istifasından yana oy kullandı-ken, 68 CDU ve FDP milletvekili karşı-oy kullandılar.

SEMİNER

"35 Saatlik Çalışma Haftası"

Tarih: 18 Şubat 1984

Saat: 9:00-15:00

Yer: IG-Metall binası, zemin kat-taki seminer salonu Pioneer-str. 12, 4 Düsseldorf 1

Seminer, IG-Metall Sendikası Böl-ge Sekreteri Ümit KÖSEOGLU tarafından verilecek. Yol masrafla-rı ve öğle yemeği IG-Metall tara-fından karşılanıyor.

bankaları ve zencillerle faizci bankalar, döviz hesabına ödenen faiz oranlarını yükseltmeyi sürdürüyorlar. Ancak bazı nedenlerle bu uygulamada Türkiye'ye göçmen işçileri büyük tehlike-ler beklemektedir. Aynen bankeler ve

viz darboğazı içinde bulunmakta ve döviz açığı Özal'a büyük destek veren ABD tarafından karşılanmaktadır. Ancak Tür-kiye'deki döviz darboğazı her an ciddi boyutlara ulaşabilir ve Türkiye borçlarını ödeyemeyen ülkeler arasına yeniden gi-

رداری tüm birliklerini çekmeleri, Alman bankalarını telaşlandırdı ve bir an-lamda Özal'a karşı rekabete geçmelerine yol açtı. Yani gerek Türkiye tekeli ser-mayesi, gerekse Federal Alman tekelleri-nin akli fikri gurbetçilerin dövizlerinde...

Aral, "şirketlerin yönetimi yetersizli-ğinden aklî duruma düştiklerini" söyleyerek, "büyük holdingler yöne-time gelince bu sorun ortadan kal-kar" dedi.

Blüm'ün yeni "istihdam paketi" tek bir işyeri bile sağlamayacak

● Sendikaların 35 saatlik çalışma haftası istemine karşı seçenек üretmek üzere Federal Hükümetin ardarda açtığı paketlerin hiç biri istihdam tıkanıklıklarını ciddi çözümler getirmiyor ve demagojik işlevler dışında anlam taşımıyor

Sendikaların 35 saatlik çalışma haftası istemine karşı savaş ilan etmiş olan Federal hükümet, patrolarla elele, "ücret kay-bına uğramadan kısa çalışma" formülüne karşı, "işsizliği azaltacağız" demagojisii-ye yeni yeni önlemler getiriyor. "Bazı sek-törlerde 59 yaşında işçi bile kalmadı" di-yen sendikalar için hiç bir şekilde işsizli-ği azaltıcı bir formül olarak görülmeyen "erken emeklilik" yasasını da parlamen-to-dan geçiren CDU/FDP hükümeti, git-ti-çe daha fazla ölçüde, toplu sözleşmelerde-ki "üçüncü unsur" olma işlevini üstleni-yor.

Geçtiğimiz günlerde ise Federal Çalış-ma Bakanı Blüm'ün sözde "yeni işyerleri açılmasını sağlayacak" 15 maddelik öneri paketi basına açıklandı. Blüm'ün önerile-ri, Federal Alman işçi sınıfının onyıllar boyu verdiği savaşımı kazandığı, yasala-rla belirlenmiş haklarını yoketme girişimin-den başka hiçbir anlam taşıyor. "İş ya-sasının esnekleştirilmesi" adı altında pa-tronlara sınırsız yasal haklar tanımak isteniyor.

● Patronların, işçilerle yaptığı ve şimdi-ye kadar yasalarla en fazla 6 ay olarak be-lirlenmiş "sınırlı iş anlaşmaları"nın süre-sini 1 yıla çıkarmak. Hatta yeni kurulan işletmelerin patronlarına iki yıllık "sınırlı iş anlaşmaları" yapma hakkı tanımak, yani patronların bugün de uyguladığı bu işi yasallaştırmak. Patronlara istedikleri kadar "sınırlı iş anlaşması" yapma özgür-lüğü tanımamak, isten çikarmayı koruma ya-sasının çinlenmesi anlamına geldiğini söyleyen sendikalar, bunun gerçekleştiril-mesi halinde bir tek yeni işyerinin bile



Federal Almanya'da emekçiler Blüm'ün ve CDU/CSU gericiiliğinin ekonomik önlemlerine yığınsal öylemlerle karşı çıkıyorlar

açılmayacağını vurguluyorlar.

● Blüm'ün ikinci önerisi ise, yine pa-tronlara, işyerlerinde hiçbir şekilde tem-sil edime (örneğin, İşyeri İşçi Temsilci-liği) olanakları olmayan ve hemen hiçbir toplu sözleşme hakkından yararlanama-yan "kırıktan işçi" çalıştırma sınırını öz-gürlüğünü tanımak. Sendikaların "kaleci-lik eleştirisi" olarak tanımladığı bu uyu-lama şimdiye kadar yasalarca 3 ayla sınır-lanmıştır. Blüm'ün bu önerisi gerçekleştiril-miştir de ayrıca patronların eline yeni işye-

ri açmamak için büyük olanak verilmiş olacaktır.

● Başka bir öneri, eline ayda 390 ile 520 Mark geçen işçilere, işverenin "yükü-mü" hafifletmek için sosyal ödeneklerini yansıtmı ödemek.

● Kısmi çalışmaya (Teilzeitarbeit), tam gün çalışmaktan vazgeçirici bir şekilde caz-iz hale getirmek.

Blüm'ün, IG-Metall yöneticilerinden Janßen'in "Sendikaların karşı savaş ilanı" diye nitelendiği bu paketinde, ayrıca Krank-

taki işçileri "kısmi çalışma"ya zorlayıcı planları da yer alıyor.

Federal Çalışma Bakanı'nın bu öneri-lerinde sözü edilen "kısmi çalışan işçiler", "kırıktan işçiler" kendileriyle "sınırlı iş an-laşmaları" yapılan işçiler, genel olarak hakları oldukça sınırlı işçiler grubuna da-biller; Blüm, gerçekten işsizliği önleyici önlemler getirmek yerine bu son önerile-riyle ayrıca, işsizliğin arttığı koşullarda ya-karıda sözü edilen emekçi grubunun sos-yal konumundan yararlanmaya yelteniyor.

İlerici ozan Hasan Hüseyin Korkmazgil ile dayanışma eylemi yurt içi ve dışında genişliyor

Bir ülke ki en soy ozanlarından biri ölümcül yatar hastane odasında ve o ülkede devlet başışlanmaz bir umursamazlıkla bakar ülkenin yüz akına, ozanına... Bilin ki orada devrimci barutunu çoktan yitirmiş, çürümüş, can çekişir olmuş, ölümlün kucagina düşmüş, yeni, iyi, güzel, kalıcı hiç bir değer üretmez olmuş burjuvazi, emperyalizm çağının burjuvazisi iktidardadır... ve ülkenin aydınına, ozanına uzanan eller, sarılan kollar, destek olan omuzlar o ülkenin yarınlarını kurucularıdır... bütün yemışleri dallarında taşıyanlardır...

Ahmet S. GİRİTLİ

Vurun karanlığa kanatlarınızı kuşların geçin sıcak ırmakları kuşların kızılmak kızılmak akan kuşların

Yukarıdaki dizelerin alındığı "Kızılırmak" yayımlandığında büyük gürültü kopardı, yargılanması üç yıl sürdü, aklandı. Yabancı dillere çevrildi, bugün yeryüzünün dili başka, kültürü başka akarsularına karşıp daha bir köprütülü, daha bir coşkulu akıyor.

Kızılırmak akıyor da, ozanı ne yapıyor? Hasan Hüseyin bir yili aşkın zamanıdır hasta yatıyor. Kâh bir hastane köşesinde, kâh Ankara'daki evinin sedirinde... Yorgunluklar, gerginlikler, yerli yerli öfkeler, düzensiz yaşama beyin kanaması denen illete-bürünüp ozanı yatağına çaktı.

Hasan Hüseyin Gürün'ü. Yoksulluklar içinde büyümüş bir işçi çocuğu. Mar'ın Göksun ilçesinde öğretmenlikten sonra tabeleclik, ressamlik, arzuhalilik yaptı. Dergi yönetti, gazetelerde çalıştı. Başından tutukluluklar geçti, kamu haklarından yoksun bırakıldı ama şiir o sevdiği gürül gürül akarsular gibi yaşamını baştan başa geçirdi, geçiyor. O'nun ana uğraşı. Ta o Gürünlü gelineğin mektuplarına mani yazdığı günlerden, Kavel'den bu yana. İlk şiir kitabı Kavel 1963'te basıldı. Kavel şiirlerinin 36 günlük direnişlerini anlatan bir uzun şiir... yıkılır bu düzmeceleer yıkılır/köprüler kurulur aydınlıklara/gelir birgün kışla göz arсында/en gizli tohumcuların arasında gelir/ekmekmiş evin yalnızlığında/kunusuz parmakların bakışlarında/uykusuz gecelerin

ardında gelir/gelir olan gelir işte bal gibi gelir/halaylarla çıkılın korolarla durulum/Heceye diylem heceye/... (kavel)

Bundan sonra yankı uyandıran diğer yapıtlar geldi, Temmuz Bildirisi, Kızılırmak, Ağlasun Ayşafığı, Oğlak, Acıy Bal Eyledik, Keleşpemin Karasında Bir Ak Güvercin, Koçero Fırtınası vb...

Hasan Hüseyin şiirlerinde fabrikayı, atelyeleri, dağ başlarını, safak zamanının yumaşıklığını, büyük kent sokaklarının soğuk ve yalnız sabahlarını, işi, işsizliği, sevdayı anlatır ancak barış, bombalara duyduğu nefret de şiirine güleç yüzü, alaycı dizelele girer:

... korkma sen
anacığım
insandan gelen ölüm
siktir olur insanla
biz ne oklar ne barutlar ne atomlar
yeter ki dursun dünya
yerlerinde.
(Nütron, Aclara Tutunmak)

"Uy anam haziran'da ölmek zor" diye hayıflanlan Hasan Hüseyin dehşetli meraklı, araştırmacıdır da, aklına geleni söylemekten geri durmaz ama dargınlıkları, alınganlıkları da uzun sürmez, dost deli-

Şairi hasta yatıyor!

sidir. Duyguludur, şair inceliği vardır, altını çizmeden geçmeyiz, konuları düşleri denli zengin ve çeşitlidir:

bana karpuz biçiklatır zenci kız
kaldırarak yüzlerine bacaklarını
tuhaf değil mi?

(tuhaf)

İşte bu Hasan Hüseyin ayırdır yaşamla ölüm arasında gidip gidip geliyor.

İşte bu meraklı, kavgacı, insana vurgun, bilincini ve yüreğini halkına adanmış ozanlarımızdan Hasan Hüseyin'in cebi, kendini adadığı insanlar gibi tamtaikir, hastalık giderlerine hazırlıkız.

Türkiye devleti ozana bakamıyor. Generaler ve hükümetleri halkın parasını, işçi dövizlerini harıl harıl tutukve yapımaya, bankaları palazlandırmaya, Amerikalıların bomba taşıyan uçaklarına havaalanı inşa etmeye harcıyorlar.

Ozana sahip çıkan, yine şiirlerini adadığı insanlar, yurtdindeki, yurtdışındaki işçiler, köylüler, aydınlar. Kendi insanları Hasan Hüseyin Korkmazgil'e arka çıkıyorlar, ozan bir an önce ayağa kalksın, yeni türköler düzün diye ümitli bir geleceğe.

Kızılırmak

Bir öğün olacak adı temmuz
uykusuz

korkusuz

beter mi beter
ben beynimi satarak yaşıyorum
o benden proleter

Bir öğün olacak adı temmuz
karatışın göbeğinde ask

karatışın göbeğinde barış
karatış çatırdı çatlayacak
bende bitmeyen kayga

onda yeni başlayacak

Bir öğün olacak adı temmuz

ve belki de sütdişleri sürerken balaban
bir bursa şefalisesine

ay'dan kendisi seşim dinleyecek
vahşi bir çiçek gibi açılmış gözleriyle

ben kıyafatın ayak bastım kuzın dişlerine
açılmış

iri bir cizme gibi balkanlara
basarken faşizm

dağlarda siliş atmış sevdim
ben ki siliş taşıdım gizli gizli

dünyanın bütün devrimlerine
boşuna dönmüyor bu rotatiler

boşuna bağırıyor bu kara
boşuna dinliyorlar bu korku kapımızı



Yüksel Arslan'ın çizgiyle Hasan Hüseyin

Hasan Hüseyin Korkmazgil ile dayanışma eylemine katkida bulunmak isteyenler, katkılarını aşağıdaki banka hesabına göndermelidir:

Hasan Hüseyin Korkmazgil
Ziraat Bankası Kızıl Şubesi
69877 numaralı hesap

ÖZETLE

GEÇEN sayımızda SOMUT dergisi yöneticisi Erol Toy'un genel af iste-yin yazısında ötürü 16 ay hapis cezasına çarptırıldığı haber olarak ver-miştik. Bu kez de SOMUT dergisi Sıkıyönetim tarafından kapatıldı. Ge-rekçe: Nazım Hikmet'in OTOLİYOG-RAFI şiirine dergide yer verilmesi.

YAZKO Çeviri dergisi Ocak ayı ba-sından bu yana her ay çıkıyor. Dergi yayın yaşamına iki ayda bir çıkarak girmiştir.





Tarih: 22 Ocak '84, **Saat:** 11.45 saatı, **Yer:** Düsseldorf Sanat Müzesi, 1. Sıfırın altında 7 derece, **Olay:** Picasso Heykelleri Sergisi Türkiye'de "Somut" Haftalık Sanat Gazetesi kapatılmış. Federal Almanya'da 'somut' bir sanat olayı.

Nazım'ı müziklemek

Nazım'ı müziklemek, müzikle uğraşan herkesin hem gönlünde yatan, hem de gözünü korkutan bir iş. Çekiciliği kadar sorumluluğu da var. "Acaba becerebilecek miyim?... Onun şiirine en uygun müziği nasıl bulabiliriz, hangi tür müziği kullanmalıyım? Ben yaptığımı beğensem bile acaba çevre nasıl karşılayacak, ne tepki gösterecek?"

Zaman zaman böyle kuşkuvar, teknik sorunlardan bile öne geçer. Oysa boşu boşu teknik sorunlar hiç de küçük değil:

"Ah, müzik çok güzel olacak ama şiirin satırı 3 hece fazla... Burası ise eksik, bir hece daha istiyor! Harflere de dokunamayız ki... Keşke sağ olsaydı; belki müziği beğenir, gerekli değişikliği kendi eliyle yapabilirdi..."

Sadece Nazım'ın şiirinde değil, serbesti vezinle yazılmış tüm şiirlerde aynı zorluk vardır: müziklemeye çalışırken. Satırların birisi uzupuz, hemen bir sonraki kısacık. Müzik cümlelerini onlara uydurmak tabii ki imkânsız değildir ama o zaman da, akıldan kalmısa, tekrarlanması, öğrenilip hep birlikte söylenilmesi çok çok güç bir müzik çabası ortaya.

Bu noktada, "Amacımız ne oldu?" sorusunu önce kendi kendimize cevaplandırmış olmalı gerekiyor. Ben bu konuda şöyle düşünüyorum: "Nazım'ın şiiri nasıl basit, açık, du-

ru bir dille yazılmışsa, nasıl milyonlarca insan onun dizelerini atavürüzi bi diline dolaştırırsa, müziklemesinde de aynı hedefe yönelmeliyim. Öylesi-ne basit ve dürüst bir müzik yapabilmeyim ki aynen şiirin kendisi gibi dillere dolanabilsin, hattâ müzikle dediklen sözün etkisi bir kat daha artsın."

Seçimi bu yolda yapınca arkası kendiliğinden geliyor. Demek ki basit ve melodik cümlecikler kullanmalıyım. Bu deyimle ne demek istediğimi, müzik terminolojisine dalmadan açıklayamıyorum. (Ancak daha önce, bu yöntemim çok doğru yöntem olduğunu söylemek istemediğimi belirtiyim. Nazım'ın şiirlerinde senfoniden de yapılabılır ve yapılmalıdır- şarkı da, oratoryo ya!.. Benden farklı dallarda aynı çalışmayı yürüten arkadaşlar ve çalışmaları aynı derceden saygılıym, benden farklı düşüncelerine de... Yalnızca benim düşüncem bu! Şimdi ne demek "Melodik" müzik cümleleri?

...Ağladığını duyulmasın,
Aldırma gönlül aldırma,
Aldırma gönlül, aldırma...

Hemen hepimizin ezbere bildiği bu satırları bir defa kendi kendinize tekrarlayın... her cümlecide aynı hece ve nota sayısına, müzikli ayni makamın seslerinden merdiven basamakları gibi sırayla, hep aynı düzen-

bir öğlüm olacaktı ama temmuz
öfkede benden fırlıta

sevgide deniz
ne samanyollarının uçuşları
susuşluğumun
ne kutupşafaklarında tanrılaşması
ikililiğimin
temmuz gibi sıcak ve bereketli
temmuz gibi uçsuz bucaksız

bir öğlüm olacaktı ama temmuz
dilinde en güzel sesi türkcem
kulagi en yigit şarkıları delik
korkak bir merakla geldi yıldızı

karanlığı
vivaldiyi dinler gibi okuyup
anlayacak

boşuna bağırıyorum bu kara
boşuna diyimler bu korku kapımı
anamin aksütü gibi biliyorum ki
doğumsuz günlerde doğacak temmuz
doymusuz günler görecek
hani şu hep andıkça sızlatan yüreğimizi
hani şu hep dalıp dalıp gittiğimiz andıkça
beklediğimiz beklediğimiz beklediğimiz
ve tam göreceken göçüp gittiğimiz
günler gibi günler
ama mutlaka

karaşın göbeğinde aşk
karaşın göbeğinde barış
karaşın çatladı çatlayacak
ben direndim yorulmadım
o yorulup yıkılmayacak

Hasan Hüseyin

Şanar Yurdatapın

ruz. İster istemeyiş öyle bir müzik canlanıyor kulağımda... Veya Şeyh Bedrettin Destani'nin "Osmanlı Şehzadesini" anlatan satırlarını hatırlayın. Veznile. De, dillile de kulağıma divan müziğini yankılatıyor mu?.. Veya "2. Dünya Savaşı Senfonisi"ni okurken koskoca bir orkestradan haşmetli bir senfoni dinler gibi olmuştur muyuz?

Benim de vardığım sonuç bu oldu işte... Nazım, bir sahneyi canlandırırken, yazının her türünü nasıl özgürce kullanmış, biz de onu müziklerden aynı özgürlükle kullanmalıyız müzik türlerini de, sazlarını, ritimlerini, melodilerini de... Ama aynı güzelliği bir daha yazılabilmek için, en az onun kadar sorumluluk duyarak.

Nazım uluslararası bir şair. Şiirleri birçok dile çevrilmiş, birçok ülkede, bir çok dille okunuyor, söyleniyor, pankartlara yazılıyor koskoca harflerle:

Leben, einzeln und frei wie ein Baum
und brüderlich wie ein Wald,
ist unsere Sehnsucht...

Bu cümleleri hangi müzik dilinde müzikletelim ki başka dillerde de güzelliğini kaybetmesin?... Onun uluslararası diline, en az o kadar uluslararası bir müzik yitirmek gerek diye düşünüyorum... Haksız mıyım?

yayın yayıncı iki ayda bir çıkarıl-
girmişti.

"GARİP" şiir akımının üç öncüsünden biri, ozan Oktay Rifat, bu kez de başka bir sanat alanındaki yapıtlarını sergiliyor. Eski denir resim çalışmaları yapan Oktay Rifat, sergi açmak için kendi deyimle, "çalışmalarının resim haline gelmesini" beklemiş.

Şiirinde bol bol imgeye yer veren ozanın resmi ile şiiri arasında doğal bir bağ var. O açıdan resimleri "söyüt resim" niteliğinde. Yer yer gerçeküstü devröl olmasını kendisi de bir devröl Picasso'ya çok yükümlü olmasına bağlıyor. 25 tablodan oluşan sergi İstanbul'da 9 Şubat'a dek sürecek.



Serpil Yeter

SERPİL Yeter 14 Ocak günü Batı Berlin'de bir resim sergisi açtı. Sergi Pazar günleri dışında hergün 14.00-18.00 arasında Karl Marxstr. 141 adresinde Galerie im Saalbau'da 11 Şubat 1984'e kadar izlenebilir.

PARİS'te son yıllarda büyük bir ilai fuarı açıldı. Dillerin öğretimi ve kullanılması uluslararası komitesinin (CIRELE) düzenlediği fuara UNESCO, uluslararası kültür kuruluşları, yayınevleri, öğretim kurumları, kitapbeverli katılıyor.

Bunların arasında Paris Kültür Enstitüsü de var. Standlarında çeşitli kitaplar, Kürtçe gramer, kaseler bulmak olası. Ayrıca video gösterisiyle Kürt üslu üzerine çeşitli bilgiler veriliyor. Kürt dilinin gelişmesi açısından da yararlı bir girişim.

MARIA Faranturi ve Zülfü Livanelli 21 Şubat'tan itibaren 6 konser vermek üzere Paris Théâtre de Ville'de sahneye çıkacaklar.

Barış hareketinin ana görevi Reagan'ı durdurmak

● Dünya Barış Konseyi toplantısında, Reagan yönetiminin izlediği saldırgan politika sonucu dünyada askersel tehlikenin arttığı belirtilerek, şimdi barış hareketinin daha da güçlendirilmesi gerektiği vurgulandı.

21-24 Ocak günleri Batı Berlin'de 80 ülkeden 250 kadar delegenin katılımıyla toplanan Dünya Barış Konseyi, dünyanın İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemin en tehlikeli günlerini yaşadığını, barışın

olağanüstü tehlikeye girdiği değerlendirildi. İki tüm dünya barış güçlerine bir çağrı belgesi yayınladı. Belgede, önümüzdeki dönem barış mücadelesi açısından hedefleri belirlendi, dünya barış güçleri Batı Avrupa'ya yeni atom roketlerinin yerleştirilmesi ve yerleştirilmesi onların geri çekilmesi için aktif olarak mücadele etmeye çağrıldı.

Uluslararası ilişkiler krizde

Dünya Barış Konseyi toplantısında yapılan değerlendirmelerde uluslararası ilişkilerin tümüyle derin bir kriz yaşandığı, Avrupa'da yeni atom roketlerinin yerleştirilmesinin diğer silahsızlanma görüşmelerini de olumsuz yönde etkilediği; yeni ve tehlikeli bir silahlanma turunun başladığı; roketlerin tüm dünya halkları ve özellikle geri kalmış ülkeler açısından büyük tehlikeler oluşturduğu üzerinde duruldu. Reagan yönetiminin uluslararası terörizmi küçükük Grenada adasının işgaline kalkışarak, Nikaragua'da ilan edilmiş bir savaş sürdürerek, Lübnan'da saldırganlığı devam ettirecek, Güney Afrika'da ırkçı rejimle işbirliği içinde genç cumhuriyetleri köçkente bir devlet politikası haline getirdiği saptamaları yapıldı.

Tehlike nereden geliyor?

80 ülkeden gelen barış savaşçıları, "bu koşullarda yerimizde yaşamı korumaya çalışmak için askersel tehlikenin kimden ve nereden geldiğini bilmek, bu tehlikeye karşı nasıl savasılacağından daha da önem kazanmıştır" dedi. ABD ve Sovyetler Birliği'nin dünyada savaş tehlikesini yaratmakta eşit sorumluluk taşıdığı tezini yanlısı olduğunu, sorunu böyle ele almanın barış savaşını zayıflatığını ve



barış savaşını içindeki insanları yanılttığı ortaya koyuldu. Dünyada askersel tehlikenin artmasının başlıca sorumlusunun Reagan yönetiminin izlediği saldırgan politika olduğunu vurguladılar.

Bu saptamalardan hareketle Konsey, dünya barış hareketinin, "Modern savaş kışkırtıcılarının simgesi olan Reagan'ı durdurmak mümkün müdür?" sorusu ile karşıya olduğunu belirtti.

Dünya Barış Konseyi, barış hareketinin şu anda vardığı noktadan geri döndüğü ülmeyeceğini belirterek, bu soruyu şöyle yanıtladı: "Günümüzün temel görevi Reagan'ı durdurmaktır. Birlikte çalışarak ve dayanışarak, barış hareketine yeni bir ivme kazandırarak Reagan'ı durdurmak mümkündür." Dünya Barış Konseyi ancak tüm ülkelerin barış güçlerinin ortak çalışması ve desteklerini yükseltmeleri sonucunda, hükümetlerin bu sese kulak vereceğini düşünmektedir.



El Salvador'da zafer günleri yakın mı?

Yaklaşık dört milyon nüfuslu Orta Amerika ülkesi El Salvador'da, Ocak başında Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi (FMLN)'nin cunta ordusuna karşı silahlı mücadelede önemli başarılar elde etmesi ve kesin ele geçirmesi diye nitelenen bir askeri garnizonu elde edip, 200 kadar askeri safdışı etmesi, cunta rejiminin içinde bulunduğu bunalımı büsbütün derinleştirdi. Ülkedeki gerici rejim ve Pentagon stratejisti halk kurtuluş hareketinin zaferine

Moral verme gezisi

ABD Dışişleri Bakanı George Shultz 31 Ocak'ta Orta ve Güney Amerika'da, özellikle diktatörlerin iktidarda olduğu ülkelere sekiz gün sürecek bir seyahata çıktı.

Shultz ilk önce El Salvador'daki diktatör Magana ve faşist Arena Partisi lideri D'Aubuisson ile görüştü ve F. Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi (FMLN)'e karşı kullanılmak üzere askeri yardımları artırmak devam ettirmesi garanti etti.

Öte yanda ABD, Guatemala'daki askeri terör rejimini de ülkedeki halk kurtuluş hareketine karşı kullanılmak üzere silah verecek. İki devlet arasında ki anlaşma Guatemala ordusu-

Pinochet kalesine çekiliyor

Şili'deki faşist cuntanın başı

NATO ve ABD açısından da önemli bir soru...

Wörner mi kalır

ve Suriye'ye tehdit sen vermek. Filistin sorununu adlı bir çözümle bağlamak ve Ortadoğu'da barışı sağlamak demektir.

KIBRIS'ta Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarının uygulanması demektir.

ORTA ve Latin Amerika'da ABD'nin saldırılarına ve ülkelerin işlerine karışmasına sen vermek demektir.

GÜNEY Afrika ırkçı rejiminin saldırı politikasının desteklenmesine sen vermek demektir.

DÜNYADA silahlara harcanan kaynakların işsizliğe, açlığa, cahilliğe, gelişimsizliğe sen vermek işi kullanılması demektir...

UZAYIN askeri amaçlarla kullanılması yasaklanması demektir.

NATO ve Varşova Pakti ülkeleri arasında karşılıklı olarak askersel güç birleşimine anlaşmalarının imzalanması demektir.

BASRA Körfezi'nde, Hint Okyanusu'nda ve Kore yarımadasında yapıp gereğini her yaratılmasını engellemesi demektir.

BAGLANTISIZ ülkeler hareketinin silahsızlanma yönündeki önerilerini desteklenmesi demektir.

desteklenmesi demektir.

Bundan bir süre önce Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Değişen ve Savunma Bakanı N.Münir Erteğin'in Ankara'da İngilizce olarak yayınlanan "Turkish Daily News" gazetesine verdiği özel demeçte, Türkiye'nin ABD'ye Ortadoğu konusunda sağladığına benzer kolaylıkların KKTC'de de uygulanabileceğini söylediği Kuzey Kıbrıs'ta çıkan Yeni Düzen gazetesinde de yer aldı. Erteğin demecinde ABD'ye ne gibi kolaylıklar sağlanacağını ayrıntılamak, girmekle birlikte bu politikanın Türkiye ile sıkı bir işbirliği çerçevesinde yürütüleceğini belirtti.

Erteğin'in demeci, Federal Almanya'nın Frankfurter Allgemeine ve Die Zeit gazetelerinde sözü edilmiş olan Kuzey

Wörner mi kalsın, Kiessling mi gitsin ?

● Wörner'in görevde kalmasıyla, olayın, Federal Almanya'da NATO roketler kararının uygulanmasını rizikoya sokucu bir biçimde gelişmesi de engellendi

NATO generallerinden Kiessling'in ordudan atılması sonrası, Federal Almanya Savunma Bakanı Wörner'in iddialarının hiçbirini ispatlayamayıp ve olay konusunda ciddi kanıtlar elde edilemeyişi sonucunda, Wörner'in istifasına istemmesi sekine döndü. Ancak geçtiğimiz günlerde Başbakan Kohl, Wörner ve CSU Başkanı Strauss ile yaptığı uzun görüşmeler sonucunda Wörner'in makamında kalmasına karar verdi. Bu karara göre Wörner'in Kiessling'e bir özür mektubu vermesi ve haklarını iade etmesi gerekiyor.

Bilindiği gibi generalin ordudan alınması başından beri Avrupa'daki NATO kuvvetleri Başkomutanı Rogers ve Federal Alman askeri istihbarat örgütü MAD tarafından uygulanmaya konmuştu. Rogers ile Kiessling arasında ABD füzelerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi konusunda görüş ayrılıklarından kaynaklanan anlaş-

mazlıklar olduğu bilinmekte birlikte, burjuva basını olayın bu yönünü ıhtisas etti ve çarpıttı.

İmdi ise Kohl hükümeti zaten bir süre sonra emekliye atılacak olan Kiessling nedeniyle Wörner'in istifasına yol açılmasını engelleyerek, ABD'ye de roketler politikasının uygulanacağı konusunda olumlu sinyal vermiş oldu. Bilindiği gibi Wörner, Federal Almanya'da Pentagon planlarının kararlı uygulayıcısı olarak ABD açısından büyük önem taşıyor. Kohl hükümeti, olayı bu şekilde çözümlenmekle, ne de bakını Wörner'i temizle çıkardı, ne de olayın skandal olmadığını konusunda kamuoyunu ikna edebildi. Sadece olayın büyümesi, ABD-Federal Almanya ilişkilerini gerginleştirici ve Batı Avrupa'da NATO roketleri kararının uygulanmasını rizikoya sokucu biçimde gelişmesi engellenmiş oldu.

Silindi fakat cuntanın başı Pinochet'in kendisi için büyük bir sato yaptırmakla olduğu bildiriliyor. Üçüncü tüm inşaat harcamalarının yüzde beşinin bu satoya ayrıldığı ve yapının şatodan çok modern bir savunma kalesi olarak planlandığı belirtiliyor. Şatoda büyük yeraltı sığınakları, silah depoları, yedek yiyecek depoları olacak ve çok sayıda asker bulundurulacak. Bu hazırlıklar çok çok politik gözlemciye, "Pinochet sen savayınmış mı hazırlanıyor?" sorusunu sorduruyor.

ki anlaşma Guatemala ordusu-nun, Honduras'da devrimi Ni-karagua'da karşı hazırlanan sa-vasda yer alması öngörüyor.

Honduras ve ABD orduları geçtiğimiz yılın Ağustos ayından beri Nikaragua'da karşı devrimi gerçekleştirmek amacıyla sü-rekli olarak ortak manevralar yapıyorlar. 1984 yılında yapıla-cak olan manevralara Guatema-la ve El Salvador orduları da katılacak.

Reagan yine başkan adayı

ABD Devlet Başkanı Reagan'ın sonbaharda yapılacak olan cumhurbaşkanlığı seçimleri için bu yıl da adaylığını koyduğu resmen açıklandı. Reagan kongreye sunduğu raporda ABD'nin ekonomik ve askersel bakımdan güçlü durumda olduğunu ileri sürdü ve ayrıca yeni hazırlanan tüm silahlanma programlarının da hızla gerçekleştirilmesi gerektiğini vurguladı. İşsizliğin önlenmesi, enflasyonun düşürülmesi gibi konular da tek söz etmeyen Reagan, Ortadoğu'da, özellikle Lübnan'da ABD askersel varlığının sürdürülmesini savundu.

Ocak ayı sonunda Reagan yönetiminin yayınladığı bir rapora göre ABD, bu konudaki Birleşmiş Milletler kararlarına rağmen, Güney Afrika'daki ırkçı rejimle çok yönlü işbirliğini sürdürüyor. Washington yönetimi 1981-1983 yılları arasında ırkçı rejime 28,3 milyon dolarlık silah ve savaş malzemesi sattı.



Federal Almanya'da 500 kent ve köyde barış gösterileri yapıldı

Hitler'in erke gelişinin 51. yıldönümü olan 30 Ocak Pazartesi günü Federal Almanya'nın 500 kent ve köyünde ilke topraklarına yeni ABD roketlerinin yerleştirilmesine karşı protesto gösterileri yapıldı. İkinci Dünya Savaşı'nın hazırlıklarının başlatıldığı bu tarih, bir daha Alman topraklarından bir dünya savaşı başlatılmaması talebini vurgulamak amacıyla 2. Ulusal Barış Haftası'nın başlanacağı günü olarak özellikle seçildi. Yapılan gösteriler, yürüyüşler, salon toplantıları ve mitinglerde, ilke topraklarına Pershing-2 ve Cruise roketlerinin yerleştirilmesini derhal durdurulmasını, yerleştirilmesi olan roketlerin sökülmesi talep edildi ve hareketin birliği üzerinde duruldu. Aynı amaçla Batı Berlin'de 90 yüsek okul öğrenci tıysı bir günlük grev yapıldı.

Gösterilerde omuz omuza katılan sendikalar, kilise temsilcileri, gençlik ve kadın örgütleri, sosyal demokratlar, komünistler, "roketler yerine yeni işyerleri" talebini de ilde getirdiler. Eylemlerde daha güçlü çıkışlar yapılabilecek çind sendikal hareket, barış hareketi ve anti-faşist hareketin birlikteliğinin önemli vurgulan-
TAV

Çevik Güçler' in Kıbrıs'daki Geçitkale havaalanından yararlanması planlanıyor

KKTC de ABD'ye Ortadoğu için kolaylık gösterme hazırlığında

Kıbrıs'daki Geçitkale askeri havaalanının ABD Çevik Güçleri tarafından kullanılacağı konusunu tekrar gündeme getirdi. Kuzey Kıbrıs'taki muhalefet partileri Toplumcu Kurtuluş Partisi ve Cumhuriyetçi Türk Partisi yöneticileri bu konuda verdikleri demeçlerde ABD'ye bu tür olarak sağlanmasını Ortadoğu'da anti-emperyalist güçlere karşı açık bir tavır olduğunu söyleyerek, bu konudaki her girişimin karşısına yer alacaklarını belirtti.

Öte yanda ABD'nin Lübnan'da yönettiği saldırıların yakın bir ülkeden takviye görmeyi gerektirmesi, Türkiye'nin ABD'ye bu yönde sağladığı kolaylıklar, Türkiye'nin Ortadoğu'da gerici Arap ülkeleri-

le yeni askeri pakt girişimleri birlikte düşünüldüğünde Kuzey Kıbrıs'ta Geçitkale Havaalanı'nın da Ortadoğu'da ABD saldırılarında kolaylık sağlama amacıyla kullanılmasına olasılığı arttırıyor. ABD savaş gemilerinin Şubat ayı başından itibaren tekrar yoğun bir şekilde bombalama başlatıldığı konularda Kuzey Kıbrıs'ın önemi. ABD açısından bütünlük artmış bulunuyor. Bu durumda başlangıçta Kuzey Kıbrıs'da ayrı bir devlet ilanına karşınysı gibi zorlanan Reagan yönetiminin, bugün Denktaş kliğine karşı hayırhah bir tavır alması ve Denktaş'ın sahte barış çağrıları soruna çözüm getirmeye yönelik girişimler-olarak görmesi de bu açıdan anlam kazandırıyor.

Bir eski
cumhurbaşkanı:
Costa Gomes

ABD'den bir
belediye başkanı:
Gus Newport

Devrimci Küba'dan
bir barış savaşçısı:
Del Cristo

Üç ayrı ülkeden üç barış savaşçısı Türkiye Postası'nın sorularını yanıtladı

Barış savaşımında nasıl daha güçlü ve daha etkin olacağız ?

Türkiye Postası 21-24 Ocak günlerinde Batı Berlin'de toplanan Dünya Barış Konseyi prezidyum üyesi ve örgütün başkan yardımcılarında ABD Berkeley kenti Belediye Başkanı Gus Newport, Portekiz eski devlet başkanlarından

Costa Gomes, Küba Barış ve Halkların Egemenliği Hareketi başkanı Severo Aguirre del Cristo ile görüşme olanağı buldu. Kendi ülkelerindeki barış hareketi üzerine bilgi veren barış savaşçıları, önümüzdeki dönemde barış hareketini

bekleyen görevler, hareketin daha güçlü ve etkin eylemlere yönelmesi konusundaki görüşlerini de aktardılar. Ayrıca Türkiye Postası kanalıyla Türkiye demokrasi ve barış güçlerine zorlu mücadele günlerinde başarı dileklerini ilettiler.

Küba'yı savunmak, barışı korumak demektir

Severo Aguirre del Cristo Küba'da barış ve halkların egemenliği hareketi başkanı. İki yıl kadar önce de Dünya Barış Konseyi başkan yardımcılığına seçilmiş. Şu anda 70 yaşının üzerinde olan del Cristo eski bir barış savaşçısı. İkinci Dünya Savaşı'nda Nazi faşizmine karşı oluşturulan anti-faşist koalisyonda aktif olarak savaşmış. 1949-1950'lerde başlayan ABD ve İngiltere'nin başını çektiği soğuk savaş döneminde de barış güçleri içinde çalışmış. Veterinerlik eğitimi yapmış bir tarım uzmanı olan del Cristo'nun ayrıca ülkesine bu alanda büyük emeği geçmiş, uzun yıllar Havana Üniversitesi'nde tarım fakültesi'nde profesör olarak çalışmış.

barış kaçınılmazdır. Böylece Küba'yı korumak ile barışı korumak birbirinden ayrılmıyor. Biz Küba'da barış için, bölgede barış için ve aynı zamanda dünya barışı için çalışıyoruz. Küba halkları ABD emperyalizminden gelecek saldırılara karşı ve dünya barışını korumak için uyanık tutma çabası içindeyiz.

Bu çalışma içinde halkımızı yeni ABD roketlerine karşı uyanık tutmanın da önemli yeri vardır. Çünkü roketler hasta Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeler olmak üzere tüm dünya halkları için tehlike oluşturmaktadır. Biz mesafe olarak Avrupa'dan uzakta olduğumuz için orada olanlar bizi etkilemeyecek, bize birşey olmayacak diyemeyiz; bir nükleer savaş tüm dünya halklarını etkileyecektir.

Öte yanda, ulusal kurtuluş savaşı veren, ya da emperyalizmin tehdidi altında halkları dayatmaya çalışmalara da ülkemiz barış hareketinin önemli bir faaliyeti alanını oluşturmaktadır. Barış Komitemiz, Filistin ve Lübnan halklarıyla dayanışma, Orta Amerika'daki yitiriveren güçlere destek olmak için diğer yığın örgütleriyle, gençlik ve kadın örgütleri, köylü örgütleri ve sendikalarla işbirliği içinde toplantılar düzenler, mitingler yapar; bu konularda halkı canlı tutar.



Türkiye Postası: ABD'nin Orta Amerika'da saldırganlığını artırdığı ve bu bölgedeki ülkelerin toplumsal çatışmalarında Küba'yı sorumlu tuttuğu koşullarda, Küba ile ABD arasında politik bir diyalog kurulması olanaklı mıdır?

S.A. Cristo: Küba, Orta Amerika'da barışçıl, ahlaki közlümlerden yanaadır. Bizden için ABD ile diyaloga hazırız. Ancak şu anda Reagan yönetimi diyalog diye

ortaya her çıkışında kendi görüşlerini empoze etmeye çalıştığını, diyalog kurmak mümkün olmadığını, Cenere'deki silahlı çatışma görüşmelerinde bu böyle oldu; Orta Doğu'da, Latin Amerika'da, Afrika'da her yerde bu böyledir. Bu koşullarda iki ülke arasında diyalog bir istemediğimiz için değil, diyalog için her iki tarafın da gönüllülüğü gerektiğinden kurulamayacaktır.

Türkiye Postası: Bu durumda Orta Amerika'nın yakın geleceğini nasıl görüyorsunuz?

S.A. Cristo: İlk önce şunu söyleyeyim, yakın gelecek en başta halkın mücadelesine ve direncine bağlıdır. Küba açısından ele alarsak ülkemiz iki önemli görevin altında kalmıştır: Bunların biri ekonomi ve bilim alanında üretimi, diğer ise ülkenin ve devrimin korunmasıdır. Bu iki görev elele yürütmektedir. Uzun yıllar baskı altında yaşayan insanlarımız iki defa devrimle özgürlüklerine kavuşmuşlardır, ilk defa kanlıları tam doymuştur. Bundan ötürü de ABD'den bir tehdit olduğunu bilmekte birlikte bundan, korkmamaktadırlar. "Gelişirse, geçireceği de var diyebilirdikler". Bunun için de Küba hiçbir zaman bir Grenada olmayacaktır. Öte yanda Nikaragua halkı da bilinçlenmiştir ve artık kendi kaderini tayin edebilecek durumdadır. Onların da yenilceğini sanıyormuş. El Salvador'da ise uzun yıllardır genici güçler ABD'den, ABD ajanları ile ülkeyi yönetiyorlar. El Salvador savafta ve baskı ülkesi. Bunların ortadan kalkması kolay olmayacaktır. Küba'daki iki önemli başarılar kaydetmiştir. Dolayısıyla geleceğe yönelik gelişmeler açısından iyimser olduğumu söyleyebilirim.

S.A. Cristo: Bildiğiniz gibi ülkemiz Küba ABD'den sadece 90 km. ötede ve sürekli ABD'nin saldırı tehdidi altında bir ülke. Sosyalist Küba bölgede ABD'yi rahatsız ediyor. CIA sürekli olarak bölgemize ajanlık sokulmasını örgütüyor. Bu durumda bizim ülkemizin bağımsızlığına ve sosyalist gelişiminin devamı için

bu dünyada bizim Amerikan devleti için
ve sosyalist gelişmenin devamı için

düzenler, ittifaklar yapar, bu konulara
halkı canlı tutar.

nun için ABD ile diyalog izlerim. An-
cak şu anda Reagan yönetimi diyalog diye

tarafına dönmemişler. gerçeklikten kul-
lamayacaktır.

göstermişlerdir. Amerikan devleti için
sosyalizmi.

Gençliği barışçı düşüncelerle yetiştirmemiz gerek

1974'de Portekiz'deki faşist rejimin devrilmesinde rol oynayan generaller arasında yer alan ve anti-faşist, demokratik devrim ilk yıllarında devlet başkanlığı da yapan Costa Gomes, 1976'da ordu'dan emekli olduktan sonra aktif olarak barış hareketine katılmış ve Dünya Barış Konseyi başkan yardımcılığına seçilmiş. Ancak Francisco da Costa Gomes üst rütbeli bir asker iken de her zaman sorunların barışçı diyaloglar yoluyla giderilebileceğini savunmuş. Hiroşima'yı ilk atom bombası atıldıktan sonra dünyanın artık bir savaşta daha katlanamayacağı, pekçok kişi gibi gören Gomes, atom silahlarına sahip iki güç arasındaki bir çatışmanın dünyanın sonunu getireceği, bundan son-

raki savaşlarda kazanan ve kaybeden olmayacağı düşüncesinden hareketle barış savunuyors.

Türkiye Postası: ABD ve Sovyetler Birliği arasında bir süre önce kesilmiş olan silahsızlanma görüşmelerinin tekrar başlaması konusunda ne düşünüyorsunuz? Bu size olana mı?

C. Gomes: Benim görüşüm göre Sovyet halkı da, Amerikan halkı da savaş istemiyor. Dünyada hiçbir halk savaş istemiyor. Savaş engellenen, çeşitli sorunların halletilmenin tek yolu ise diyalog kurmak... Bunun için bu görüşlerin başlaması ve karşılıklı bir diyalog ortamının mutlaka yaratılması gerekiyor. Savaş önlenemiyor daha iyi bir yolu bulabilirsek onu uygulayız. Ancak bu noktada yuvar-



lak bir masanın etrafına oturup karşılıklı görüşmeler başlatma dışında bir yol görmüyorum. Bence bu, anlaşma sağlanmaması yönünde ilk ama gerekli adımdır.

Türkiye Postası: Önümüzdeki dönemde dünya barış hareketini dünyada ve ülkemizde ne gibi görümler bekliyor?

C. Gomes: Batı Avrupa'ya yeni ABD roketlerinin yerleştirilmeyle başlamasının ardından önümüzdeki dönemde barış hareketinde yeni taktiler bulmak, hareketi daha da güçlendirmek, şimdiye dek denememiş bazı eylem biçimlerine girişmek gerekiyor. Taktiler denen de özellikle yeni birkaçın grupların barış hareketine daha aktif katılmasında söz ediyor. Bunların başında da işçiler ve gençler geliyor. Hiç kuşkusuz sadece fabrikalarda çalışan işçiler değil, entellektüel işlerde çalışan kafa emekçilerinden de söz ediyoruz.

Örneğin Portekiz'de biz barış hareketi

çine özellikle üç grubu katmayla çalışıyoruz. Bunlar işçiler, kadınlara ve gençlikler. Bunlardan büyük bir grup olan ve barış hareketini iyi tanıyan gençliği barışçı düşüncelerle eğitmek sorunu önümüzde duruyor.

Türkiye Postası: Gençliğin nasıl eğitileceği konusunda neler düşünüyorsunuz?

C. Gomes: Gençliğin barış hareketi içinde yer alabilmesi için eğitim sisteminin içine barış konularının entegre edilmesi, gençliği yetistiren eğitimcilerin de bu sorunları kavramaları, yani en başta eğitimcilerin bu konudaki yaklaşımlarının değiştirilmesi gerekiyor. Okullarda, eğitim sistemi içinde barış işleminin belki en yavaş, ancak en garantili yol olduğuna inanıyoruz.

Hiç savaş yaşamamış bir halka savaş anlatmak

ABD Barış Komitesi Üyesi ve Dünya Barış Konseyi Başkan Yardımcılarında New Newport, ABD'de California eyaletinin Berkeley kent belediye başkanı. Belediye başkanlığına ilk kez 1979'da seçilen New Newport 1983 seçimlerinde tekrar aynı göreve getirilmiş. Newport'un, İnsan hakları ve ırkçılığa karşı bir aktivist olarak çalışmaları ise 20-25 yıl önceine gidiyor. Newport, 1960'da ve Vietnam Savaşı sırasında insan hakları örgütünde ve savaş karşıtı örgütlerde aktif görev yapmış.

Türkiye Postası: ABD'deki barış hareketi yönünde bir hareket midir, içinde belirli kesimlerin önemli rol oynadığından söz edilebilir mi?

G. Newport: ABD'deki barış hareketinin genel olarak bir yığın hareketi olduğunu söyleyebiliriz. İçinde kadınlara ve özellikle de çalışanlar kadınlara önemli rol oynadığı bir hareket... Burada hemen ABD'de kadınlara savaş ve barış sorunlarıyla çok daha ilgili ve bu konularda duyarlı olduklarını son seçim sonuçlarının gösterdiğini belirtiriz. Eğer istatistikler doğru ise, Reagan'ın yıllarını yüzde 90'ı erkeklerden, sadece yüzde bir kesimi kadınlardan geldi. Ayrıca ABD'de kadınlara

tarıhsel olarak barış hareketi içinde aktif oldukları da bir gerçek. Onda yanda altı çizilecek bir özellik de son yıllarda barış hareketine işçilerin ve özellikle işsizlerin katılımının artması. Bu yeni bir olgu. Yüksek silahlanma harcamaları sonucunda işsizliğin artması ve insanların yaşam düzeyinin sürekli düşmesi çalışan yığınlarını bu iki olay arasında ilişki kurmalarına yol açıyor. Bilindiği gibi Reagan ilk iki iktidar yılında silahlanma harcamalarını 110 milyar dolar arttırmış, sosyal programları 80 milyar azalttı. Bunun somut sonuçlarını çalışan yığınları yaşıyorlar. Dolayısıyla bu kesimleri eğitmek ve onları barış hareketine katmak daha kolay oluyor.

Türkiye Postası: Barış eylemlerine katılımın Avrupa'daki kadar yüksek olduğunu söyleyebilir misiniz?

G. Newport: Amacımız her zaman daha çok insanı harekete katmak ve en geniş yığınları bilgilendirmektir. Bunun için çeşitli biçimlerdeki eğitim çalışmalarına özellikle işsizliğin kötü sonuçlarını yaşıyan insanları harekete çıkartma, iletişim, basın-yayın çalışmalarında, silah tükellerine malzeme üretimi depoları, işletmeler, laboratuvarları dışında



de protesto gösterileri yapıyor. Geçen yıl California'da bir laboratuvar. Önde yatan bir kişi hakkında dava açılmıştı, bu dava hala sürüyor. Önümüzdeki Haziran ayı içinde de böyle gösteriler yapılacak. Ancak bu gösterilerin hiçbirinin Avrupa'daki kadar büyük olmadığını söyleyebiliriz. Bunun nedeni ABD halkının topraklarında hiç savaş yaşamamış olusudur. Hiç savaş yaşamamış bir halka savaşın dehşet verici sonuçlarını kavramak ve hareketlere geçirmek zor! Ulanılacak bir düşünce ama her neyse insanın keşke yaşadığı da, daha iyi anlayabilseydik diyese

bile geliyor.

Türkiye Postası: Yeni ABD atom roketlerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi başlaması barış hareketini ne yönde etkileyecek? Şimdi neler yapmak gerekiyor?

G. Newport: Roketlerin yerleştirilmeyle başlamasının bazı kesimlerde ve kişilerde umutsuzluklar yarattığını söylemek mümkün. Örneğin bir, roketlerin İngiltere'ye getirilmesinden kısa bir süre önce erteleme talebinde bulundu ve konunun ABD Kongresi'nde tekrar gözden geçirilmesini istedik. Ancak bunu Kongre'ye götürmek yeterli sayıda parlamenter bul-

madık. Buna karşın ABD'de Kasım'da yapılacak seçimler öncesinde dağılık barış girişimlerinin ve barışa ilgili tüm grupların biraraya gelerek yeni bir örgütlenmeye gideceklerine inanıyoruz. Daha şimdiden 200 kadar barış grubu ortak çalışma yapmaya başlayabildiler. Seçimler öncesinde büyük gösteriler yapıp, barışın sağlanması için Reagan'ı derdestenme başka çıkar yol olmadıkça hervece göstermek istiyoruz.

Türkiye Postası: ABD'nin Türkiye'ye Cruise roketleri yerleştirme planları konusunda ne diyorsunuz? Bu mümkün mü?

G. Newport: ABD'nin Batı Almanya, İtalya, İngiltere'den başka ülkelere de atom roketleri yerleştirme planları vardır. Pen- tagon, ABD üslerinin olduğu her yere roket yerleştirme planları yapılmaktadır. Onda yanda Reagan yönetimi bir NATO müttelifi olarak Türkiye'ye güvenmekte ve desteklemektedir. Kuzey Kıbrıs'da bağımsızlık ilanı ilahisi olarak aldığı tavır- la da bunu göstermiştir. ABD her zaman demokratik ülkelere destek verdiğini söylemek, ancak hep de faşist rejimleri desteklemektedir. Eğer bugün roketlerin yerleştirilmesi Batı Avrupa'da durdurulmazsa, Türkiye'ni de yeni hedefler arasında yer alacağından hiç kuşku yok.

"Konut Projesi"yle işçi dövizleri Türkiye'ye çekilmek isteniyor

Emekçiler için ev umudu bir başka bahara kaldı

- Özal Hükümeti tarafından Büyük Millet Meclisi'ne sunulan Konut Yasa Tasarısı'nın temel esaslarının Dünya Bankası tarafından hazırladığı ortaya çıktı.
- Yasa'nın ana hükümleri, emekçinin ve dar gelirli ailelerin konut sahibi olmalarını olanaksız kılıyor. Çünkü, konut sahibi olabilmek için 1,5-2 milyon lira peşin para yatırmak ve ayrıca da, 15-20 yıl boyunca ayda 40-60 bin lira arasında borç ödemek gerekiyor.

Özal Hükümeti tarafından Büyük Millet Meclisi'ne sunulan Konut Yasa Tasarısı'nın temel esaslarının Dünya Bankası tarafından hazırlandığı ortaya çıktı. Hükümetin iddiasına göre, ilgili konut politikasıyla Özal'ın orta direk diye adlandırıldığı işçiler, memurlar, öğretmenler, küçük üreticiler, kırsakası milyonlara emekçi ailesi başını sokacak bir konuta sahip olabilecek. Oysa, Yasa'nın ana hükümleri emekçilerin ve dar gelirli ailelerin konut sahibi olmalarını olanaksız kılıyor. Çünkü, ilgili yasya göre konut sahibi olabilmek için 1,5-2 milyon lira peşin para yatırmak, ayrıca da, 15-20 yıl boyunca ayda 40-60 bin lira arasında borç ödemek gerekiyor.

Öte yandan, Özal Hükümeti'nin uyguladığı bütün ekonomi politikalarında olduğu gibi, Konut Yasarısı'nın da ABD patentli emperyalist odaklar tarafından hazırlandığı ortaya çıktı. Dünya Bankası Başkanı Clausen'in Türkiye'de bulunduğu sırada, ilgili kuruluşun hazırlayıp Özal Hükümeti'ne verdiği "gizli konut raporu"nu Cumhuriyet gazetesi ile geçirdi ve raporu 24 Ocak tarihinde yayınladı.

Özal'ın gözü göçmen işçilerin tasarruflarında

Yetikililerin yaptığı açıklamaya göre, Özal Hükümeti, yeni "Konut Projesi" çerçevesinde yapılacak konutların büyük bir bölümünü yurtdışında çalışan Türki-

niye, Çavuşoğlu-Kozanoğlu örneğinde gözlendiği gibi, bir süre sonra, "batahali" veya "batım" yalanıyla yurtdışındaki işçilerin paralarını cebde indirebilirler.

Bilindiği gibi, 1977'den beri, Türkiye'de süren ekonomik bunalımdan en çok insaat sektörü etkilendi. Özal, 24 Ocak 1980'de başlatıldığı politikalara, insaat sektöründe faaliyet gösteren orla ve küçük boy müteahhit firmalarının batmalarını sağladı. Bunun yerine, Özal'ın destekçileri olan yukarıdaki holdinglere her türlü devlet desteği verilerek, bunların insaat sektörüne ele geçirmeleri ve Orta-doğu ülkelerine açılmalarının olanakları yaratıldı.

Konut fonu kaynakları gerçekçi değil

Ancak, Ortadoğu'da meydana gelen gerginlik ve bunalım, İran-Irak savaşı ve petrol fiyatlarının düşmesi, insaat firmalarının Ortadoğu ülkelerindeki faaliyetlerinin sürüklenmesi neden oldu. Türkiye'de de, milyonlarca insanın gerçek gelirlerinin sürekli bir biçimde geriletilmesi, insaat sektörünü olumsuz etkiledi. Böylece, bu sektördeki bunalım da derinleşti.

İşte Özal Hükümeti, Büyük Millet Meclisi'ne getirdiği "Konut Yasası"yla, bir yandan işçi dövizlerini Türkiye'ye çekerek döviz bunalımını aşmak, öte yandan da, kendi baş destekçileri olan kapkaçı holdingleri bunalımdan kurtarmak istiyor. Ancak, uzmanların belirttikleri



ENKA HOLDING'İN BAŞI SARIK TARA Konut sektöründe yeni vargular peşinde

Bütün burjuva partilerinin yaptığı gibi, Özal'ın ANAP'ı da, seçim propagandasının en başında konut sorununa yer verdi ve milyonlarca emekçiyi "umut" verdi. Ancak, Özal Hükümeti'nin insaat projesi belli olur olmaz, bütün milyonlarca emekçi ailesiyle ilgili olmadığını açıkladı ve böylece, milyonlarca emekçinin "ev umudu" bir başka bahara kaldı. Çünkü, Türkiye halkının yüzde 90'ının gelir düzeyi, ne 1,5-2 milyon liralık peşin ödemeye ve ne de, ayda 40-60 bin lira taksit ödemesi elverişliydi.

Soğuklunun getirilmesi çerterde Çalışma Bakanı bir açıklama yaparak Türkiye'deki işsiz sayısının 4 milyona yükseldiğini söyledi. Aynı şekilde, 3 milyon işçinin de aşağı ücretli çalıştığı ve bunların elinde yada ortasında 10 bin 750 lira

ÖZLEM ÖZGÜR Gündem

Devlet sektörünü savunmak

Türkiye Postası'nın son sayısında yer alan "Türkiye'nin yeni misyonu" başlıklı yazı, "devlet sektörünün savunulması, yalnızca demokrasi mücadelesi açısından değil; aynı zamanda devrim mücadelesi açısından da yakalanacak ana halkanın birisidir" cümlesiyle noktalandı. Genel olarak, devlet sektörü denince, yalnızca Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KIT) akla gelir. Devlet sektörünün, yalnızca devlet işletmeleriyse sınırlı olduğu sanılır.

İkincisi, "devlet sektörünün demokrasi ve devrim mücadelesinde, yeri ve önemi nedir?" sorusunun, Türkiye'de doğru yanıtı bulunduğunu söylemek de, pek o kadar kolay değildir. Kaldı ki, Türkiye "sol"u-nun bazı kesimlerinin, devlet sektörünü tümüyle tu-kaka ettikleri, onu özel tekelilerle aynı kaba koydukları bilinen bir gerçektir.

Devlet bütçesi, Türkiye'de devlet sektörünün önde gelen araçlarından ve parçalarından birisidir. Bugün Türkiye'de, bütçe gelirlerinin ulusal gelir içindeki payı yüzde 30 dolayındadır. Yani, Türkiye'de yaratılan ulusal gelirin yaklaşık üçte biri bütçe kanalıyla devletin eline geçmekte ve aynı kanalla yeniden dağıtımına konu olmaktadır.

Devlet sektörünün önemli parçalarından birisi de, yapım sanayii işkolunda faaliyet gösteren devlet işletmeleridir. Türkiye yapım sanayinde faaliyet gösteren 400 devlet işletmesi vardır ve bunlar toplam sanayi üretiminin yüzde 37'sini gerçekleştirilmektedir.

Türkiye'de maden sanayi üretiminin yüzde 75'i ve enerji üretiminin hemen tamamı devletin mülkiyetindedir. Dahası var...Bugün Türkiye'de, bankacılık sektörünün ve para-kredi mekanizmasının üçte ikisinden daha çoğu, devlet sektörünün denetimii altındadır.

Kalkıp denilabilir ki, "sen burjuva devletini mi savunuyorsun? Türkiye'de devlet sektörü kapitalizmin ve kapitalist ilişkilerin gelişmesini ve yerleşmesini başta gelen araçlarından birisi değil midir? Ve bugün Türkiye'de devlet sektörü, genel olarak kapitalizmin ve özel olarak da, tekelci sermayenin çıkarlarına hizmet etmiyor mu?"

Birincisi, burjuva devleti savunmakla, devlet sektörünü savunmak aynı şeyler değil. İkincisi, devlet sektörünü savunmak, şu nedenlerle demokrasi ve devrim savaşımızın ayrılmaz bir parçası oluyor:

İlk olarak, demokratik bir erkin işbaşına gelmesi durumunda, bugün genel olarak kapitalizmin ve özel olarak işbirlikçi oligarşinin çıkarlarına hizmet eden devlet sektörünün işlevleri kolaylıkla değiştirilebilir. Yığınların çıkarına hizmet eden bir konum kazandırılabilir. Bu nedenle, her koşulda devlet sektörü, potansiyel olarak demokrasinin ve demokrasi mücadelesinin ekonomik dayanağı oluşturmaz.

İkinci olarak, devrimci bir erkin işbaşına gelmesi durumunda, devraldığı devlet sektörünün gücü ne denli fazla olursa, o denli sosyalist sektörün gücüne güç katma işlevini yerine getirmekte kalmayacak; aynı zamanda, karşı-devrimin her türlü saldırısını puskurtulmasında da, güçlü bir araç olacaktır.

Üçüncü olarak, ekonomik anlamda devlet sektörü, 60 yıl boyunca ulusal kuruluşun, ulusal bağımsızlığın simgesi olmuştur ve bu sektör, her koşulda anti-tekel ve anti-emperyalist bir öz taşımıştır. Faşist dik-

bir bölümünü yurt dışına taşıyan Türkiye'li işçilere satmayı planlıyor. Böylece, Türkiye'li göçmen işçilerin tasarrufları Türkiye'ye çekilmek ve işçi dövizini girişleri artırılmak isteniyor.

Ancak, Türkiye'li göçmen işçiler yeni bir tuzağa düşebilir, işçi sirketleri ve banker olayında yaşananlar, yeni konut projesi her defa daha tekrarlanabilir. Çünkü Özal Hükümeti, ilgili konut projesiyle hem en büyük destekçileri olan ve daha çok inşaat sektörüne dış ticaretle faaliyet gösteren Enka, Demirören, Doğuş, Kuluat, Hema Holding gibi sermaye gruplarını güçlendirmek, bunları ve inşaat sektörünü bunalımdan kurtarmak istiyor.

Herbiri yurtdışında ve özellikle Ortadoğu ülkelerinde müteahhitlik yapan bu firmalar, bunalımın derinleşmesi ve Ortadoğu'daki "olumsuz" gelişmeler nede-

linde, Ankara, uzmanların belirttiğine göre, birkaç nedenle Özal Hükümeti'nin konut projesi amaçlarına ulaşamayacağı ve inşaat sektöründeki bunalım aşılamayacağı.

Çünkü, Özal Hükümeti'nin ilgili konut projesi için gerek duyduğu yıllık 400-500 milyar liralık fonun dayandığı kaynaklar, gerçekçi gözüküyor. Özal Hükümeti'ne göre, yılda 200-300 bin arasında konut yapılacak ve bunlar alıcı bulabilecek. Bunların satılabilir, ev bedellerinin yüzde 15-20'ini peşin ödeyeceklerinden, yaklaşık 200 milyar lira buradan temin edilecek. Ancak, uzmanların belirttiğine göre, Türkiye'de 1,5-2 milyon lira peşin ve ayda 40-60 bin lira borç ödeme koşullarıyla, her yıl 200-300 bin arasında konut alıcı bulmak mümkün değil.

Üstelik, Özal Hükümeti, ilgili konutların yapımı için gerekli paranın 300 milyar lirasını da, dışalım mallarından alı-

nam etme ayda ortalama 10 bin 500 maaşla karşılanabiliyor.

Resmi istatistiklere göre, Türkiye'de asgari ücretin üzerinde çalışan 3 milyon dolayındaki işçi ve memurun eline, ayda 12 bin ile 25 bin lira arasında para geçiyor.

Son tarım sayımı sonuçlarına göre, tarım kesiminde yaşayan 2 milyon 697 bin çiftçi ailesinin ya hiç toprağı yoktur ya da yeterli toprağına sahip değildir. Böylece, toprağına, geçimini zor sağlayan ve bu nedenle esnaf ve zanaatkar ailesi eklenince, Özal'ın konut projesinin Türkiye halkının yüzde 90'ına hiçbir şey getiremediği sonucu çıkmaktadır.

ner konusunda anti-tekel ve anti-emperyalizm bir öz taşıyor. Faşist diktatörlük koşullarında bile, devlet sektörü, işbirlikçi tekelci sermayenin aksine, henüz Türkiye'yi ekonomik anlamda emperyalizme bağımlı kılmanın aracı haline dönüştürülemediği. Ve devlet sektörü, ekonomik anlamda, büyük bir ağırlıkla bağımsızlığını koruyabilmiştir... 50 yılı aşkın süredir, emperyalizmin ve yerli parababalarının, devlet sektörünü sürekli ateş altında tutmaları boşuna mıdır?

Bu söylediklerimize, daha pek çok eklenilebilir. Özel sektörün aksine, devlet sektöründe yer alan işletmelerin, ileri teknoloji ve büyük ölçekli kuruluşlar olduğundan tutun da, işçi sınıfının güçlenmesinin, gelişmesinin ve örgütlenmesinin önemli araçlarından birisi olduğuna söylemek yanlış olmaz. Ve işte bu nedenlerle, devlet sektörünü savunmak, onun yıkılmasına seyirci kalmamak, yalnızca demokratik görev değil, aynı zamanda devrimcilik görevi de oluyor.

4 büyük holding dışışatımın altıda birini gerçekleştirdi

Büyük holdingler bir "altın yıl" daha yaşadılar

Türkiye ekonomisi bunalım ve durgunluk içinde olmasına rağmen, 1983'de büyük holdingler bir "altın yıl" daha yaşadılar. Daha önceki yıllarda olduğu gibi, 1983'de de iç pazar yetersizliği, kredi darlığı, yüksek faiz uygulaması gibi nedenlerle orta ve küçük boy sermayeler ve hatta bazı büyük sermaye grupları iflas ederken, az sayıdaki tekelci sermayenin üretim, satış ve dışışatım miktarlarında büyük artışlar oldu ve bunların ekonomideki etkinlikleri daha da arttı.

Geçtiğimiz günlerde yapılan açıklamaya göre, Türkiye'nin en büyük dört tekelci olan Enka, Sabancı, Çukurova ve Koç Holding'in üretim miktarı, bir önceki yıllara oranla 1983'de yüzde 55 dolayında artarak 1 trilyon 245 milyar liranın 1 trilyon 876 milyar liraya yükseldi.

Ayrıca, 1983 yılında 941 milyon dolarlık dışışatımla, ilgili dört büyük holding Türkiye'nin toplam dışışatımının yaklaşık altıda birini gerçekleştirdi. Bu büyüklük, Türk parası olarak 291 milyar lira ediyor. Koç Holding'in 1982'de 411 milyar lira olan üretim miktarı, 1983'de yüzde 59 artarak 652 milyar liraya yükseldi. Ayrıca, Koç Holding 1983'de 208 milyon dolarlık dışışatım gerçekleştirdi.

● 117 büyük şirket kontrolünde tutulan Koç Holding'te 26 bin 800 işçi çalışıyor.

- Sabancı Holding'in 1982'de 405 milyar lira olan üretim miktarı, 1983'de yüzde 50 artarak 610 milyar liraya yükseldi. Ayrıca, Sabancı Holding, 1983'de 183 milyon dolar dışışatım yaptı.
- 51 büyük şirketle sahip olan Sabancı Holding'te 28 bin 500 işçi çalışıyor.
- Çukurova Holding'in 1982'de 274 milyar lira olan üretim miktarı, 1983'de yüzde 35 artarak 370 milyar liraya yükseldi. Ayrıca, Çukurova Holding 1983'de

- 237 milyon dolarlık dışışatım gerçekleştirdi.
- 50 büyük şirketin sahibi olan Çukurova Holding'te 28 bin 540 işçi çalışıyor.
- Enka Holding'in 1982'de 125 milyar lira olan üretim miktarı, 1983'de yüzde 95 artarak 244 milyar liraya yükseldi. Ayrıca, Enka Holding 1983'de 313 milyon dolarlık dışışatım gerçekleştirdi.
- 41 büyük şirketin sahibi olan Enka Holding'te 23 bin 523 işçi çalışıyor.

Üstte haberi altta kanıtı (!)

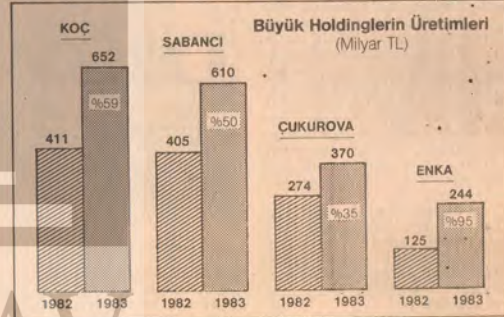
Sonalt, Curnihurbaşkanı'na, teşekkür telgrafı gönderdi

Özal: «1984, millete refah yolu olacak»

Özal ve ekibinin mimarlığını yaptığı ve dördüncü yılını dolduran "24 Ocak Kararları"nın bazzi sonuçları, yeni Hükümet'in bundan böyle yapacaklarına işi tutmaktadır. Sözgelimi "24 Ocak Kararları"nın uygulanmasından bu yana geçen dört yıldır, günlük ücret yüzde 111 artarak 427 liranın 900 liraya yükseldi. Oysa aynı dönemde, temel gıda maddelerinin fiyatları yüzde 28 ile yüzde 520 arasında artı gösterdi. 4 kıtlik bir ailenin aylık mutfak gideri ise yüzde 373 artarak 7 bin 717 liranın 36 bin 548 liraya yükseldi.

Gıda Maddelerinin Fiyatlarındaki Artışlar

Maddeler	Aralık 1979	Aralık 1983	Artış %
Süt	22,00	85,00	286
Peynir	120,00	600,00	400
Yumurta	5,00	25,00	400
Et	200,00	900,00	350
Yağ	70,00	350,00	400
Şeker	16,50	102,50	524
Yoğurt	42,50	200,00	371
Pirinç	35,00	160,00	357
Makarna	31,25	175,00	460
Meyve-Sebze	16,60	90,12	375
Aylık mutfak masrafı	7,717	36,548	373



Türkiye işçi sınıfının sendikalar savaşımında bir dönemeç: DİSK

13 Şubat 1967. Bu günle, Türkiye işçi sınıfının sendikal savaşımında bir dönemeç, nitel bir sıçramayı anlatır. O gün Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) kuruldu. O günden bu güne, geçen on yedi yıl boyunca DİSK, Türkiye'de sınıf ve kitle sendikacılığının bilincinde yerleşmesini, ardından bilincilere kazınmasını sağlayan, işçi sınıfının zaferlerinin "örgütlü, örgütlü olarak ve örgütlü güvenerek" elde edilebileceğini kanıtlayan bir sendikal öncü oldu. On yedi yıllık savaşım tarihi boyunca ülkemizde sansür sendikacılığı işçi sınıfının bilincinde mahkum etti. Bugün Türkiye işçi sınıfının en yığıt, en savaksan kadroları, komünist işçilerin çok-ama çok-büyük bir çoğunluğu DİSK'in sallarındayken, orada deneyim kazandı ve orada kök saldı.

DİSK'i, üçü Türk-İş'ten ayrılan, ikisi o güne kadar bahşmış sendika olarak etkinliğin gösteren be sendika kurdu: Türkiye Maden-İş (Başkanı: Kemal Türkler), Lastik-İş (Başkanı: Rıza Kuas), Basın-İş (Başkanı: Ehlilman Tuncer), Gıda-İş (Başkanı: Kemal Nefioğlu), Zonguldak Türk Maden İşçileri Sendikası (Başkanı: Mustafa Alpönder). Kurucu sendikalarından hemen tümünün 1961 yılında Türkiye İşçi Partisi'nin kurucusu oldukları gözden uzak tutulmasa gerek. Daha 1961 yılında -el yordamıyla da olsa- ileric, sosyalist yönelimler içinde olan bu sendikaların yönetimleri aradan geçen tam altı yıl sonunda, TIP'nı o dönem Türkiye işçi sınıfının siyasal savaşımına damgasını vurmuş gibi, Türkiye işçi sınıfının sendikal savaşımına damgasını vuracak olan DİSK'i kuruldular.

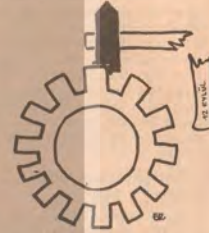
Gitgide zenginleşen bu savaş deneyimlerinin hemen tümü, DİSK sendikalarının o işyerinde yetkili sendika olma savaşımından kaynaklanıyor ve çoğunda da hedefe ulaşıyordu. O kadar ki 1970'e gelindiğinde, yani kuruluşundan sonra daha henüz üç yıl geçmişken, buğuvazı DİSK'in örgütlenmesine karşı çok ciddi engeller üretmek zorunda bıraktı. Demirel hükümeti ile Türk-İş elebaşlarının ortak çabası sonucu sendikalar ve grev ve toplu sözleşme yasalarında değişiklikler öngörüldü. Böylece fabrikalarda yok edilemeyen DİSK, masa başında yasa maddeleri arasında yok edilmeye çalışılıyor. DİSK'in önderliğinde Türkiye işçi sınıfının bu saldırıya yanıtı destansı oldu. 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi. Yüzbinlerce işçinin İstanbul'u hallaç pamuğu gibi attığı büyük direniş ancak sıkıyönetim ilanı ile bastırılabilirdi ve hükümet ile Türk-İş elebaşlarının "hukuksal" saldırından da boşca karıldı. DİSK rüştünü ispat etmiş ve işçi sınıfının bağrında çok salmış. Bir başka deyişle, sınıf ve kitle sendikacılığı, 15-16 Haziran büyük direnişi ile kurumsallaştı.

1971-1975 dönemi

Kuruluşundan itibaren Türkiye işçi sınıfını yetiştirdiği en yetenekli sendikal liderlerden biri olan Kemal Türkler'in başkanlığında yürüten DİSK, 12 Mart dönemi çok ağır sendikal savaşım koşullarında yasadı. O güne kadar toplu sözleşme masasındaki yumruğu masaya vurup, olmadı grev silahını gözükarı bir ataklıkla kullanan DİSK sendikaları 12 Mart sonrasında sıkıyönetim altındaki baskı yıllarında süngülerini göğsüne de toplu sözleşme görüşmelerine ötürmek zorunda kaldı. DİSK'in nil gelmesinde gözle görülür bir durgunluk yasadı. Ancak 12 Mart rejiminin yürümeyle başlamasıyla

Ama pek büyük bir ayırımı oldu. 5. Kongre, DİSK'in ve Türkiye işçi sınıfının tarihine sınıf sendikacılığı yönünde nitel bir sıçramanın gerçekleştirildiği kongre olarak geçti. İbrahim Güzelce'nin genel sekreterliğe gelişiyle birlikte DİSK'te çok yönlü (kelimenin tam anlamıyla çok yönlü) bir atılım başlıyordu. Bir yandan sendikal ve siyasal planda çok yoğun bir ideolojik saldırı gerçekleştiriliyor, bir yandan da genellikle İstanbul-İzmir-Ankara içine hapsedilmiş ve görünüşte sadece İstanbul'da başyana ulaşmış örgütlenme ağı tüm yurt düzeyine yaygınlaştırılıyor. DİSK tüm ülke düzeyinde, tüm işçiler için ve ileric güçler için bir çekim merkezi haline gelmişti. Kuruluşu 5 sendika (Madeni işçiler, basın sanayi, gıda, lastik ve plastik ve yeralından maden üretimi işkollarında) 5. Kongre'den kısa süre sonra 34 işkoluna ulaştı.

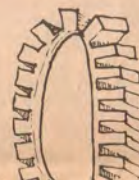
yanarını Baştürk kazandı ve DİSK'in ikinci Genel Başkanı oldu. Bu dönemde DİSK'te yönetim düzeyinde siyasal ayrımlar filizleniyor ve bu belirlen bir yönetim bunalımına yol açıyor. Nitekim kimi uzmanların görüşlerine son verilmek istenmesi yüzünden patlak veren olaylardan dolayı Maden-İş, Bank-Sen, gibi büyük DİSK sendikalarının da içinde bulunduğu kimi DİSK sendikaları ve yöneticileri altı aylık uzaklaştırma cezalarına uğratıldılar.



Bu bunalıma rağmen DİSK'in devrimci çizgisi ve saygınlığı yara almaksızın sürdü. DİSK gene ülkedeki sendikal savaşımın merkezi, işçilerin sendikal planda öncüsü idi. Nitekim 20 Mart 1978 günü DİSK'in çağrısı ile örgütlenen "Faşizme İhtar" eylemi ülkede faşist tırmanışı durdurabilecek tek gücü işçi sınıfı olduğuna kanıtlıyor ve DİSK'in bir çekim merkezi olarak ağırlığını dosta olduğu kadar MC hükümetinde simgeleyen siyasal iktidara ve tekeli sermayenin elbisatına bir kez daha gösteriyordu. 1977, MEBS grevlerinde karşılarında sadece Maden-İş'lerin den tekeller, sonraki yıllarda

12 Eylül'de Türkiye tekeli sermayesinin çıkarları adına siyasal iktidara el koyan gerçekler esas hedefleri çok daha önceden ve açıkça gösterilmişti. 24 Ocak 1980, ekonomik kararları açıklanmadan az önce, konuyla ilgili olarak Aralık 1979 sonlarında ordu üst kademesinde Turgut Özal tarafından verilen "brifing"de, o günlerde sürmekte olan MESS grevlerine, Tekstil grevlerine işaret edilmiş, yaklaşık büyük belediyeler toplu sözleşmesine dikkat çekilmiş ve o günlerin Başbakanlık Müsteşarı (bugünün Başbakanı) Turgut Özal tarafından generalere "Mülk nizamına ve istisnal faaliyetlerine müteveccih bu tehdit bertaraf edildikçe, memleketi siyasi ve iktisadi istikrarından bahsetmek mümkün değildir" denmişti. Bugünün diyalogue özetlerse, DİSK sendikalarının bu grev ve eylemler ve etkinlikleri sürdüğü DİSK'in de tekeli sermayenin istediği huzur ve düzen kuramaz deniyordu. Generaller başyana sallayıp, bu görüşlere aynen kauldiklarını belirttiler. Nitekim daha darbe sabahı generaler ekonominin dizginlerini Özal'ı terkedeceklerini ve süngülerini öncelikle nereye, kimin ve hangi örgütlere yönelceklerini çok önceden, açık seçik bellemişlerdi.

Nitekim öyle oldu.



51 yıl sonra 1 Mayıs

5. Kongre ile başlayan yukarıda değindiğimiz hareketlilik faşizme, işsizliğe, pahalılığa karşı İzmir ve İstanbul mitingleri ile yiden iyileşmeye ve 1 Mayıs 1976'da patladı. O gün Türkiye işçi sınıfı 51 yıllık ya-



1963 Kavel grevleri ile başlayan sendikal savaşım zinciri kaçınılmaz olarak Türk-İş'e bir seçenek oluşturulmasını dayatıyordu. Yönetici kadrolarının hemen tümü ABD'de "üzel eğitim" görmüş olan Türk-İş yönetimi **gompersizm** denen gangster sendikacılığın ilkelerini benimsemiş ve partilerüstü sendikacılık ilkesi gibi sınıf işbirlikçisi bir yönelimi kendilerine ve Türk-İş'e kalavuz edinmişlerdi. O yıllarda ve sonraki yıllarda çok tartışılan "DİSK kurulmalı mıydı, kurulmalı mıydı? DİSK, kuruluşuyla işçi sınıfının sendikal örgütlenmesinde büyük bir bölünme yaratmış mıdır, yoksa kaçınılmaz mıydı?" sorularının yanıtını DİSK'in ve Türk-İş'in son 14 yıllık eylemleri ve Türkiye işçi sınıfının sendikal savaşımına "getirdikleri" ve "götürdükleri" yanıtlamaktadır.

Hak verilmez alınır

Arabaşlık olarak kullandığımız bu slogan DİSK'in geniş işçi kitleleri içinde kökleştirdiği bir savaşım anlayışının kestirime anlatımdır. Kuruluşunun ardından zorlu ve zoruşturucu bir örgütlenme saldırısına girişen DİSK sendikaları, uyusuk ve çoğu yerde en küçük bir işçi tabanına sahip olmayan Türk-İş sendikaları engelini görece kolay aşmışlardır. Ancak patronlar, sınıf güdülerini ile DİSK **gerçeğini** farketmişlerdi ve kendi işyerlerinde bir DİSK sendikasının örgütlenmesini önlemek amacıyla yasal (?) ve yasadışı her türlü yöntemi pervasızca kullanmaktaydılar. Bu çatışma, DİSK sendikalarının Türkiye işçi sınıfının o güne kadar tanıdığı grev ve yürüyüş gibi sendikal ve demokratik eylem modellerine yeni katkılar yapmalarına yol açtı. İsgal, iş yavaşlatma, yerleşik boykotu, topluca viziteye çıkma, belirsiz anlarda ve belirsiz süreler için şalter basma, izinsiz grev gibi bir dizi yeni ve özgün direniş ardarda patlıyor ve işçi sınıfının sendikal savaşımı zengin savaş yöntemleri ile donanıyordu.

Bu dönemde Derby işgalinin, Gamak, Üzel direnişlerinin, Haymak izinsiz grevinin, (başanya ulaşması da) Otosan örgütlenmelerine eylemlerinin, Gıslavay işgalinin, Ereğli Demir Çelik oturma grevlerinin, Vita-Sana iş yavaşlatma eylemlerinin altı özellikle çizmeliştir.

22 Mart türünün çürümeye başlamasıyla birlikte bu da rejimi, gürütten savaş güçleri içinde DİSK sendikalarının saygın yeri ve katkılarını tartışılmalı-nice gelişiminde de belirgin bir hızı kavuştu. Ancak DİSK'in asıl patlamayı yapması işçi 1975'e gelinmesi ve ünlü 5. kongresinin toplanması gerekcekti.

5. Kongre ve önemi

Kuruluşunun sekizinci yılına varmışında (1975), DİSK artık sendikal planda Türkiye işçi sınıfı için tek ve gerçek seçenek haline gelmiş, Türk-İş'in hala ve inatla sürdürdüğü partilerüstü sendikacılık yavesine karşı, 1973 seçimlerindeki belirleyici etkinlikleri ile siyasal planda da ağırlığını kanıtlamış bir kuruluştu. Ama gene de Türk-İş sendikalarından kopup DİSK'e katılmaları artık ve adeta dommuştu. DİSK'in nice gelişmesi sadece Türk-İş sendikalarından kopan işyerlerinin bir DİSK sendikasına katılmalarıyla sürmekteydi ve varolan sendikal yetki yasaları çerçevesinde bu büyük ölçüde engelleniyordu. Daha özetle: DİSK taze kana ihtiyaç duyuyordu. Bunu en iyi farkedenlerden biri de Kemal Türkler'di. Bu deneyimli ve uzak görüşlü sendika lideri kan değişimini özellikle DİSK'in yürüttüğü kadrosunu yenilemekte buldu ve Kemal Sülker yerine **İbrahim Güzelce**'nin Genel Sekreter olması yönünde ağırlık koydu.



DİSK'in 5. Genel Kurulu başlamıştı ve pek çokları için bu kongrenin de öncelikli dört kongreden pek büyük bir ayrıma yoktu.

Ö: gün Türkiye işçi sınıfı 51 yıllık savaşım ve 1 Mayıs'ı kızıl bayrakları, devrimci türükleri, marşlarıyla ve savaş sloganlarıyla, ülkenin proletaryaya başkentinde, İstanbul'un göbeğinde kullandı. 51 yıllık bir yasadı DİSK'in 5. Kongre'sinde kucaklanan sendikal ve siyasal öncünün ortaklaşa etkinlikleriyle kışılması.



KEMAL TÜRKLER
DİSK'in ilk kurucusu ve başkanı

1 Mayıs 1976'nın coşkusu sürerken, ülkedeki tüm gerici partilerin koalisyonyuyla oluşan MC iktidarı da karşı saldırıya geçti. Devlet **Güvenlik Mahkemeleri** Yasa Tasarısı (DGM) meclise sevk edildi. Bu yarı askeri, astığı astık, kestigi kesik mahkemelerle işçi sınıfının sendikal ve siyasal örgütlenmesini ağır bir saldırı altına girdiyordu. 18 Eylül günü DİSK bu saldırıyı yanıtladı: **Genel direniş**.

18 Eylül günü ülkenin belli başlı üretim birimlerinde çarklar durdu. DİSK'in çağrısı DİSK'in sınırlarını aşmış, Türk-İş tabanında yankılanmıştı. DGM direnişi kısa listede alınmış çokluğa ve yoksulluğa mahkum edilen pek çok öncü işçisi zorlu günler yaşattı. Ama eylem hedefine ulaşmıştı: DGM Yasa Tasarısı geri alındı.

6. Genel Kurul

1 Mayıs 1976'nın hazırlanmasında katkısı belirleyici olan İbrahim Güzelce, ne care ki kansere yenik düştü ve 1 Mayıs'ı Taksim Alanı'nda selamlamayı, Tabii 1977 1 Mayıs'ının acısını da duymadı. Taksim alanı 36 yurtseverin kanıyla sulanırken yakın tarihin en büyük provokasyonu tezgahlanmış oluyordu ve 1 Mayıs kana bulanıyordu.

Aralık 1977'de DİSK'in 6. Genel Kurul'u toplandı. Türk-İş'ten kopup DİSK'in devrimci saldırılarına kellenen 120 bin üyeli Genel-İş Sendikası'nın Başkanı Abdullah Baştürk ile Kurulunan bir Genel başkan olan Kemal Türkler arasında geçen seçim

Maden-İş'i gören tekeller, sonraki yıllarda Baştürk yönetimindeki Genel-İş'in büyük kentlerde yaşamı felce uğratabileceğini, tekstil ve petrol kimya dallarında örgütlü Petkim ve Tekstil sendikalarının ürettiği çok ciddi boyutlarda durdurabileceğini görüyorlar ve "tehlikeye" bin büyük ölümünü ve ciddi-yetini bilince çıkarıyorlardı.



ABDULLAH BAŞTÜRK
DİSK Genel Başkanı

12 Eylül öncesinde, Kemal Türkler'in faşist kitlelere öldürülmesinden sonra DİSK'in önderliğinde örgütlenen ve faşist tiranına karşı **çıkış** dönen cenaze töreni DİSK'in belki de son yigirmi eylemi oldu. Bir kaç hafta sonra 12 Eylül darbesi geldi.



Zindanda ve fabrikada

İktidara tek başına el koyan Türkiye tekeli, ci sermayesi, generaller cuntası eliyle saldıranın en sivi ve zehirli ucu ve öncelikle DİSK'e yöneltti. İtalen yurtdışında bulunan kimi yöneticilerin dışında kalan DİSK yöneticileri cunta tarafından tutuklandılar ve 12 Eylül'ün Banş Derneği davası ile birlikte en önemli ve "anlamlı" davasının sanıkları olarak faşist yargıların karşısına çıkarıldılar. Hem de idam istemiyle. Ancak, dönelikliğin daha 1977'de kanıtlanmış bir kaç hain istemiyle (Hakkı Öztürk, Kenan Akman vb.) DİSK yöneticileri faşist yargılar karşısında boyun eğmediler. Kuruluşunun 14. yıldönümünde DİSK'in savaş geleneğini simdi yöneticileri sıkıyönetim yargıların karşısında ve zindanlarda sürdürdülerken, binlerce ve binlerce DİSK üyesi işçi de fabrikalarda, tezgah başlarında sürdürüyorlar.

Zindanda ve fabrikada, tezgah ve mahkemede DİSK geleceği yaşıyor, savaşıyor...



12 EYLÜL 1980'İN ARDINDAN

Tekellerin önündeki en büyük engel "bertaraf" edilmiş. Savaşların gölgesinde üretim başlıyor...



ında ve tezgah başlarında DISK'in ödünsüz savaş geleneği yaşıyor, savaşıyor...

Yöneticilerinin anılarıyla DISK gerçeği

Kuruluşunun 14. yıldönümünde DISK'e, DISK'in savaşına ayırdığımız bu sayfamızda, halen yurtdışında bulunan DISK yöneticilerinden ulaşabildiklerimize başvurarak, onlardan anlatana da, dinleyene de, okuyana da, "işte DISK budur, işte DISK bu demektir" dedirtecek birer anıların aktarmalarını istedik. Ulaşabildiğimiz DISK yöneticilerinden kimilerinin yanı sıra, teknik nedenlerle gazetemizin baskıya hazırlanacağı ana kadar yetişmedi. Aşağıda yanıtları elimize geçen DISK yöneticilerinin anılarından yaptığımız seçmeleri sunuyoruz...



Kemal Daysal

DISK Yürütme Kurulu üyesi ve
Maden İş Genel Başkanı Vekili

DISK, işçilere "örgüt"ün ve "örgütlülüğün" ne olduğunu öğretti

DISK'i anarken, onun Türkiye sendikal hareketine getirdiği kazanımları sıralamaya kalkmak olamaz. Bu sayfaları doldurur. Ancak ben DISK'in, örgütü olmanın anlamını, örgütün yenilmez gücünü işçilere ve öteki emekçi kesimlere benimsetmiş olduğunu, kazanımların en temel olarak görüyorum. Bunu kanıtların bir arka planı.

ve nicel gelişmeye bakınız. Orada DISK'i göreceksiniz. DISK, Türkiye işçi sınıfının yükselen bilincidir.

Yıl 1979. Bir bankanın toplu sözleşme görüşmeleri için işveren tarafı ile masaya oturduk. Bugün Turgut Özal'ın kafa takımından olduğu söylenen, yazılan banka genel müdürü ağır ağır ama son derece net biçimde şöyle konuşuyor:

"Sözleşme taslağını inceledik. Böyle haklar içeren bir sözleşme henüz Türkiye'de imzalanmış değil. Birakınız imzalanmasını, böyle haklar daha istenmedi bile. Sonunda bu banka batırsa bile biz bu sözleşmeyi imzlamayız. Ancak bir şartım var. Bu şartımı kabul edin, tek bir kelimesini bile değiştirmeksizin toplu sözleşme taslağını imzalarım, sözleşmeyi bağlatırız."

Sustu. Bir cevap vermedim bekledik. O gene ağır ağır ama son derece net şartını açıkladı:

"Evet, ben bu sözleşmenin tek kelimesini bile değiştirmeden imzalarım. Ancak... yakında sendikamız genel kurulu toplanacak. Orada karar alın ve DISK'ten ayrılın..."

DISK'i anlamak ve anlamak mı istiyorsunuz tekeleli patronların gözlerini içine bakın. Orada zeytin gibi kapkara bir korku göreceksiniz. DISK burjuvazinin gözlerindeki korkudur...

alanı doldurdunuz. Cenazeyi aldık, ağır ağır yürümeye başladık. Yürüyüş kolu İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin önünden geçenken bayrak direğinde dalgalanan bayrağa gözü takılan bir işçi yamındaki arkadaşına seslendi:

"Bu bayraklar, dedi, bu bayraklar ne zaman bizleri işçi, bizim arkadaşlarımızın cenazesi olduğunda incecek yarıya? Bir kodaman olsaydı şimdi cenaze töreni yapılan o bayrak çoktan yarıya inmemiş miydi?"

Haklıydı. Haklıydı işçi arkadaş söyletirdi. Bu soru beni etkiledi. Bana sorulmadığı halde beni etkiledi. Yürüyüş kolunu yarakar obür yaya geçtim. Bayrak direğinin bulundugu duvara çıktım. Direkteki ip yumağı çözdüm. Bayrağı yarıya kadar indirdim. O sırada tüm yürüyüş kolu durdu ve şehit işçiyi selamlayan bayrağa polis, jandarma da göyle... Yürüyüş kolu yeniden hareket etti. Şerif Aygün'ü Küçüköky mezarlığında toprağa verdik. Yıl boyu, giderken de, gelirken de düşündüm, sordum kendi kendime:

Daha iki gün önce Topkapı mezarlığında, serviler arasında direnişçi Gamak işçilerini kuş avlar gibi kurşunlayan, coplayan, tekmeleyen bu polisler, bugün bayrağı ben yarıya indirirken ne olmuştur, nasıl olmuştur da ses bile çıkaramamışlardı? Ne olmuştur da saldıramamışlardı? Neden susep olmuşlardı?

Sorunun yanıtı karışmıyordu: Binlerce, binlerce işçi omuz omuzaydı o sıra. Kol-kola, omuz omuza arkadaşlarının cenazesi için toplanmışlardı. DISK'in çatısı altında savasçılar, şehit düşmüş savaşçı için son ödevlerini yerine getirirken, dostu düğmana, polise, örgütün gücünü, örgütü insanların yenilmezliğini de kanıtlıyorlardı.

DISK buydu, DISK bu demektir... Henüz iki üç aylık bir sanayi işçisi iken kalamaya çalışan bu gerçek, daha oğünden hendeki binlerce programlama kaynaklık etti...

başlamış. İşçiler memuru taşlamışlar. Assubay işçilere karşı, erlere süngü taktırp harekete geçirmiş. Ama işçiler bir anda bastırıp tüm erlerin silahlarını ellerinden almışlar, ardından assubayı da yatırıp tabancasını almışlar. Assubay cibine binip kaçmış biraz sonra da bir albayla birlikte grev yerine dönmüşler. Ben olay yerine vardığımda durum tam böyleydi.

Eh, durum oldukça zorlu. Askerin elinden zorla silahını almak filan... Silahları sordum. Bastımsiteli silahların grev sırasında olduğunu söyledim. Yalnız Assubayın tabancasını toraya koymamışlar, bastımsiteli beline takmış elelene elelene dolmuşlar. Durum zorlu ama gene de biz üstte sayılırız. O yüzden padra girizdim ve işçilere albay çağırmasını söyledim.

Ne olur bu kırık hadise, filan diye gürtmeye kalkıştı.

Ben his umursamadan yanıtladım: "Vali assubayın erleri kanunusuz olarak işçilere süngü ile saldırtması affedilir şey değildir. Ben şimdi buradan ayrılacağım, sendikada bir basın toplantısı ile önce olayı kamuoyuna duyuracağım, ardından mahkemeye başvuracağım ve silahları da mahkemeye kalemine zimmet karşılığı teslim edeceğim."

Albay bunu beklemiyordu. Eşekten düşmüştü döndü. Birden nazikleşiyordu, neredeyse ellerimize sarılacak.

Fırsatı kaçırmadık biz de. Albay bir konuşma yapıp işçilerden özür dilemesini ve assubayı görevden aldığını açıklamasını, buna karşılık bizim de silahları geri vereceğimizi söyledik. Sevnierek kabul etti. Olay da böylece büyümekten bitti.

Aradan bir yıl kadar geçti. Bir işçinin beni görmek istediğini söylediler.

Odaya girdi. Gıver gıverme aradığını bulmuş gibi sevinirdi:

"Abi dedi, iki günden bütün izinler'de DISK'i aradım ama ama şimdilik buldum. Yoksa arkadaşlara rezil olmak vardı. Hayrola, nedir?"

cehaneye kondum. Bizi tuktuklan hücreyle koşuş arastı bodrumun üstündeki odalar da işkencehane olarak düzenlenmişti. Gece gündüz askeri marşlar, çığlıklar, işkence sesleri dinliyorduk. Sıramız gelince gözlerimizi bağlayıp yuvarlak çikarıyorlar, işkence yapıyorlardı.

DISK'li işçilerden biri işkenceye alındı. Saatler sonra aşağıya getirdiklerinde tanınmayacak haldeydi. Sanki bir ev kan yığını gibiydi. Güc bela araladı gözlerini: "Ne sordular? dedik."

"Bana Kemal Türkler'in cenazesine gittim mi, diye sordular. Ben de gittim tabii deyince, çok hırslandılar. Yoksa işçiyi bilmiyorlardı. Bu cevabı alınca bastan başladılar..."

Bağıştık. Arkadaşın çevresindekilerin tümü işçiydi ve tümü de DISK sendikalarından. Bağıştık gene. Bir işçi arkadaş kılforder gibi konuştu:

"Ben de gittim. Sorularına yalan mı söyleyeceğim be? Ben de gittim elbette..."

İşçilerin hepsi aynı sözlü tekrarlardı. Sadace biri sıkıntılı sıkıntılı kıvrandı. Kafasını kaşdı keyifsize, sonunda:

"Arkadaşlar, dedi ben o günlerde izindeyim memlekette. Cenazeye yetişemedim. Ama şimdiki sorularına, korkudan kavırdı der bu herifler. Sorularına ben de gittim diyeceğim. Hem de en önde yürüdüm..."



Süleyman Üstün

...aracımız.

1970'li yılları sonunda Seydişehir A.İlimiyyum Fabrikasında örgütlenme çalışmalarını başlatı. Orta Anadolu'daki bu önemli üretim merkezi ve Seydişehir kasa-basının 1975'den beri tümü MHP'li faşistlerin zorbalığı hatta işgali altındaydı. ÇİP iktidarı döneminde bile bakanlar ve üst düzey CHP yöneticileri ilçeye giremiyorlardı. 1978'de DISK'e ve başlıca Maden İş Sendikası Seydişehir A.İlimiyyum Tesisleri'nde örgütlenmeye başladı. Kısa, çok kısa süre içinde fabrikanın 6 bin işçisinin hemen tümü DISK saflarına geçti. İlçedeki faşist lerör kınldı. Seydişehir halkı bu başarıya ve özellikle faşist terörün kırılmasına büyük katkı gösterilen ilçe kutlandı. O günlerde sendikamız bölge yöneticisi -biraz da haklı bir gururla- anlattı:

Seydişehir'de bir çok esnaf, zenuatkar, köylü sendikaya gelecek "Biz de DISK'e üye olmak istiyoruz" dediler. Onlara sendikaya sadece işçilerin üye olabileceğini anlatmak yönetici arkadaşımız için pek güç olmuştur.

Kamıska İşte DISK büyüdü ve budur. O işçiler ve tüm emekçiler örgütleni esas oldular. ancaz örgütle güven duyulabileceğini ve DISK'in güven duyulabilecek bir örgüt olduğunu öğrendi. O işçi sınıfımıza kendine güvenmesini öğretti ve ona üstün bir direniş ruhu aşıladı.



Yücel Çubukçu
Bank-Sen Genel Sekreteri

DİSK, burjuvazinin gözlerindeki korku, işçilerin gözlerindeki sınıf kinidir

DİSK'i anlamak ve anlatmak mı istiyor-sunuz? Türkiye işçi sınıfının, hemen her köşesinde ve kesiminde, DİSK'in saflarında keşfedilebilmek için gösterdiği nitel



Murat Tokmak
Maden İş Genel Başkan Vekili

Biz güçlüyse, bayraklar bizim şehitlerimiz için de yarıya iner

1969 yılının Aralık ayında idik. İstanbul'da Magirus Otobüs Fabrikası'nda 2-3 aylık işçiydim daha. Topkapı'daki Gemak Motor Fabrikası'nda 500 kadar işçinin, işten çıkarılan arkadaşların ve sendikacı hakları için direnişle çıktıklarını duydum. Ama sadece duydum. Yoksa koskoca Magirus'a öyle bir dayanışma eylemi filan örgütledikimiz, en azından bir dayanışma mesajı gönderdikmiş bile yoku. Güya sendikahıykı ama örgüt-lük bilincimiz henüz gelişmemişti.

1970 yılını karşılamamıza bir kaç gün kala kara haber Magirus'a da ulaştı. Gama-k'ın yığıt direnişçilerine polis silahla saldırmıştı. Topkapı mezarlığında kekkik avlar gibi işçi avına çıkmış polis. Direni-şi dağıtmış; kaçışan, savunmasız işçilere kurşun yağdırmıştı. Şerif Aygün, Maden İş Üyesi, Gamak işçisi Şerif Aygün alçak-ça katledilmişti.

Sınıf güdümle olsa gerek, kahroludum. İş bitiminde servis otobüsüne binip Topkapı'daki Maden İş Bölge Temsilciliği'ne gittim. Orada birkaç sendika yöneticisi, bir kaç avukat, bir kaç işçi ve bayrağa sa-rılmış Şerif Aygün'ün tabutu vardı. Orada sabaha kadar nöbet tuttuk. Sınıf arkadaşımız son ödevlerini yerine getir-yorduk.

Sabah oldu gene fabrikaya döndüm. Öğleden sonra da fabrikadaki bir çok iş-çi arkadaşla birlikte Beyazıt Camii'nden kalkacak cenaze için törene geldik. Ama artık açsak, sendika binasındaki gibi ya-rınız değildik. Onbinlerce ileri; işçileri öğrenciler, memurlar, sokaktaki insanlar



Bahtiyar Erkul
Maden İş Genel Başkan Vekili

Beton direk fabrikasındaki grevi hatırladın mı ağabey?

23 yıllık sendikacı yaşamımda her bir ilginç ve her bir DISK'in bir yanına işık tutan sayısız anımlar var. İçlerinden birini, neredeyse rastgele seçtiğimi birini anlatıyorum.

1969 yılında, İzmir'de Maden İş ve DISK bölge temsilcisi olarak görevliydim. Aynı yıl, bölgemizdeki sendikalar-dan Beton İş'in Ege'nin bölü tekelleşen ÖZ Saruhanlı'nın beton direk fabri-kasında grevi başladı. İşverenin çabrisi ile işyerine daha grevin ilk günü bir assu-bay komutasında 25-30 erden oluşan bir askeri birlik getirildi. Sık sık grev yerine gidiyor ve işçilere yönelik konuşmalar yapıyorlardı. Erlerden kimileri de yakını-mıza gelecek konuşmalarımızı, tartışma-larımızı izliyorduk.

Birgün sendikada çalısırken bir tele-fonla ve çok acele grev yerine gelmem istendi. Ne olduğuna telefonda söyle-meyeceklerini belirttiler ve hemen gel-mem isteldi. Gittim. Beton İş'in Şube Başkanı Recep Gençoğlu beni karşıladı ve çabucak anlattı:

İşverenin talimatıyla büroda görevli bir memur, bahçedeki beton direkleri, güneşten çalınmalarını için hortumla sulamaya kalkmıştı. İşçiler bunun grev kırıcılığı olduğunu belirterek ona engel olmuştular. İşin içine assubay konuşmuş. İş-çileri tehdit etmiş. İşçiler paşuk bırak-mayacakları erleri beton direklerin yanına dizmiş ve grev kırıcı memura direkleri solumasını söylemiş. Memur solumaya

Yoksa arkadaşlara geri olmak vardı.

Mayra, nedir? ...
ABI ben Karaburun'da Kurtuş Cva Madeninde çalışıyorum. Halimiz çok kö-kü. Doğru dürüst para alamıyoruz, patronun fedaîli üç ayı var. Her gün dövüyorlar işçileri. Arkadaşlarla düşündük. Bizim patron gibi zorbanı hakından gelse bile DISK gelir dedik. Ben de arkadaşlar, ben DISK'in başkannı bilirim, dedim. Geldim seni buldum ağabey. Arkadaşlarla aramız-da para topladık. Aha paralar. Gelin bizi kurtarın.

Önce parasını geri verip ona sendika-nın ne olduğunu anlattık. Sonra da en ki-sa zamanda oraya geleceğimizi söyledik. Bir iki gün sonra gittik de Kurtuş Cva İş-letmesine. Kısa sürede örgütlenmeyi bi-tirdik. Sıkı bir grev patlatık ve bir hafta-da patronu dize getirip sözleşmeyi imza-ladık. İmza töreninde pek neşeliydik. Bir ara aklıma geldi. Beni İzmir'de bulan, şimdide işyeri temsilcisi olan arkadaşım as-selendim:

- Yahu ne zamandır soracağım, sen DISK'i nereden tanıydın da arkadaşların önüne düşüp gelip bizi buldunuz? Bizim içiçeği burnunda temsilci sırtı: - Betona direk fabrikasındaki grevi hatırladın mı ağabey? dedi.

- Evet.
- İşçilerin ellerinden silahlarını aldığı erleri de bildin mi?
- Evet.

- İşte ben o erlerden biriyim. Dört ay sonra terhis olup bu madene işçi girdi-ydim...



Eşref Okumus
Petkim-İş Genel Başkan Vekili

Gittim Türkler'in cenazesine... Hem de en öndeydim...

12 Eylül'ün ertesi günlerinde gözaltı-na alındım ve İstanbul'da bir askeri işken-

Süleyman Östün
Maden-İş Eğitim Dairesi Müdürü

Olamaz, heç olamaz, mümkünatı yok olamaz!..

"Mülkümüz yoktur bunun. Olamaz. Heç bir mümkünatı yoktur. Kapatamaz-lar bizim DISK'imizi."

DİSK diyor, "DİSK" diyor. Bir işçi, doğulu bir arkadaşım böy-le demişti bana yıllar önce: "Heç mümkünatı yoktur bunun" demişti. 1970'te. 14 yıl önce. 15-16 Haziran böyle işçi yürü-yüşünde demişti. Yürüyordu işçi işçileriyle birlikte. Tere, kana batmıştı. DİSK'i kırtarmak için yürüyordu. "Yaşasın Dİ-sik" diye bağıyordu. "DİSK kapatıl-maz" diye bağıyordu. Dil, damak kurumuştı. Sesi çatal catak çıkıyordu, kısılmıştı.

11 Haziran günü DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler bir basın toplantısı düzen-le-di ve yasa değişikliği ile işyalı iktidarı neyi amaçladığını kamuoyuna açıkladı. Basın toplantısında Türkler: "Girişimleri DİSK'i kapatma girişimidir. İşçi sınıfımız buna izin veremeyecektir" dedi.

12 Şubat günü DİSK yasa tasarımsı pro-testo mitingi için izin istedi. Yetkililer mit-ingine izin vermediler.

12 Şubat günü DİSK Yürütme Kurulu, DİSK'e kahrı sendika yöneticileri sendika işyeri temsilcileri toplantıya çağırdı. Toplantıya hemen bütün sendika yönü-ticileri ve işyeri temsilcileri katılmışlardı.

Daha sonra sendika yöneticileri, işyeri temsilcileri konuşular. O birliği ile örgüt-lerini savunma kararı aldılar, and içtiler.

Tabanın kararını İstanbul, 15 Haziran sabahı güneşle birlikte, 100 binin üstünde işçiyi meydan ve caddelerde görerek, "DİSK kapatılmasın, Yaşasın DİSK" hay-kırlarını duyarak öğrendi. Dört bir kol-dan yürüyordu işçiler.

Aşkam üzeri öğrendik... Kadıköy ya-sındaki işçiler Boğazi'ye geçip bir yakada-ki işyeri temsilcileri ile birleşmek isterken polis üzerlerine ateş açmış ve... ve polisler kun-surlarla Yaşar Yıldırım, Mustafa Baylan, Mehmet Gıdak şehit düşmüşler. Aşkam sıkıyönetim ilan edildi.

DİSK kapatılmadı...
İçerde, Davutpaşa kırsısında bir işyeri temsilcisi bana "kazandık" dedi. Doğru-ydu kazanmıştık!..

OKUYUCU POSTASI

Anlı şanlı Stuttgart Başkonsolosluğu

Sayın Stuttgart başkonsolosumuz bir haber dergisine verdiği demeçte şöyle diyor:

"Başkonsolosluğumuz bölgemizde yaşayan vatandaşlarımızın resmi ve özel gereksinimlerini karşılayabilmek ayrıca vatandaşlarımız her konuda bilgi vermek, aydınlatmak üzere tüm gücümüzle hizmet vermektedir."

Biz bırakık özel konuları, başkonsolosluğumuz her pasaport uzatmaya giden vatandaşımızın bile işlemlerinin uzunluğundan nasıl yakındığını bilmezmiş gibi konuşuyor sayın başkonsolos. Konsolosluktan içeriye girenlerin adob kurallarına aykırı bir biçimde ünlü sanatçıların arınmasını bir yana bıraksa bile, o kapıdan içeriye girildikten sonra vatandaşlara karşı takinli tavır görülmeye değer. Avrupa'da vatandaşların rezli etmekte, onlara özel olarak zorluk çıkarmakta bu konsolosluğun üstüne konsolosluk bulunmaz.

Geçenlerde 50 yaşında bir vatandaş pasaportunu uzatmak için konsolosluğa gitti. Giden kendisinin askerliğini yapıpıyıpıya dair belge istedi. Vatandaşın üzerinde böyle bir belge yok. Nüfus kağıdında yenilenmiş. Yaşlı vatandaş "Kardeşim yaşma bir bak" diyor. Bizim dünyadan haberi olmayan garibanı memur da "Ben ne biliyem senin asker kaçığı olmadığını. Gelir askerlik yaptığını dair belgeyi uzatmam pasaportunu" diyor. Sabahın henüz büyük skintiriala erişilebilir bahtıyarlığına ulaştığı günden onünden başını önüne eğerek anılıyor. Şu yaşımda, bir başka gün gene aynı kuyrukta bekleyecek. 50 yaşına varmış bu vatandaş o güne kadar hiç mi pasaport uzatmamış? Çakır kaçığı olabileceğini bir Stuttgart Başkonsolosluğu mu görebilmiş?

Bir başka vatandaş da başından geçen şu olayı anlatı:

Sekiz yıl önce eski pasaportu bitti diye yenisini almak için başkonsolosluğumuza müracaat etmiş. Yenisini vermişler, eskisini alkoymuşlar. Bu geri dönüş primleriyle ilgili kanun yürürlüğe girince ne olur ne olmaz diye, belki ızzam olur diye eski pasaportunu geri almak için başkonsolosluğa müracaat etmiş. Eskisini vermişler geriye. Her yerini "İPTAL" diye mühürlemişler. Fakat ilginç olan taraf şu ki, bu pasaportla 2 yıl önce Türkiye'ye mal çıkarmış. Vatandaş şöyle diyor: "Olacak şey mi bu? Benim 8 yıl önce başkonsolosluğunuz arşivlerine alınan pasaportumla 2 yıl önce nasıl olur da Türkiye'ye mal çıkartılabilir?"

Aynı iş iki vatandaşın daha başına gelmiş. İşte Stuttgart Başkonsolosluğumuz vatandaşlarına böyle hizmet ediyor.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/Stuttgart

Betriebsrat seçimleri yaklaşınca

1974 yılında Fritz Müller fabrikasında çalışmaya başlamıştım. 600 işçi çalışıyordu. Yabancı işçilerin durumu çok kötüydü. Kaynakçı olarak çalıştım orada. "Vertrauensmann" seçildim. Sonra da sendikamın işyeri temsilciliği başkanı oldum.

Birgün, fabrikamın dışından bir Alman baba, "Biliyor musunuz, Fritz Müller'in 2 fabrikası daha var" dedi. Baba bu fabrikaların adreslerini verdi. Bunun üzerine, Esslingen'de gazeteye iki defa param-lara ilan verdim ve öteki iki fabrikamın adreslerini de ilana koydurdum. İlan gazetesinde çıkmadı, ilan kestim ve kimse görmeden fabrikamın tahsisatına astım. Ancak 2 saat sonra aklı kaldı. Ama bütün işçiler durumu öğrendi.

Üç fabrikamın işyeri sendika temsilcilerini bir toplantıya davet ettim. Reutlin-

gen'den, Schwäbisch-Gmünd'den, Esslingen'den temsilcileri bizim fabrikamın Gasthaus'ta toplandılar. Her üç fabrikada da işçiler aynı işler için farklı farklı ücret alıyorlardı. Her üç fabrikada çalışan işçilerin saat ücretlerini Esslingen'deki işçilerin saat ücretleri gibi olmasını karar altına aldık. Günlüklerden Cumartesiye.

Pazartesi işe gittiğimde, dış kapıda 4 Alman işçi beni zaptetti. "Sen fabrikamızda girmek istiyorsun. Yeni işçi olduğundan seçimlere katılmadın. Ama işçilerin seçim için hazırladım. Patronun adamları kaybettiler. Betriebsrat işçilerin haklarını savunun 5 arkadaş işi sok-

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER

Üzere

Dayan ba bak sabaha az kaldı
Yavaş yavaş şafak sökmek üzere
Karabulut dağıldı, nazlandı
Çoban yıldızın çıkmak üzere

Tan yeri ağardı, doğuyor güneş
Seçiliyor artık mert ile kalif
Bir ulu meydana tutuldu güneş
Yığılter zalimi yıkmak üzere

Dayan ey Kemter, ırnağa dişe,
Az kaldı, zaman harcamca boşa
Eli nasırlılar girişti işe
Pışığı çöplüğe dökmek üzere...

Ozan Kemter
Celle

Duydun mu?

Kargalar paşa oldu
Üç tane parti kurdu
Olan fakire oldu
Duydunuz mu arkadaş?

Amerika kredi verdi
Bunu paşalar yesin dedi
Kimlerin cebine girdi?
Duydunuz mu arkadaş?

Amerikan doları
Paşaların yuları
Paşalar söyler yalan
Duydunuz mu arkadaş?

Hayrettin Erçin
Brumath-Fransa

Barışı arıyoruz

Girmemek için 2000 yılına silahlarla
Davet ediyoruz tüm dünyayı insanlığı
Çık git, diyorum aramızdan
Biz barışı arıyoruz savaşın arasından

Kan dolmuştu Hiroşima atomdan
Görmek istemiyoruz bir daha o manzaradan
Çık git, diyorum aramızdan
Biz barışı arıyoruz savaşın arasından

Kazanamazsınız o cansız yaratıklarla
Zulüm etseniz de fakir halklara
Sılıp atacağız sizi aramızdan
Biz barışı arıyoruz savaşın arasından

F. Coşkun/Münih

Sendikacı arkadaşlara açık mektup

Değerli arkadaşlar,
Ben Bad Kreuznach bölgesinde yıllardır çalışan sendikacı bir işçiyim. Ben sizlerin bir çoğunu sendika okullarında, sendikal toplantılarda, sendikal seminerlerde, 1 Mayıs'ta ve formlarda tanıdım. Sizlerle konuşum, soruları sordum, konuşmalarla aklımın yettiğince katıldım. Sormak istediğim soruları sizlere özel mektup göndererekte sorabildim ama diğer okur çalışan arkadaşlar da faydası dokunmayabilirdi. Onun için Türkiye Postası okuyan sendikacı arkadaşlarımdan bilgi istiyorum.

Sımdı gelelim benim problemime: Sizler okur çalışan bir işçilerin başına dikilip saat tutan saatçileri pek iyi bilirsiniz. İşte benim başım bu heriflerle belad. İşte bu haramzadeler saatı kaçıklardan bir başımıza dikiyorlar. Bu tutuklaştıktan bir müddet sonra...

Berlin'de her çeşit kitap gereksinimini karşılayacak

ARARAT MEDIENPRODUKTION

adlı bir dağıtım kuruluşunun bulunduğundan haberinizi var mı?

Bu kuruluş, bir yıldır özel olarak Türkiye'den kendi araçlarıyla getirdiği kitapların dağıtım ve postayla satışını, piyasanın çok altında fiyatlarla yapmaktadır.

İstedikiniz her çeşit kitabı, 4 hafta içinde adresinize postalayabiliriz. Ödemeler, fatura karşılığında, peşin olarak çekle ya da ödemeli olarak yapılacaktır.

Okumak isteyenleri, kitaplarına kavuşturan halkalar:

İsmarla-Faturayı bekle-Öde-Kitabına kavuş!

zincirinden oluşmaktadır.

Bağılantılı adresimiz:

Ararat Medienproduktion und Vertrieb GmbH
Donaustr. 1
1000 Berlin 44 Tel.: (030) 624 60 02

Türkiye'de olay yaratan yılın kitapları

Orhan Pamuk	Cevdet Bey ve Oğulları	16.-DM
Pınar Kür	Çarpıp Dönen Sular	8.50 DM
Lâfite Tekin	Sevgili Arsız Ötüm	9.50 DM
Nazlı Eray	Orpheé	8.50 DM
William Golding	Sineklerin Tanrısı (1983 Nobel ödülü)	10.50 DM

Bunları ve istediğiniz her kitabı, yukarıdaki adresten, ödemeli ya da çek göndererek sağlayabilirsiniz.

Türkiye Postası

Abone fişi

Adı-Soyadı:

Adresi:

Ülkesi:

Abone ücretini Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postscheckkonto 4614 32 - 100, BLZ 100 100 10 Postscheckamt Berlin-West hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunu Türkiye Postası Abone Servisi, Donau Str. 1, 1000 Berlin 44 adresine postalayınız.

ABONE BEDELİ:

F.Almanya 6 aylık 30.- DM 1 yıllık 60.- DM	Belçika 600 BF 1200 BF	Danimarka 120 krn 240 krn	Fransa 85 FF 170 FF	İngiltere 8.40 £ 16.80 £	Hollanda 35 G 70 G	İsviçre 95 Frn 190 Frn
--	------------------------------	---------------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------	------------------------------

lerin haklarını savunun 5 arkadaşça soktuk. Patron yalnızca 5 kişi seçti tebedil. 3.5 yıl çalıştım orada. Sendika temsilciliğine yoktu, kurdukluk. Beni başkan seçtiler. Bir gün Kalkuturaya yanıma geldi: "Senin akorduna bakacağız" dedi. Günde 11 parçayı çu yapabiliyordum. 11 parça yapımda geceleri kötü oluyordum. Yatağımda uyurken sıçramalar

tiği zaman canavarlaşıyor. İşçiler her fabrikada aralarında birlik kurmalıdır. Sendikalara üye olmalıdır. Türkiye Postası gibi gazetelere abone olmalı, gazetelerine haber göndermelidir. İşçiler çyle bölünmüşler ki, anlatamam size.

A. Balkan/Ostfildern

Mevcutları tükenmektedir, son kez satışa sunuyoruz!

14,8 X 21 cm ebadında 380 sayfa
bronz istampa baskılı bez cilt ve
ayrıca renkli ofset disk kapak.

oya baydar
türkiye
işçi sınıfı
tarihi (I)



İNOGRAPH

ISBN 3 - 923327 - 00 - 5

14,8 X 21 cm ebadında 256 sayfa
Bulgarcadan Türkiye'ye çeviridir.
Ofset-Nitrolake karton ciltlidir.

ATATÜRK
DÖNÜNDE
SOVYET TÜRK
İLİŞKİLERİ
Dr. Dimitir Vandov



İNOGRAPH

ISBN 3 - 923327 - 05 - 6

Yukarıdaki iki yapıt, depomızda çok az miktarda innmş bulunduğundan, tasfiye etmekteyiz. Bu nedenle, lüks ciltli her kitabın satış fiyatlarını asıl fiyatları olan 24.80 DM.'dan 19.80 TL'ye bulunuyoruz. Bu fiyat elzimde bulunan az sayıdaki kitaplar tümüyle tükeninceye kadar geçerlidir ve yalnızca posta ile ödemeli olarak gönderilir. Dayuturuz.

SİPARİŞ KUPONU

Adı, soyadı:

Adresi:

İsmarladığınızı işaretleyniz: ☐ adet Oya Baydar ☐ adet Dimitir Vandov

İmza:

Sipariş Adresi:
INFOGRAPH - Neuhoftstr.19, 6000 Frankfurt a.M.1, Tel: 0611 / 59 45 23

ikişer gün dağıtım yapıyor. Yayımları saat işinden hiç mi hiç anlamıyor. Her saat tüklenen kızı, bir önceki çarşız kurbanlık koyun gibi çrpıp duruyor. Herife saat tutma esasında bir soru sorup onun doğduğuna pışman edemiyor. Akort dakikalarını düşürmek için saat tutulurken çalmayı ayarlıştırıyor. Yavaş çalmışya başladığımda da "Sen kaçın yavaş çalmışyorsun" diyerek hiddetle tepki gdiyor, ama daha sonraki günlerde tekrar geliyor.

Patronun önderde, işletme toplantılarında konuşabilen ben, bu saatçilerin önünde onlara hiç mi soru yöneltemeyeceğim yani? Saatçinin önünde çarşız içinde kurbanlık kuzu gibi belele-nip durmak işi olarak benim onuruma dokunuyor. Herif geliyor ve kafadan (Leistungsged) diye bir sayı yazıyor ve utanmadan da bana malediyor. Burakamı bu nereden buluyor, nasıl ölçüyor? Bu belki ayrı bir konu. Ama ben saat tutulurken ağzımı kapatıp duruyorum artık. Bana konuşabilmek için destur verin. Taşı gedine koyabilecek sorular öğretin bana ki, herifin hesabını allak bullak edebileyim. Heriflerin artı değere nasıl el koyduklarını da bana yıllar önce-yi yine sendikacı bir arkadaş söylemişti. Bu konuda da umutluyum. Cevaplarınız gelince, ben bilgile donanmış ve pratikle uygulamışa sonuç hakkında sizlerle Türkiye Postası kanalıyla bilgi vereceğime dair şimdiden söz veriyorum.

Adının açıklanmasını istemeyen
bir okur/Bad Kreuznach

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günleri çıkar. Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. Verantwortlicher Redakteur: Ahmet Kardam Zentralkredaktion und An-schrift aller Verantwortlichen: 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. Tel: 624 60 02 Herstellung, Eigenvertrieb Druck: Henke, Rollenoffset, 1 Berlin 48, Santistr. 49, Banka Hesabi: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postscheckkonto 481432-100, BLZ 100 100 10 Postscheckamt Berlin-West Abone Kuponları: F.Almanya ve BatıBerlin'de 6 aylık (12 sayı) 30. DM, 1 yıllık (24 sayı) 60. DM. Tamsilçilikler- Fransa: Paris, Tel: 01-25 26 26 90, F.Almanya: Frankfurt, Tel: 0611-68 41 98, Belçika: Brüssel, B.P. 83 Hollanda: Amsterdam, Tel: 020-942323, İngiltere: Londra, Tel: 01-801 7046, Danimarka: Kopenhagen, Tel: 01-707 506. İsviçre: Stockholm, Tel: 08-367 576

GÜLDÜŞÜN



BİR İŞÇİ TUSİAD KONGRESİ'NE GİTTİ, HALİT NARİN'İN KONUŞMASINI DİNLEDİ VE...



4. Dünya Savaşı

Einstein'a sormuşlar:
- Sızce Üçüncü Dünya Savaşı nasıl olac-
cak?
Ünlü bilgin gülmüş:
- Üçüncü Dünya Savaşı olmayacak ama Dördüncü
Dünya Savaşı'nı taş, sopa, ok ve yaylarla
yapacağımız kesin...

...

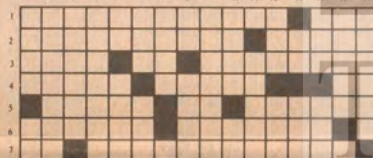
Bu kez de Bernard Shaw'a sormuşlar:
Acı şakalarıyla ünlü yazar omuz silkinmiş:
- Savaş nasıl olacak?
Acı şakalarıyla ünlü yazar omuz silkinmiş:
- Bensiz olacak, demiş...



BİLMECE - BULMACA

Bulmaca

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16



SOLDAN SAGA
1. Halen sürgün-
de yaşayan, Sili
Komünist Partisi
Birinci Sekre-
teri-Tanrı tanı-
maz, 2. Moli-
er'in Scapin'in
Dolapları oyunun
A Vefik Paşa tarafından
yapılması uyarla-
ması. İki söz-

Hece
Bulmacası

Aşağıdaki alfabe sırasına sokulmuş he-
celerin tümünü kullanarak soruları yanıt-
layınız. Sorularda Türk edebiyatının, çağ-
daş sanatçıların soyadları (İkikâat: Sade-
ce soyadları) sorulmaktadır. Yanıtları aynı
sıra koyup ilk harflerini okuduğunuzda
ise Alman şair ve tıbbi sanatının en bü-
yüklerinden birinin adı ve soyadı çıkacak-
tır.

ANLI SANLI YAZARLARDAN...

...ALLI PULLU SEÇMELER

Desteklemesine destekleyecek de "mecburmuş" gibi
görünmeyecek

... Hepimizin siyasi temayüllerimiz ne olursa olsun, uygulamaya konulan
kararlara yardımcı olmamız gerekir. Çünkü ekonomik başarının meyvelerini
ülke ve millet olarak hep birlikte paylaşacağız. Bu açık gerçekçe rağmen
iktidar yetkilerinin "herkes bizi desteklemeye mecburdur" imajını yaratacak
söz ve davranışlar içine girmesi çok yanlışır... Özetle diyoruz ki ülkemizin
çıkarı için alınmış kararların başarısına yardımcı olmaya evet, "Mecburi-
yet"e mahkum ediliğimiz havasının yaratılmasına kesinlikle hayır...
(Selçuk İrdem, 19 Ocak, Son Havadis)

Daha beş yıl açlık çekilecek, sonra... sonra da alışıllacak...

Eğer geniş halk kitlelerinin, iş adamlarının ve diğer kesimlerin 1984
yılı içinde birdenbire rahata kavuşacağını bekliyorsanız, yanlışlıyoruz de-
mek. Aslında 1984 yılı, daha ileride, yani beş yıl sonra ulaşılması ta-
sarlanan daha rahat ve daha ileri düzeyin başlangıcı yıldır... (Mehmet Bar-
las, 20 Ocak, Milliyet)

Allah allah, acaba bu "sol" hangi sol ola?

... Batı emperyalizmine karşı olmak Batı Avrupa değerlerine bağlı olma-
mayı uzun yıllar birbirine karıştırıp kısıp bir Batı düşmanlığı saplantısını
neredeyse temel davranış kuralı olarak benimsemiş olan Türk solunun
bir gün Avrupa Konseyi'nden ayrı düşünmeğe gereğini canla başla
savunabileceği hiç akla gelmezdi... (Mümtaz Soysal, 20 Ocak, Milliyet)

Bir bilse nerede olduklarını, ihbar edip avantajını
alacak ama...

... Barış Derneği davası hükmüne bağlandı. Şimdi sıra temyiz safhasında.
Gerekçeli karar açıklanınca dosya temyize gidecek. Mahkum olan sanıklar
da hapis hane de bulunuyorlar. Ama haklarında hükümler beraber tevkil ka-
rarı verilen diğer sanıklar ortada yok. Anlatıyorlar. Bu altı kişi nerede belli
değil? Bir tanesinin gelip teslim olduğu yok. İçlerinde milletvekiliği yap-
mış kişilerin de bulunduğu sanıkların izleri bulunamadı. Yoksa yurtdışına
mi kaçtılar? (Ergun Göze, 22 Ocak, Tercüman)

Son tahlilde Amerika'nın da yararını düşünenler...

... Yalnız unutulmamalıdır ki bizim bu meselede aldığımız vaziyet sadece
Türkiye'nin çıkarına değil, son tahlilde Amerika'nın da yararındır...
Bundan dolayıdır ki Kıbrıs çabamızı bizim kaşımamız kadar aleyhimize
bir unsur düşünülemez... (Metin Toker, 24 Ocak, Milliyet)

Kavganız gizlice yapsanız, yazarlarınızın millete
anlatamıyor

... İsadamlarına bakınız... Milletten gözü önünde kavsa ediyorlar. Deri-



yalnız yarılmış yapılmış (iki söz-
cük)-Konuşma-
da yabancılığı
belli eden hafif
söyleşi kusurla-
rı,3. Gelmemiş-
emiş en büyük
devrime adını
veren ay-Kar beyaz-Bir ürünün ya da eylemin iyi ve kötü yanlarını ortaya koyan
inceleme, 4. (Tersi) Genellikle göbeğlerini kullandığı, su, süt, peynir gibi yiyecek ve
içecekleri taşıyama yarayan, hayvan derisinden yapılmış kap - Üstelemek -Sıcak ye-
mek, 5. İtfaiye, polis, cankurtaran araçlarının keskin sesli düdüklarine denir - Eski
dilde su - Karmasık, karmak çörmek, 6. Atın ayağına takılan köstek için Ege ki-
yarlarında kullanılan Rumca köklü bir sözcük - Kurtuluş Savaşı'nda savaş sakatları-
nın iyileştirilmesi için bir çeşit hastane haline getirilen bir iç Anadolu köyü, 8. Çok
değil - Belediy, muhtarlık, il genel meclisi, belediye meclisi gibi seçimlerle işbaşı-
na gelen çeşitli birim ve organlarını tümüne birden verilen ad (iki sözcük), 8. (Tersi)
İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin ideolog ve propagandacılarından, Cumhuriyet dönemi-
nde de CHP içinde etkin görevler üstlenmiş ünlü bir gazeteci (söydet: Yalçın),
9. Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin para birimi - Eski dilde su - Firavunlar dönemi-
nde Mısır halkının taptığı tanrı, 10. Efsaneye göre Türk ulusunun, her yanı deniz
dağlarla çevrili vadiden çıkarken klavuzluk eden dişi bozkurt - Türkler, İranlılar ve
Araplar arasında bölüşümek, Ortadoğu'nun yetiştirildiği büyük bilim ve sanat
adamlarından biri, 11. Kaldıraç - "Ayakların yerden kesilecek biçimde iteri ya da yu-
kara doğru hıza hareket ettir" anlamında bir emir, 12. (Tersi) Kapitalist pazarla satıl-
mak üzere üretilen mal - Yakacak odunların ağırlığını ölçmek için kullanılan bir bi-
rim - Federal Alman markının kısayazılığı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: (Tersi) Bir konu ya da metnin yaklaşık olarak içeriği - Ana-
dolular ya özgu hamur içlerinden, sağta yapılan ve dürtülenekler yenen bir tür pide,
2. Türk karkatürüne 40 yılı aşkın hizmet etmiş, her zaman emekçilerin karkatür-
risti olmuş, en son **Politika** gazetesinin günlük çizeri olarak çalışmış ve geçtiğimiz
yıl yitirdiğimiz ünlü karkatür ustasının soyadı - Suriye Devlet Başkanı'nın ikinci adı
(Birincisi: Hafız), Köktülüğün tersi - Köktülüğe yardımcımlık, suç ortaklığı yapmalar,
4. Japonya'da feodal bey ve da sövalye - (Tersi) Şişe, cam gibi yüzeyli üstüne ya-
yılan bir süsleme türü, billur, 5. Kimyada krom - Geometride bir çembere tek bir
noktada değen doğru - Tüfek, alta, aç, tuzak, ok gibi aletlerle suda ya da karada
evcil olmayan hayvanları yakalama, 6. Aşırı kabaklılara karşı kullanılan ama kendi
de oldukça kaba bir ünlüm - (Tersi) Güzel, canayakın, çekici, 7. Türklerin gelecekle
içkisi - "Edele eder" anlamında bir ünlüm - İçpede büyük yönetim birimi, 8. Milli
Eğitim Bakanlığı'nın eski adının kısa yazılışı - Yayıp bir çocuk oyunu, 9. Nüfusun
hemen tümünü Türklerin oluşturduğu bir Sovyet Cumhuriyeti, 10. Şehzadelerin
eğitimiyle görevli vezirlerine denir - Cihet, istikamet - Sonun tersi, 11. Doğu Ana-
dolulu'da bakan çıkıranlar bir maden kasabası, 12. (Tersi) Ün, şöhrat - (Tersi) Yazın
sneak ayarından güneyden esen bunalıcı bir rüzgar (iki sözcük), 13. (Tersi) Türk Ha-
va Yolları'nın uluslararası hava trafiğinde iki harflı kodu - Yozlaşmış, bozulmuş
kişiler için kullanılan Fransızca bir terim - (Tersi) Eski dilde "kenar" anlamında bir
geometrik terimi, 14. Başkaldıran, otoriteye boyun eğmeyen - Gözün bir bölümü -
Yurt dışındaki işçilerin dövizlerini Türkiye'ye çekebilmek için yurdudmuş bir banka
hesabı biçiminin kısa söyleyişi, 15. Yan, iki karşı güten birim tutan - (Eski dille)
Geçiş, aşarak geçiş, 16. Hükûdarşın ya da kadın akrabalığın kocası - Ege bölgesinde
iki katlı gelecekle köy evlerine denir.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Hasanen Reyh, 2. Aragon - AA - Arda, 3. Nisap - Artizanlık,
4. Ez - Dumas - Asa - Rh, 5. Fothka - İlanhiyaye, 6. İner - Apsik - Ran, 7. Yap -
Erbt - Eas, 8. Aidat - Auç, 9. Tahsin İncirci - Is, 10. Elak - İfan - Arzen, 11.
Rarah - Amup - U - 12, 13. Nasrettin Hoca.
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Hanefi Yeter, 2. Arizona - Alan, 3. Sas - Tebahur, 4.
Agadlı - İskan, 5. Nopuk - Edl - Ha, 6. En - Maarani, 7. Aa - Potifar, 8. Narsist -
Name, 9. Hat - Li - Acnut, 10. Ası - Pt, 11. Yazan - Tra, 12. Krasin - Ucrun, 13. Ednah -
Enizah, 14. Lal - Araç, 15. İsyas - İnci, 16. Tekben - Is - Ra.

BA - BEH - CAN - CI - CÖ - DI
DU - E - ER - Gİ - GUZ - HIZ - LA
LI - LI - DU - MERT - MO - NA - NAR
NE - NUS - O - OG - PI - RAM - RA
RAN - RAN - RAN - RE - RE - SA - TA
TAN - VA

1. Köy enstitülerinin yetiştirdiği sanatçı
kuşağından bir şair (17 Nisan Haritası)
2. Ünlü bir gazete fikrancı ve oyun yaza-
nı (Cengiz Hanın Biskikeli)
3. Sinemada gerici bir ideolojik çizgiyi
savunan ama işinin ehli bir rejisör (Yor-
gun Savaşçı)

4. Çağdaş Türk şiirinin usta ama en ka-
ramsar ve bireyci şairlerinden bir (35 Yaş)
5. Şiirleri kadar intihar girişimleriyle ünlü
bir şair (20. Yüzyıl Senfonisi)

4. Çağdaş Türk şiirinin usta ama en ka-
ramsar şairlerinden bir (35 Yaş)
5. Şiirleri kadar intihar girişimleriyle ünlü
bir şair (20. Yüzyıl Senfonisi)
6. Hem şair hem de müzik sanatçısı ola-
nık ünlü ve **Fantourti** ile plak yapı
7. Roman dalında ülkenin beklisi de en
verimli şair (Kutsal İsyân)

8. Lotus edebiyat ödülünü kazanan genç
kusaktan bir şair (Mustafa Suphi Destan)
9. En büyük şairimizin soyadı
10. Genç kusak oyun yazarlarımızdan bir
kadın sanatçı(Nereye Payladır?)

11. Felsefede, di sorulan ve sanat eleştir-
men (1978'de faşistlerle öldürüldü)
12. Genellikle gazetelerde yazan bir sanat
eleştirmenimiz
13. Cumhuriyet döneminin ilk şair ve ro-
mancılarlarından (Bursa'da Zaman)

Sözcük Bulmacası

Bu sayının ana sözcüğü:

İSTANBUL

Üretilenler sözcük sayısı: 81

Geçen Sayının Çözümü

Geçen sayıda sorduğumuz "Karakeşe"
sözcüğünden bizim ürettiğimiz 45 anlamlı
sözcük sunularından oluşuyor:
Ak, Ar, Ö, Er, Re, Es, Ek, As, Kar, Kas,
Ks, Sök, Aks, Ark, Erk, Sek, Ses, Sar,
Araç, Asa, Aka, Aka, Örs, Kara, Arak, Kaka,
Kaka, Saka, Söke, Söke, Arka, Kara, Köse,
Araç, Sara, Arsa, Ökse, Ark, Aka, Akşak
Söker, Asker, Karas, Sark, Ker.

... İfademizi bakınız... Milletin gözü önünde kavga ediyorlar. Dert-
leri nedir? Neyi paylaşamıyor? Bunu, sokaktaki sade vatandaşta anlat-
makta güçlük çekmekteyiz... (Rauf Tamer, 24 Ocak, Tercüman)



**Bunu "doğru bulduğunu" anladık da, bunu nereden bulup
çıkardığını anlayamadık**

... Özal Hükümeti, İktidârının ikinci ayı dolmadan orta sırma ve geniş
kesimlere milli gelirden daha fazla paylar aktarmaya başlamış. **Bunu
doğru buluyoruz.** Çünkü özellikle 1976'dan başlayarak, orta sınıf, enflasyon-
dan, anarşizim, yokluktan ve geçim sıkıntısından altından ezilmisti... Haytın
yeni bir kalkınma hamlesi için daha yoğun çalışma beklerken, bunu yeni bir
"kusak sıkma" dönemi vadi ile başlatmak hatalı olurdu. Bozulmuş sosy-
al adalet dengesi, ücretliler ve diğer vergi yükümlülüklerine biraz dü-
zeltmek işe başlamak Özal hükümetinin akılcı bir davranıştı...
(Mehmet Barlas, 28 Ocak, Milliyet)

İktisadi ferahlık mı var, gibi mi görünüyor?

... Yarn 24 Ocak tedbirlerinin dörcüdü yıldırdı... Boğulmakta olan
ekonomiyi süyon üstüne çıkarın kararları böyle biçide, Turgut Özal
hazırlamıştı. İki buçuk yıl o kararların uygulanmasından birinci derecede
sorumlu olan da Özal'dı. İktisadi durumda bir ferahlama olduğu için,
gimdi başbakan olarak, yeni bir irade ve taze bir azimle mekemetimiz-
i bambaşka bir ekonomik dinamizme götürüyor. 1981 sonuna doğru,
Türkiye dış çevrelerde İktisadi yünden güncün gibi göründüğünde, özellikle
Amerikalı bancılar Özal'dan "Mucize mimarı" diye söz etmeye baş-
ladılar. Bakalım Başbakan Özal, Türkiye'nin yeni iktisadi düzünden mu-
cizeler yaratabilecek mi?... (Talat Halman, 25 Ocak, Milliyet)

Özerklik fikrde ve ilimde ise Doğramacı niye gereklidir?

YÖK'ün kuruluşu üniversitemizi bir anarşi alanı olmkaktan kurtardı.
"Özerklik fikrde ve ilimde" görüşünü getirdi ve sağlamlastırdı. YÖK'ün
başına İhsan Doğramacı gibi yabıcı, tecrübeli, tavanser, tarafsız ve
cesur bir bilmil yöneticinin getirilmesi de hızlı "reform"un iki aygacı bir
pabuca soktuğu hengamede mekemetimizin bir talih oldu... (Ahmet
Kabaklı, 28 Ocak, Tercüman)

Yenilemez, yutulmaz, yanına yaklaşılmaz bir millet

... Elli milyonluk nüfusumuzla 20. yüzyılın son devrelerinde dünyada
sekiş, onbeş batma otuz milyonluk devletlerin rol alı, sahnede görüldükleri
bir zamanda, hisse perde arkasından süflüklü yapmamız bize yarasmıyor.
Türkiye artık bu nüfusu ile yenilemez, yutulmaz, yanına yaklaşılmaz bir
millet olmak lazımdır gelir... (Cihat Baban, 28 Ocak, Son Havadis)

Askerlik çağındaki gençlerin aileleri de bedelin düşürülmesi isteminde diretiyorlar

Federal Almanya'nın dört yanında gençler bedelli askerliğe karşı eyleme geçti

Yurt dışında bulunduk
20 bin Marklık olduk
Acma kollarını Özal
Biz gençler birlik olduk

Federal Almanya'da Türkiye'li gençlerin bedelli askerlik uygulamasına karşı başlattıkları kampanya genişleyerek sürüyor. 20 bin Marklık askerlik bedelinin yükü altında ezilen anne ve babalar da gençlerin başlattıkları bu kampanyaya aktif olarak katılmaya başladılar. Federal Almanya'nın bir çok kentinde "Bedelli Askerlik Çağındaki Gençler" adı altında kurulan komiteler, düzenledikleri toplantılarla ve diğer eylemlere ailelerini de daha geniş bir biçimde katmak için özel çaba harcıyorlar.

Son onbeş gün içinde Essen, Siegen, Wiesbaden, Münster, Schwäbisch-Gmünd, Mühlh, Stuttgart ve Ehrenberg kentlerinde de bedelli askerlik çağındaki gençlerin temsilcileri katıldılar. Wiesbaden'deki toplantıya 300 kişi katıldı. Yüzlerce genç ve ailelerinin katıldığı bu toplantıların sonucunda Özal hükümetine ve Bonn Türkiye Büyükelçiliği'ne telgraflar çekilerek askerlik bedelinin düşürülmesi istendi. Bu arada gençlerin kurdukları komitelerden bazıları "bedelli askerlik" konusunda özel bültenler yayınlamaya başladılar. 4 Şubat günü Karlsruhe'de düzenlenen "Askerlik Çağındaki Gençler Gecesi"ne 150 genç ve aileleri katıldı. Gecede gençlerin oynadıkları ve askerlik çağına gelmiş çok sayıda bir ailenin durumunu anlatan piyes büyük ilgi gördü.

Bedelli askerlik uygulamasına karşı başlayan ve genişleyen süre kampanya Alman İlerici ve demokratik kamuoyu tarafından da destek görüyor. Gençlerin, 20 aylık askerlik yapmaktan istenilen Federal Almanya'daki işyerlerinin, oturma ve çalışma haklarının korunması yolundaki istekleri yabancı düşmanlığına karşı eşit hakların verilmesi mücadelesinde bir parçası oluyor. "Bedelli Askerlik Çağındaki Gençler" adıyla kurulan komiteler Federal Alman hükümetine Türkiye hükümetinin bu konuda özel bir anlaşma yapmalarını istiyorlar.

- **Özal Hükümeti askerlik bedelini 5 bin Mark'a indirdi**
- **20 ay askerlik yapacakların oturma ve çalışma hakları korunsun**
- **Öğrenciler ve işçi ailesi gençler de bedelli askerlik kapsamına alınsın**
- **Bugüne kadar 11 bin ve 20 bin Mark ödeyerek askerlik yapmış olanlara aradaki fark geri ödensin**
- **Bedel için alınan dövizler silahlanma için değil, yeni işyerleri açılması için harcarsın**



Siegen'deki eylemde gençler toplu halde

Hannover'de yerli-yabancı yüzlerce ilerici "Bozkurtlar"ı protesto etti

- **SPD'nin ağırlıkta olduğu kent idaresinin Bozkurtlara salon vermesi, SPD içinde de sert tartışmalara yol açtı**

Hannover'de 4 Şubat Cumartesi günü Türk Federasyonu'na bağlı Hannover Ülkü Ocakı'nın "Kültür Gecesi" adı altında yapmak istediği toplantı, 1500'ün üzerinde Alman, Türkiye'li ve İranlı anti-faşist tarafından protesto edildi.

Hilmi Şahbali, Ozan Arif gibi tanınmış gerici, sözde "sanatçıların" ve neonazi şeffahların Michael Quinn'ın katlikaçağı öğrenilen gecenin engellenmesi için Türkiye'li ve Alman anti-faşistler çeşitli girişimlerde bulundular. Yapılan basın toplantısında gecenin içeriği konusunda bilgi verildi ve kent idaresine ait olan salonun Hannover Ülkü Ocakı'na verilmemesi istendi. Çeşitli Alman demokratik örgütleri ve kişiler kent idaresine basyarak, gecenin yasaklanmasını ve kent idaresi-

duğu, bundan ötürü gecenin de yasaklanamayacağını bildirmesi üzerine anti-faşist kuruluşlar bir protesto yürüyüş ve mitingi yapma kararı aldılar.

33 Alman, Türkiye'li ve İranlı örgütün desteklediği ve 1500'ün üzerinde anti-faşist katıldığı yürüyüş saat 12'de Opernplatz'da başladı ve kentlin en işlek caddelerinden geçerek saat 14'de gecenin yapılabacağı salonun (Stadthalle) önüne geldi. Salonun çevresi "NATO telleri" diye anılan dikenli tellerle çevrilmiş ve binlerce

rinde polis tarafından kordon altına alınmıştı. Salonun önünde 17'ye kadar süren ekilli protesto eylemi, 17.30'da yapılan kısa bir mitingle son buldu.

Başarılı geçen eylem sonucunda, Bozkurtların düzenledikleri geceye çok az sayıda katılımları olduğu görüldü. Öte yandan kent idaresinin faşistlere salon vermesi, SPD içinde sert tartışmalara yol açtı. SPD'nin bir bölümü Ülkü Ocakı'nın kapatılmasını il dilekçe verirken, Türk Federasyonu'na bağlı örgütlerin katılması için girişimlerini sürdüceklerini ve Türkiye'deki demokratlarla dayanışma içinde olduklarını belirttiler.

Frankfurt Halkevi'nin Genel Kurulu toplandı

Frankfurt Türk Halkevi'nin 17. Olağan Genel Kurulu 14 Ocak günü DGB salonunda "Barış, Özgürlük ve İş" belgisi altında toplandı. FİDEF, DGB bölge yönetimi, IG-Metall bölge yönetimi, VVN, DFL, SDJ Hessen Başkanı, DKP Frankfurt şubesi, FİDEF'e bağlı örgütlerin ve bölgedeki Türk ve Kürt örgütlerinin dayanışma mesajı gönderdikleri Genel Kurul'da, TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioglu, Maden-İş Başkanı Bahtiyar Erkul, DGB Yabancılar Sekreteri Naci Güreşir ve Türkiye Barış Derneği yöneticisi ve gazetemiz yazı kurulu üyesi Oya Baydar birer konuşma yaptılar.

Atom füzelere karşı direnişin güçlendirilmesi, Türkiye Barış Derneği ile ve demokrasi güçleriyle dayanışmanın yükseltilmesi ve benzeri kararların varışına

kiye meclisinin bu kararları bir an-
laşma yapılmaları isteniyor.

Gençlerin Federal Almanya'da başlat-
tıkları örgütlenme hareketinin önümüz-
deki günlerde Batı Avrupa'nın diğer ül-
kelerinde de başlaması bekleniyor.

Hürriyet ve Tercüman'ın muhabirleri Bedelli askerlik danışmanı (!)

Münih'te her yere birlikte giden,
birlikte röportaj yapan, birbirleri-
nin resmini çekip gazetelerine basan
iki gazeteçi (!) var: **Hürriyet**
muhabiri Mustafa Fındık ile **Tercü-
man** muhabiri İrfan Sezer.

Bu iki **yapışık** kardeş, BMW fabri-
kasında çalışan askerlik çağındaki
gençlerin düzenlediği toplantıya
katıldılar. Gençler onlara da söz
verdiler. **Hürriyet** muhabiri **Fındık**,
gençlere boşuna uğraştıklarını söy-
leyerek şöyle konuştu:

- Gençler, **umudunuz** kınımak iste-
memen ama, **askerlik bedeli** düşmez.
Çünkü o bir yasadır. Yasa değişmez.
Bosuna uğraşırsınız.

Fındık'ın bu sözleri geniş protes-
tolarla ilgili açınca, arkadaşın hem
de içine düştükleri kötü durumu
kurtarmak için **Tercüman** muhabiri
Sezer söz alarak şöyle dedi:

- **Zamanın Savunma Bakanı Ba-**
yalıkın **in** **maşı 8 bin dolarıdır. Onun**
ve onun **gibilerinin** **rahatı** **yi** **olduğu**
için **gençlerin** **durumunu** **anlatıyor**
var. Askerlik bedelini 20 bin Mark
yaparlar, bunu **kendi** **malı** **du-**
rumlarına **göre** **hesaplandır. Ama**
gençlerin **durumunu** **şimdi** **inceleniyor.**

Tercüman gazetesi muhabiri Se-
zer ile **Hürriyet** muhabiri **Fındık**
böylece askerlik bedelinin 11 bin
Mark'tan 20 bin Mark'a nasıl çıkı-
ldığı sorusuna (1) bilimsel bir
açıklama getirtilirken "yasa de-
ğişmez", ya da "durumunuz inceleni-
yor" diyerek kimlerin "hürriyet"i
için kimlere "tercüman" oldukla-
rını bir kez daha ortaya koydular.

örgütleri ve kişiler kendi idaresine baya-
rak, geçenin yasaklanmasını ve kendi ida-
resine bağlı binaların faşistlere verilmeme-
sini istediler.

SPD'nin ağırlıkta olduğu kendi idaresi-
nün, **Ülke Ocakı'nın** yasal bir kuruluş ol-

KKDK ve Kürt Halkevleri birleşti

Federal Almanya'daki Kürdistanlı de-
mokratik kitle örgütlerinden **KKDK** ile
Kürt Halkevleri'nin bir süreden beri sür-
dürdükleri birleşme çalışmalarının sonuçlan-
dı ve 4-5 Şubat ayında Frankfurt'ta ya-
pılan "**Birlik Kurulayı**" ile iki örgüt aynı
gati altında birleştiler.

49 delegenin ve çok sayıda konuk ve
dinleyicinin katıldığı **Birlik Kurulayı**nda
ortak örgütün adının **KURD-KOM** olması
kabul edildi ve 7 saat ve 3 yedek süreden
oluşan yeni yönetim seçildi. Birinci günün
akşamında kültür programında da yer al-
dığı kurultaya çeşitli demokratik örgütler-
den 30'un üstünde kutlama mesajı geldi.



Ülke Ocakı'nın düzenlediği toplantıya 1500'den yerli ve yabancı ilercisi protesto etti.

Konsolosluk muhabirimizin el koyduğu pasaportunu geri vermek zorunda kaldı

Münster Konsoloslugu, aynı zamanda **Türkiye Postası** Gelsenkirchen muhabiri de
olan **IG-Metall Sendikası üyesi Hakkı Öztürk**'ün el koyduğu pasaportunu, başta **IG-**
Metall Sendikası olmak üzere birçok ilercisi örgüt ve kişinin protesto ve dayaniş-
ması karşısında, olaydan 7 ay sonra 29 Aralık 1983 tarih ve 8494 sayılı bir yazı
ile hiçbir gerekçe göstermeden iade etmek zorunda kaldı. Muhabirimiz **Hakkı Öz-**
türk, 28 Mayıs 1983'de oğluna pasaport çıkartmak için konsolosluga başvurmuş ve
Münster Konsoloslugu, hiçbir gerekçe göstermeden muhabirimizin pasaportuna el-
koymuştu.

CÜNEYT BAŞBUĞ NOLUKTA

70 milyon yıllık serüven sürmelidir!

Son iki üç yıl içinde doğanlar 2000 yılında en deli
yaşlarında olacaklar. Yeni bir yüzyılı onyedi, onsek-
zi, ondokuz yaşlarıyla karşılayacaklar. Yaşamın
tüm alanlarında baş döndürücü bir hızla süren
değişim gözünüze alınırsa onların 31 Aralık 1999
akşamını nasıl bir ortamda, ne denli değişik du-
ygular içinde geçireceklerini kesin olarak tahmin
edilemez olanağı değil. Ama şu bir gerçek ki
felaket eğlenecektir.

Şimdilerde ortalıkta kosturup duruyor çoğunluğu.
Dünyayı kendine özgü yöntemlerle tanıtmaya ça-
lışıyorlar. Amerikalı tanınmış çocuk doktoru Benja-
min Spock "bir çocuğun ilk iki yılının insan-
oğlunun tüm serüveninin göstergesi olduğunu"
soyluyor. Gerçekten de öyle. Afrika'da Rift vadi-
sinden günümüze 70 milyon yıldır süren insanlaş-
manın kısa bir özeti, bir çocuğun ilk yılları. Ayak-

lanma, elini kullanmaya başlama, toplumsallaşma-
sı, çevresiyle iletişimi yani canlıların insan olması
çok çok uzun bir zaman parçasının ürünleri.

70 milyon yılla karşılaştırdığımızda 2000 yıl çok
önemsiz gibi görüldüğü. Oysa insan doğayı yönet-
meyi, yaşadığı toprak parçası üzerinde egemenli-
ğini bu küçük zaman dilimi içinde perçinledi. Çok
daha önemlisi içinde bulunduğumuz yüzyılda in-
san, doğanın ötesinde toplumsal olayları beyni
ve elleriyle kavramaya başladı.

İnsanoğlunun toplumsal gelişmeyi kavraması gerçe-
ği, bugün geleceğe her zamankinden çok daha
iyimser olarak bakmamızı sağlıyor. İnsan için ge-
lecek, artık belirsizlikler, umutsuzluklar, kötümser-
liklerle dolu varsayımların uzağında olduğundan
2000 yılını en deli yaşlarıyla karşılayacak olanların
çokusuna bugünden katlabiliyoruz. Ve yine aynı

demokrasi güçleriyle dayanışmanın yansı-
sı, gelişmesi ve benzeri kararların yürü-
tür, **Türkiye Postası'nın** yayınlaştırılması
kararının da alındığı Genel Kurul, yeni
yönetim organlarının seçimiyle son bul-
du.

RETID'in Genel Kurulu toplandı

Geçtiğimiz Ocak ayının sonunda
Recklinghausen Türk İşçileri Derneği'n-
nin (Retid) 7. Genel Kurulu yapıldı.
320'den çok maden işçisinin ve çok sayı-
da konukun katıldığı Genel Kurul çağı-
maları yanında bir de çocuk şehitliği du-
zenlendi. Genel Kurul davetisiyle uyar
karşılığında katılan çocuk sayısı 150'nin
üstündeydi.

Davetiler arasında bulunan **FİDEF**
Genel Sekreteri **Ali Çağlar**, Bank-Sen
Genel Başkan **Kemal İlhan Geçit** ve **Fuat**
Bultan'ın konuşma yaptıkları Genel Ku-
rul'a T.C. Münster Başkonsolosu **İrfan**
Saruhan da başarı mesajı gönderdi.

nedenleri bugünden duyduğumuz bu çokşunun
önüne çıkacak tüm engelleri savsamyasa karar-
lıyız.

ABD emperyalizminin neden olacağı bir nükleer
savaş bu engellerin en başında geliyor. Savaş,
bir engel olmanın ötesinde insanlığı için bir son
olma niteliğinde. 21. yüzyıl için düşüldüklerimizin,
çokşunun bugünden duyduğumuz yansırsı
ellerin ve kafaların milyonlarca yıldır biriktirdikleri-
nin sonu olacak.

21, 22, 23. Her yüzyılın bir değerine devrildiği
yılbaşlarında insanların içinde olacakları çokşuyu
duyumsamak mükemmel bir şey. Şu anda 8 yıl
mahkum edilmemiş **Baş Derneği** yöneticisi Ali Tay-
gun bu mükemmel duyuyu sık sık tadıyor olma-
lı. Askeri Savcının "neden **Baş Derneği**'ne gir-
diniz?" sorusuna "bir tek nedeni var, o da **Ce-
ren** yanı kızım" diye yanıtlıyor çünkü.

Savcının sorularına benzer yanıtları veren yüzler-
ce insan şu anda tutuklelerinde, yüzlerce kaçak,
sürgün. Ama, hangi koşullarda olurlarsa olsunlar
yanıtlarında inatla ısrar ediyorlar. Çünkü insanla-
rının 70 milyon yıldır süren serüveni. Ceren'lerin
çokşu büyük tüm kardaşlarının geleceği, deli yaş-
ların 31 Aralık 1999 akşamı içinde bulunsakları
çokşu bu yanıtla ısrar edilmese bağlı.